

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KORZENNA NA LATA 2023 – 2030

V. 1.1 – Z UWZGLĘDNIENIEM UZUPEŁNIEŃ PGW WP

KORZENNA, 2025

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	3
1.1 Tło prac nad strategią rozwoju gminy Korzenna	4
1.2 Założenia do strategii rozwoju gminy Korzenna	5
2. Wnioski z diagnozy.....	9
2.1 Położenie geograficzne, planowanie przestrzenne oraz dostępność komunikacyjna	9
2.2 Ludność i procesy demograficzne	14
2.3 Gospodarka i rynek pracy	19
2.4 Ochrona zdrowia, opieka społeczna oraz kapitał społeczny	25
2.5 Edukacja i wychowanie	28
2.6 Kultura, sport i turystyka	30
2.7 Środowisko naturalne i infrastruktura	33
2.8 Finanse samorządowe	35
2.9 Aspiracje i oczekiwania mieszkańców	38
2.10 Analiza SWOT	44
3. Misja i wizja rozwoju gminy Korzenna	46
4. Cele strategiczne i cele operacyjne gminy Korzenna.....	48
5. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	53
6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie.....	60
7. Uwarunkowania zewnętrzne i obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.....	65
8. System realizacji i monitorowania strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	79
9. Monitorowanie i ewaluacja oraz oczekiwane rezultaty	80
10. Ramy finansowe.....	82
Spisy ilustracji.....	84
Spis wykresów.....	84
Spis rysunków	86
Spis map.....	86

1. Wprowadzenie

Oddaję w Państwa ręce dokument, który stanowi kompas rozwoju naszej gminy na najbliższe lata. Strategia Rozwoju Gminy Korzenna na lata 2023–2030 jest rezultatem szerokiego procesu analitycznego, ale przede wszystkim efektem współpracy i dialogu – z mieszkańcami, sołtysami, radnymi oraz przedstawicielami lokalnych instytucji i organizacji. To wspólna wizja przyszłości, zrodzona z doświadczeń minionej dekady i zbudowana w odpowiedzi na nowe wyzwania społeczne, gospodarcze i cywilizacyjne.

Zmienność otaczającego nas świata wymaga od samorządów elastyczności, a zarazem konsekwencji w działaniu. Strategia wskazuje kierunki, które mają zapewnić zrównoważony rozwój gminy, poprawę jakości życia mieszkańców oraz wzmocnienie lokalnej wspólnoty. W centrum wszystkich działań stawiamy człowieka – jego potrzeby, aspiracje i możliwości. To właśnie głosy mieszkańców, ich opinie i sugestie zebrane podczas konsultacji, nadały ostateczny kształt temu dokumentowi i uczyniły go rzeczywistym odzwierciedleniem wspólnych oczekiwań.

Realizacja przyjętych celów będzie wymagała nie tylko środków finansowych, lecz także zaangażowania, odpowiedzialności i współpracy. Wierzę, że wspólnym wysiłkiem – w partnerstwie samorządu, sołectw, organizacji społecznych, przedsiębiorców i wszystkich aktywnych obywateli – będziemy w stanie budować gminę nowoczesną, przyjazną mieszkańcom i otwartą na przyszłość.

Z przekonaniem, że Strategia stanie się narzędziem dalszego rozwoju i wzmocnienia naszej wspólnoty lokalnej, dziękuję wszystkim, którzy wnieśli swój wkład w jej przygotowanie.

Z wyrazami szacunku

Leszek Skowron

Wójt Gminy Korzenna

1.1 Tło prac nad strategią rozwoju gminy Korzenna

Sformułowanie i przyjęcie strategii rozwoju stanowi dla nowocześnie zarządzanych gmin zarówno konieczność, jak i wyzwanie. Konieczność, ponieważ strategia jest drogą do efektywnego wykorzystania posiadanych zasobów i szans pojawiających się w otoczeniu; wyzwanie, gdyż sformułowanie strategii, a w dalszej kolejności jej wdrażanie, wymaga wypracowania szerokiego konsensusu społecznego. Wśród uwarunkowań, które zdecydowały o podjęciu prac nad strategią oraz o jej treści i formie, wskazać można przesłanki wewnętrzne i zewnętrzne. Wśród przesłanek wewnętrznych, związanych z przemianami i procesami zachodzącymi w gminie, warto wskazać na następujące:

- realizację strategii i planów we wcześniejszych horyzontach planowania,
- nabycie doświadczeń w zakresie zarządzania strategicznego oraz zarządzania projektami umożliwiającymi wyznaczenie nowych celów rozwoju gminy, a także tworzącymi bardziej obiecującą perspektywę ich realizacji,
- zachodzące pod wpływem otoczenia zmiany w oczekiwaniach, aspiracjach i zachowaniach różnych podmiotów lokalnych,
- zmiany wewnętrznych uwarunkowań rozwojowych oraz stale rosnąca, mająca związek z przemianami w otoczeniu, dynamika wewnętrznych procesów rozwoju.

Również procesy w otoczeniu gminy w istotny sposób uzasadniają sformułowanie strategii rozwoju gminy Korzenna. Takie zjawiska i procesy wskazać można zarówno w otoczeniu powiatowym, subregionalnym, regionalnym, krajowym, jak i europejskim. Obecnie wdrażanie strategii rozwoju lokalnego odbywa się w warunkach przemian społecznych i gospodarczych cechujących się podwyższoną dynamiką. Wiele ważkich dla rozwoju gminy procesów ma swoje odniesienie w przeszłości, zaś ostatnie lata przyniosły ich przyspieszenie, a w wielu przypadkach także odkształcenie (zjawiska będące wynikiem pandemii). Jednak są również takie procesy, które dotychczas występowały w sposób śladowy lub nie występowały w ogóle. Znaczna część takich procesów pojawiła się wraz z pogłębianiem integracji Polski z Unią Europejską oraz szerokim otwieraniem na otoczenie globalne. Wśród najważniejszych zewnętrznych przesłanek aktualizacji strategii warto wymienić:

- na poziomie regionalnym:
 - wyznaczanie nowych horyzontów czasowych dla zarządzania strategicznego w ujęciu wojewódzkim,
 - formułowanie nowych opracowań strategicznych, w tym dotyczących rozwoju funkcji o strategicznym znaczeniu dla rozwoju województwa,

- zmiany w strukturze dokumentów regionalnych, w szczególności zapisy Regionalnego Programu Operacyjnego jako dokumentu tworzącego szanse na realizację lokalnych projektów,
- na poziomie krajowym:
 - kolejne opracowania strategiczne – dziedzinowe, przestrzenne – przygotowywane przez administrację rządową,
 - zmiany w zakresie planowania przestrzennego i wprowadzenie narzędzia, jakim jest Plan Ogólny,
 - integrowanie polityk Państwa z politykami Unii Europejskiej i coraz ściślejsze sprzężenia występujące pomiędzy procesami rozwoju w kraju i w UE,
- na poziomie europejskim:
 - powstanie założeń dla rozwoju Unii Europejskiej do roku 2027, a w konsekwencji wyznaczenie nowych obszarów wsparcia,
 - zmieniający się system wsparcia dostępny dla samorządów lokalnych powiązany z polityką europejską, a obecnie związany także z przemianami pozycji poszczególnych krajów w UE, w tym rosnącymi aspiracjami Polski do odgrywania ważnej roli w ustalaniu polityki europejskiej.

Pochodną powyższych zjawisk i procesów są zmiany zachodzące w otoczeniu konkurencyjnym i kooperacyjnym gminy, a co za tym idzie zmieniające się możliwości realizacji istotnych dla gminy przedsięwzięć strategicznych w partnerstwie z podmiotami w otoczeniu.

1.2 Założenia do strategii rozwoju gminy Korzenna

Proces formułowania strategii rozwoju gminy Korzenna został zorganizowany przy uwzględnieniu następujących zasad:

1. Partnerstwa podmiotów lokalnych w procesie formułowania i wdrażania strategii oraz w identyfikowaniu i rozwiązywaniu problemów rozwoju lokalnego.
2. Oparcie procesu aktualizacji strategii na informacjach z różnych źródeł, w szczególności łączenie informacji statystycznych i ilościowych z informacjami jakościowymi i subiektywnymi wyrażającymi opinie podmiotów lokalnych zaangażowanych w rozwój gminy.
3. Formułowanie takich propozycji strategicznych, które zmierzają do aktywizacji możliwie dużej liczby mieszkańców i innych podmiotów lokalnych oraz będących w ich dyspozycji zasobów na rzecz rozwoju gminy.
4. Dążenie do równowagi pomiędzy rozwiązaniami przynoszącymi poprawę w długim horyzoncie czasu, a rozwiązaniami o charakterze bieżącym.

5. Proponowanie działań synergicznych, stanowiących spójną, wzajemnie wspomagającą się całość.
6. Stosowanie szerokiego spojrzenia przy identyfikacji problemów rozwoju gminy oraz formułowaniu propozycji ich rozwiązania, uwzględniających nie tylko symptomy, ale także przyczyny zjawiska.
7. Elastyczne dostosowywanie treści i sposobów wdrażania strategii do zmieniających się warunków.
8. Koncentracja na najważniejszych problemach i najefektywniejszych rozwiązaniach.
9. Partnerstwo w podejmowaniu kluczowych działań strategicznych rozumiane jako partnerstwo wewnątrzsektorowe, międzysektorowe, partnerstwo między miejscowościami gminy oraz partnerstwo z podmiotami w otoczeniu.

Powszechnie akceptowane reguły samorządności i demokracji skłaniają do traktowania rozwoju lokalnego jako procesu, którego kształt zależy winien w przeważającej mierze od aktywności społeczności lokalnej. Również ostateczna ocena uzyskiwanych rezultatów należy do osób zamieszkujących dany obszar. Te proste fakty powodują, że rozwiązując jakiegokolwiek problemy lokalne i planując rozwój gminy, należy mieć na uwadze następujące wymagania:

- rozwój lokalny to zarówno aspekty ekonomiczne, jak i wymiar społeczny; dynamizacja procesu rozwoju lokalnego nie może służyć tylko pomnażaniu wskaźników, lecz nastawiona winna być na poprawę warunków życia możliwie dużej liczby mieszkańców oraz polepszenia warunków funkcjonowania wszystkich podmiotów i organizacji na terenie gminy;
- demokracja w aspekcie strategii rozwoju to równość szans i stworzenie powszechnych możliwości dla samorealizacji mieszkańców; to także odpowiedzialność za członków wspólnoty lokalnej oraz za wspólne dziedzictwo gminy;
- rolę władz lokalnych jest przede wszystkim tworzenie warunków dla rozwoju, a w szczególności wspieranie aktywności różnych podmiotów w rozwiązywaniu występujących w gminie problemów; władze lokalne, mając ograniczone możliwości działania (organizacyjne, ludzkie, finansowe, prawne), muszą zwracać uwagę na uruchamianie partnerstwa publiczno-prywatnego.

Ze względu na powyższe założenia niniejsza strategia powstawała w trybie partnerskim. Przy jej formułowaniu starano się zasięgnąć opinii możliwie dużej liczby osób. Strategia została opracowana w toku prac warsztatowych, w których udział wzięli przedstawiciele wiodących środowisk gminy Korzenna. Powstała w ten sposób grupa robocza składająca się z liderów lokalnych, poczynając od władz gminy i pracowników Urzędu Gminy, poprzez reprezentantów biznesu, organizacji pozarządowych, aż po przedstawicieli różnych środowisk lokalnych. Głównym celem wspólnie

wypracowanych rozwiązań strategicznych jest udzielenie w dokumencie odpowiedzi na dwa najważniejsze pytania:

- W jakim kierunku powinna rozwijać się gmina w najbliższych latach?
- Jakimi środkami i w jaki sposób należy realizować założone cele?

Praca nad strategią polegała na zrealizowaniu procedury obejmującej:

- utworzenie grupy liderów rozwoju lokalnego gminy Korzenna
- przeprowadzenie cyklu warsztatów o charakterze konsultacyjno–negocyjnym na temat diagnozy sytuacji w gminie jej wizji, celów i kierunków rozwoju wraz z elementami szkoleniowymi i edukacyjnymi odnoszącymi się do metodyki działania na poszczególnych etapach prac nad strategią,
- wykorzystanie metod ankietowych uzupełniających zakres posiadanych informacji statystycznych,
- przygotowanie dokumentu końcowego.

Udział podmiotów lokalnych w pracach nad strategią powoduje, że autorstwo wypracowanych rozwiązań należy przypisać wszystkim osobom i instytucjom, które były reprezentowane na warsztatach. Również efekty wdrożeniowe zależą przede wszystkim od aktywności mieszkańców, podmiotów gospodarczych, stowarzyszeń społecznych z terenu gminy.

Rysunek 1 Struktura strategii rozwoju gminy Korzenna

Źródło: Opracowanie własne

2. Wnioski z diagnozy

2.1 Położenie geograficzne, planowanie przestrzenne oraz dostępność komunikacyjna

Gmina Korzenna to gmina wiejska usytuowana w południowo-wschodniej części województwa małopolskiego. Gmina Korzenna jest jedną z 16 gmin powiatu nowosądeckiego. Jest położona w północno-wschodniej części powiatu, a sąsiaduje:

- od północy z gminą miejsko-wiejską Zakliczyn (powiat tarnowski),
- od północnego wschodu z gminą miejsko-wiejską Ciężkowice (powiat tarnowski),
- od wschodu z gminą miejsko-wiejską Bobowa (powiat gorlicki),
- od południowego wschodu z gminą wiejską Grybów (powiat nowosądecki),
- od południowego zachodu z gminą wiejską Chełmiec (powiat nowosądecki),
- od północnego zachodu z gminą wiejską Gródek nad Dunajcem (powiat nowosądecki).

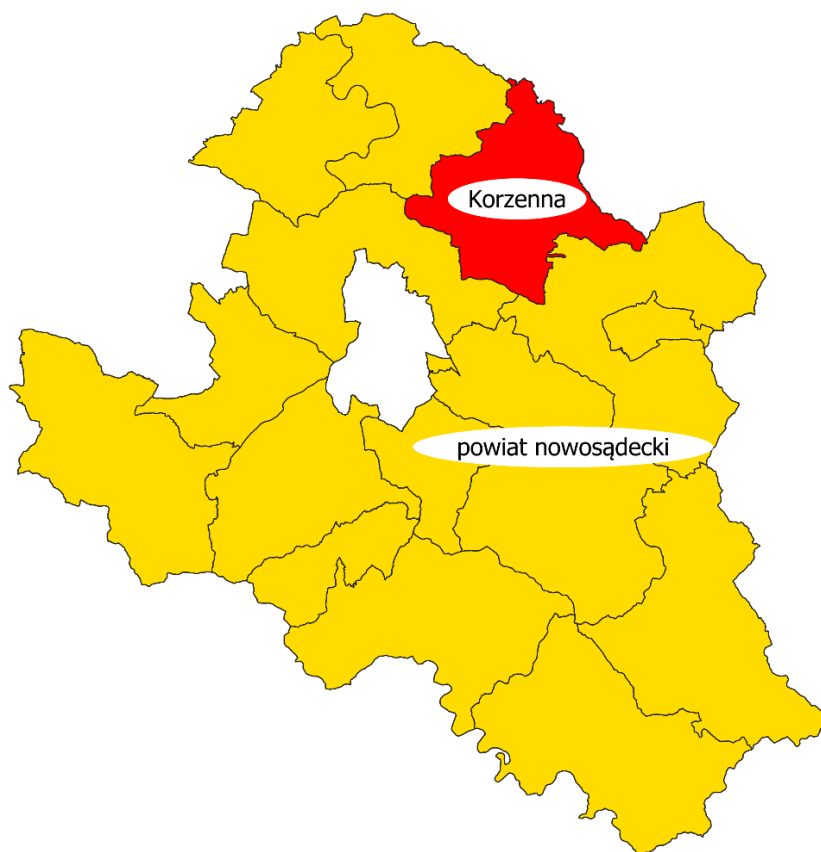
Rysunek 2 Położenie gminy Korzenna w województwie małopolskim

Źródło: opracowanie własne

W skład gminy Korzenna wchodzi 16 sołectw: Bukowiec, Janczowa, Jasienna, Koniuszowa, Korzenna, Lipnica Wielka, Łęka, Łyczana, Miłkowa, Mogilno, Niecew, Posadowa Mogilska, Siedlce, Słowikowa, Trzycierz, Wojnarowa. Gmina zlokalizowana jest w odległości ok. 20 km od Nowego Sącza, ok. 70 km od Tarnowa i ok. 100 km od Krakowa, będących większymi ośrodkami przemysłowymi.

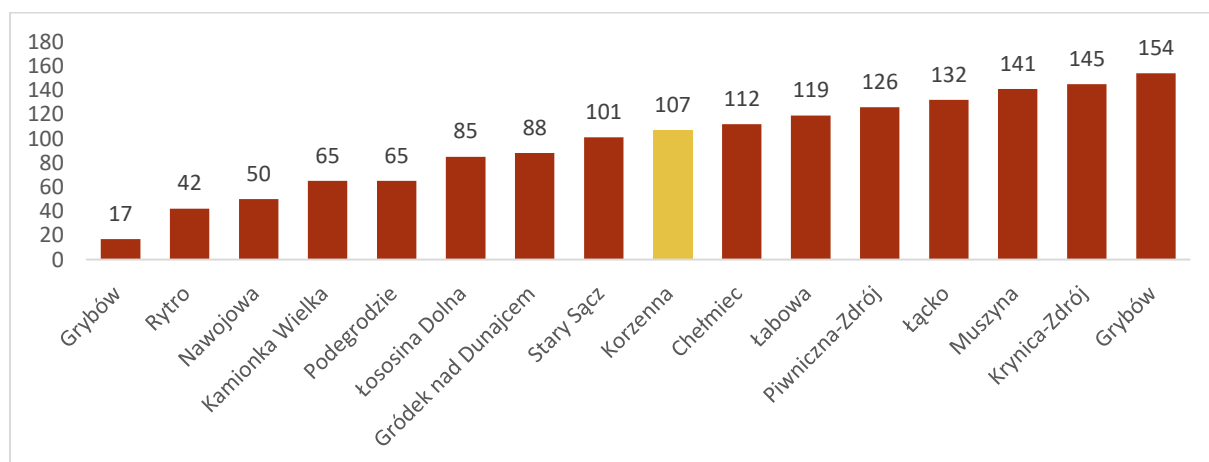
Rysunek 3 Położenie gminy Korzenna w powiecie nowosądeckim

Źródło: opracowanie własne

W 2020 roku powierzchnia gminy Korzenna wynosiła 107 km², co stanowi 6,91% powierzchni powiatu nowosądeckiego oraz 0,70% powierzchni województwa małopolskiego. Największą gminą w powiecie nowosądeckim jest gmina wiejska Grybów o powierzchni 154 km², a najmniejszą gmina miejska Grybów o powierzchni 17 km².

Wykres 1 Powierzchnia poszczególnych gmin powiatu nowosądeckiego w km² w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Pod względem komunikacyjnym gmina Korzenna posiada korzystne położenie. Podstawowy układ komunikacyjny gminy opiera się na:¹

1) drogach powiatowych:

- droga powiatowa nr 1561K Sienna – Siedlce, klasy Z,
- droga powiatowa nr 1562K Podole Górowa – Łęka, klasy L,
- droga powiatowa nr 1563K Korzenna – Janczowa – Miłkowa, klasy Z,
- droga powiatowa nr 1564K Korzenna – Jasienna – Przydonica, klasy L,
- droga powiatowa nr 1565K Niecew – Podole Górowa, klasy L,
- droga powiatowa nr 1566K Lipnica Wielka – Bukowiec, klasy L,
- droga powiatowa nr 1567K Nowy Sącz – Wojnarowa – Wilczyska, klasy Z,
- droga powiatowa nr 1568K Łęka – Koniuszowa – Mogilno, klasy Z,
- droga powiatowa nr 1569K Korzenna – Krużłowa, klasy Z,
- droga powiatowa nr 1570K Paszyn – Mogilno – Krużłowa, klasy Z,
- droga powiatowa nr 1571K Ptaszkowa – Wojnarowa, klasy Z;

2) drogach gminnych.

Ponadto przez teren powiatu nowosądeckiego przebiegają:

1) drogi krajowe:

- droga krajowa nr 28 Zator – Medyka (granica z Ukrainą),
- droga krajowa nr 75 Kraków – Muszynka (granica ze Słowacją),
- droga krajowa nr 87 Nowy Sącz – Piwniczna (granica ze Słowacją);

2) drogi wojewódzkie:

- droga wojewódzka nr 969 Nowy Targ – Stary Sącz,
- droga wojewódzka nr 971 Krynica – Piwniczna,
- droga wojewódzka nr 975 Dąbrowa Tarnowska – Dąbrowa,
- droga wojewódzka nr 981 Zborowice – Krynica.

Gmina Korzenna nie posiada powiązań z okolicznymi liniami kolejowymi. Najbliższą linią kolejową jest linia nr 96 relacji Tarnów – Nowy Sącz ze stacją w Wilczyskach, oddalona o ok. 10 km.

Wedle danych zawartych w ewidencji geodezyjnej (stan na 1 stycznia 2014 r.), największą część obszaru gminy Korzenna stanowiły użytki rolne, które zajmują powierzchnię 7 952 ha, czyli prawie 75%

¹ Źródło: Załącznik nr 1 do Uchwały Rady Gminy Korzenna Nr XXXIV/375/2018: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Korzenna, marzec 2018 r.

całej powierzchni gminy, co jest wyższym wynikiem niż średnia w powiecie nowosądeckim (47,73%) oraz województwie małopolskim (60,88%). Struktura użytkowania jest charakterystyczna dla obszarów wiejskich o charakterze

**STOSUNKOWO
KORZYSTNA DOSTĘPNOŚĆ
KOMUNIKACYJNA GMINY**

rolniczym - wysoki udział gruntów ornych w wysokości 6 002 ha (75,48%) oraz pastwisk 762 ha (9,58%). Gmina charakteryzuje się niewielką liczbą gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych w porównaniu do powiatu nowosądeckiego (46,34%) oraz województwa małopolskiego (30,55%). Grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią 2,37% powierzchni gminy (253 ha). Osadnictwo w gminie rozwinęło się głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Istniejący układ przestrzenny charakteryzuje się głównie rozproszoną form osadnictwa, z dominującą zabudową jednorodzinną i zagrodową oraz zabudową zwartą w centralnej części gminy.

Tabela 1 Powierzchnia geodezyjna gminy Korzenna według kierunków wykorzystania w 2014 roku

	HA	%
powierzchnia ogółem	10 695	-
powierzchnia lądowa	10 646	99,54%
użytki rolne	7 952	74,35%
grunty orne	6 002	75,48%
sady	426	5,36%
łąki trwałe	340	4,28%
pastwiska trwałe	762	9,58%
grunty rolne zabudowane	422	5,31%
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	2 429	22,71%
las	2 188	90,08%
grunty zadrzewione i zakrzewione	241	11,01%
grunty pod wodami	49	0,46%
grunty zabudowane i zurbanizowane	253	2,37%
tereny mieszkaniowe	8	3,16%
tereny przemysłowe	0	0,00%
tereny inne zabudowane	18	7,11%
tereny zurbanizowane niezabudowane	0	0,00%
tereny rekreacji i wypoczynku	7	2,77%
tereny komunikacyjne - drogi	220	86,96%
tereny komunikacyjne - kolejowe	0	0,00%
użytki ekologiczne	0	0,00%
nieużytki	4	0,04%
tereny różne	8	0,07%

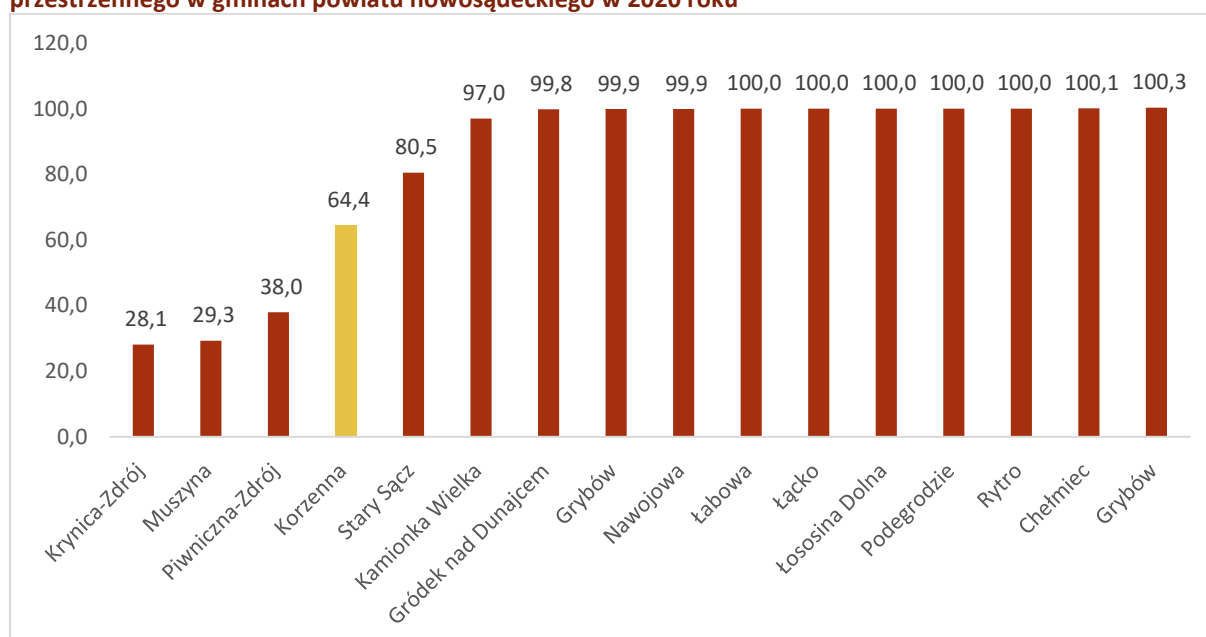
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

**POTRZEBA DALSZEGO
POKRYCIA
POWIERZCHNI GMINY
PLANAMI
MIEJSCOWYMI**

W 2020 roku udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Korzenna wynosił 64,40%. Jest to niższy wynik niż średnia dla gmin powiatu nowosądeckiego (77,90%) oraz zbliżony do średniego wskaźnika dla województwa małopolskiego (68,40%).

w latach 2015 - 2020 udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem gminy Korzenna nie zmienił się. Ze względu na bliskość ośrodka miejskiego, potrzeba dalszego pokrycia powierzchni gminy planami miejscowymi, w celu zachowania ładu przestrzennego na terenie gminy

Wykres 2 Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w gminach powiatu nowosądeckiego w 2020 roku

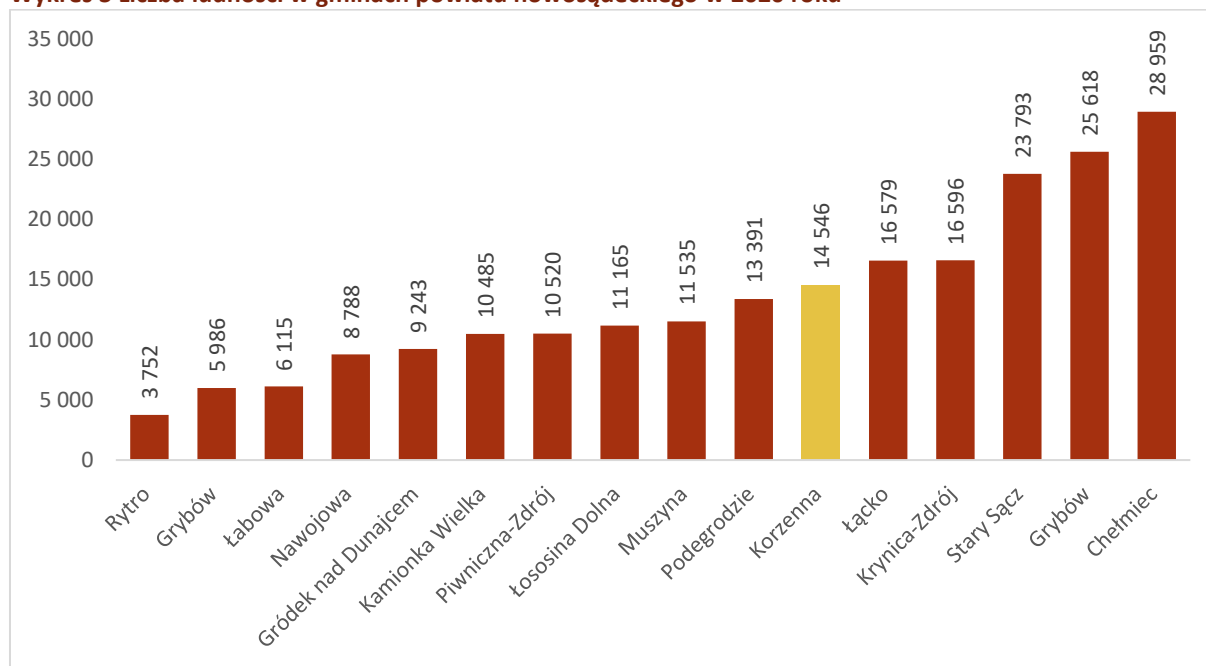

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

2.2 Ludność i procesy demograficzne

W 2020 roku, na terenie gminy Korzenna za zamieszkiwało 14 546 osób, co stanowiło 6,70% mieszkańców powiatu nowosądeckiego oraz około 0,43% mieszkańców województwa małopolskiego. Liczba mieszkańców powiatu nowosądeckiego w 2020 roku to 217 071 osób. Ogólna liczba ludności w gminie Korzenna od 2015 roku zwiększa się niemal rok do roku (za wyjątkiem 2019 roku, gdzie doszło do nieznacznego spadku).

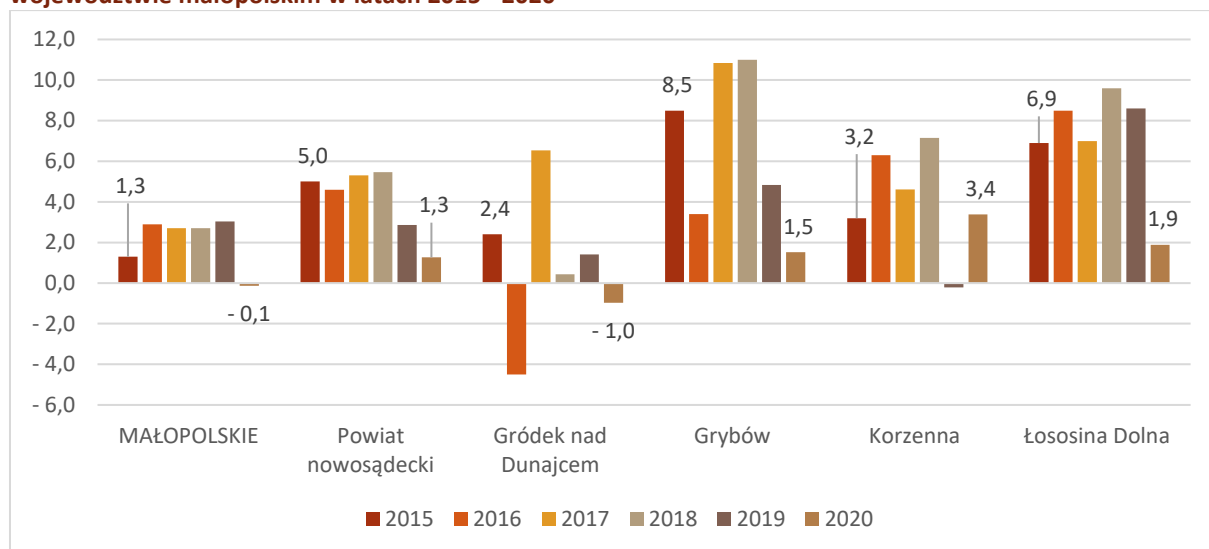
Wykres 3 Liczba ludności w gminach powiatu nowosądeckiego w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

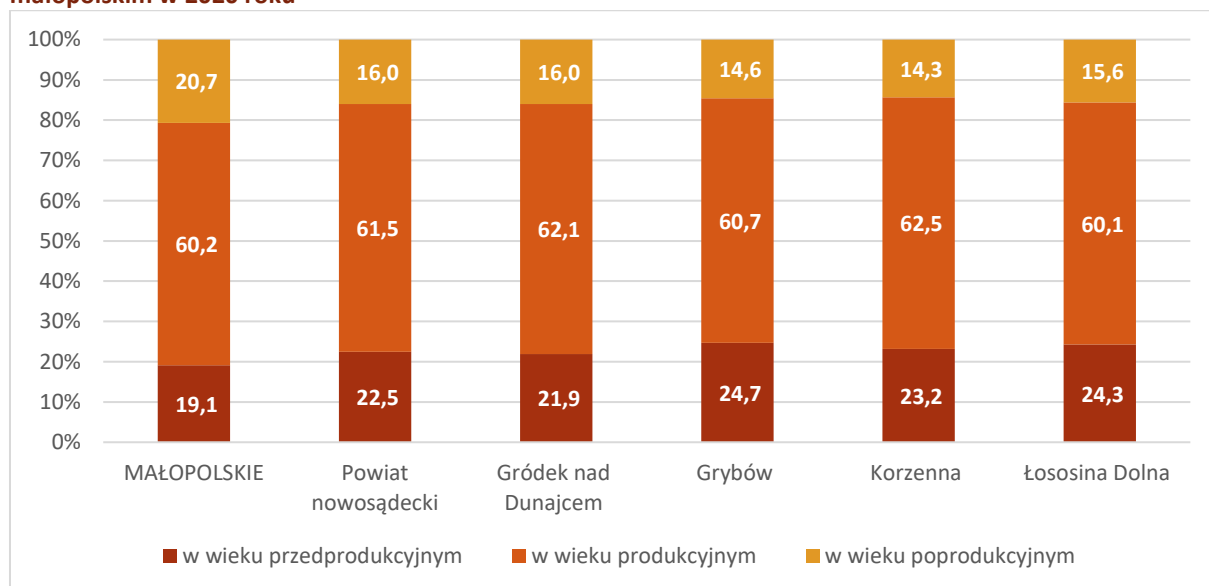
W 2020 roku gmina Korzenna cechowała się nieznacznie niższym wskaźnikiem gęstości zaludnienia wynoszącym 136 osób na 1 km², w porównaniu do wartości wskaźnika w powiecie nowosądeckim wynoszącym 140 osób na 1 km², jednak znacznie niższym w porównaniu do wartości wskaźnika w województwie małopolskim wynoszącym 225 osób na 1 km². Gęstość zaludnienia w gminie Korzenna powoli, lecz systematycznie z roku na rok wzrasta, co jest konsekwencją dodatniego wskaźnika zmiany liczby ludności.

**STAŁY WZROST LICZBY
LUDNOŚCI NA TERENIE
GMINY ORAZ W JEJ
OTOCZENIU**

Wykres 4 Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz województwie małopolskim w latach 2015 - 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

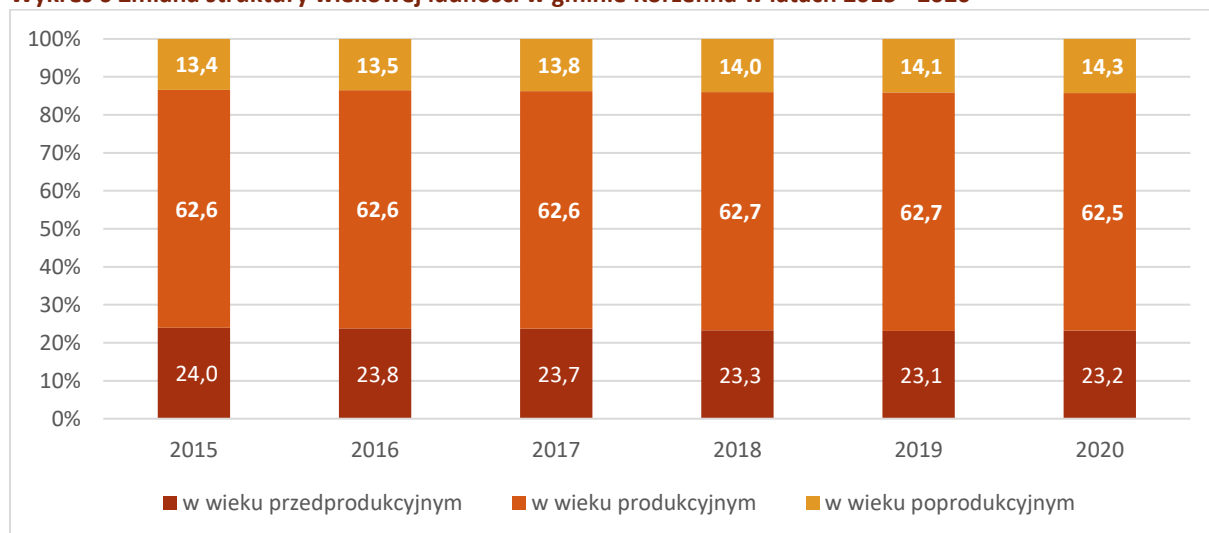
Dodatni wskaźnik zmiany liczby ludności na 1000 mieszkańców utrzymuje się w gminie z nieznacznymi, jednorocznym spadkiem od 2015 roku. Tendencja dotyczy całego powiatu nowosądeckiego oraz województwa małopolskiego.

Wykres 5 Struktura wiekowa ludności w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz województwie małopolskim w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

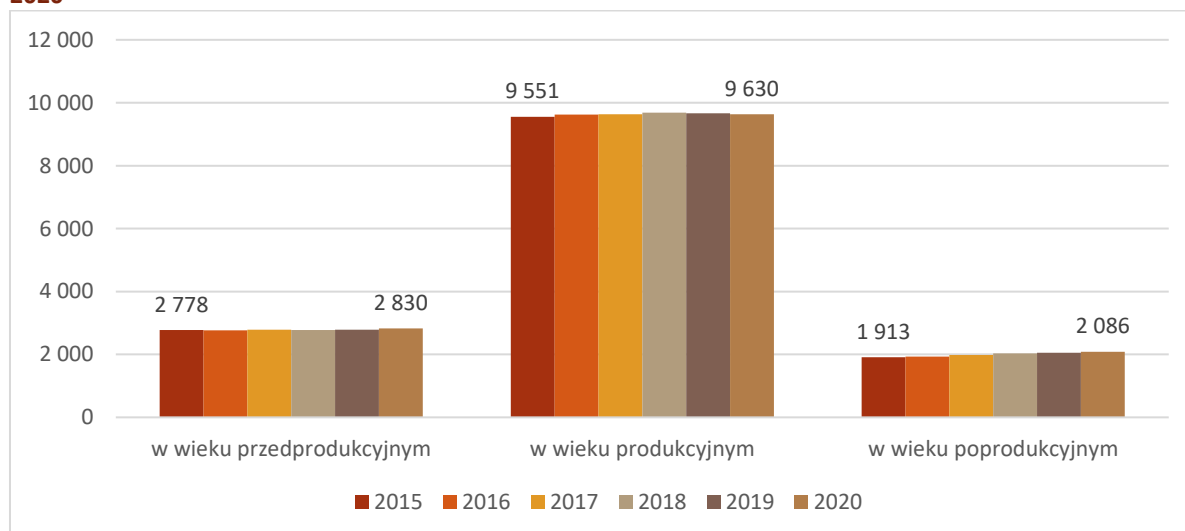
Struktura wiekowa mieszkańców w gminie Korzenna przedstawia się korzystniej niż średnio w powiecie nowosądeckim, jak również znacznie korzystniej niż w województwie małopolskim. z udziałem w wysokości 23,2% w grupie osób w wieku przedprodukcyjnym oraz zaledwie 14,3% udziału w grupie osób w wieku poprodukcyjnym gmina Korzenna jest w jednej z najkorzystniejszych sytuacji demograficznych w swoim otoczeniu.

Wykres 6 Zmiana struktury wiekowej ludności w gminie Korzenna w latach 2015 - 2020

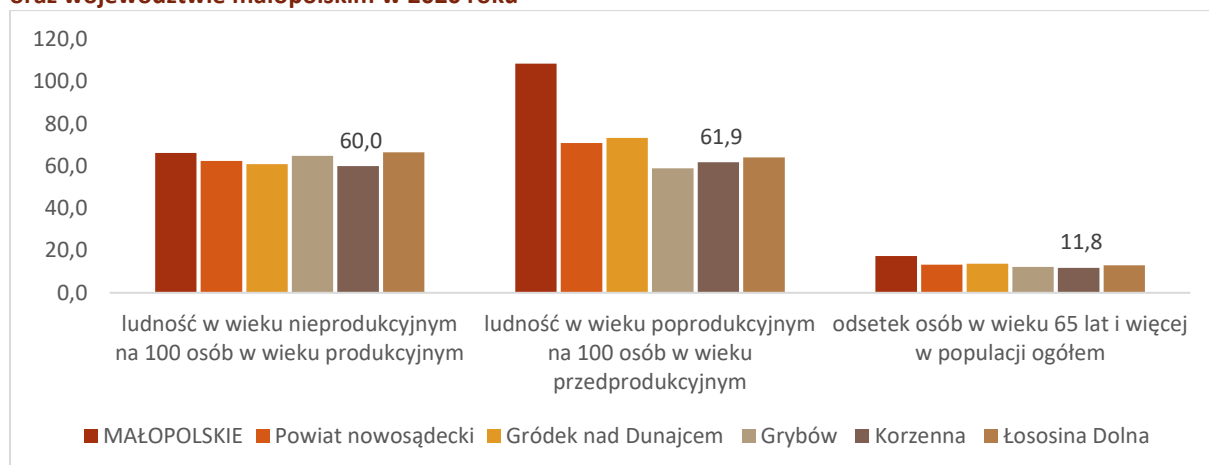
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 7 Zmiana liczby ludności w ekonomicznych grupach wiekowych w gminie Korzenna w latach 2015 - 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

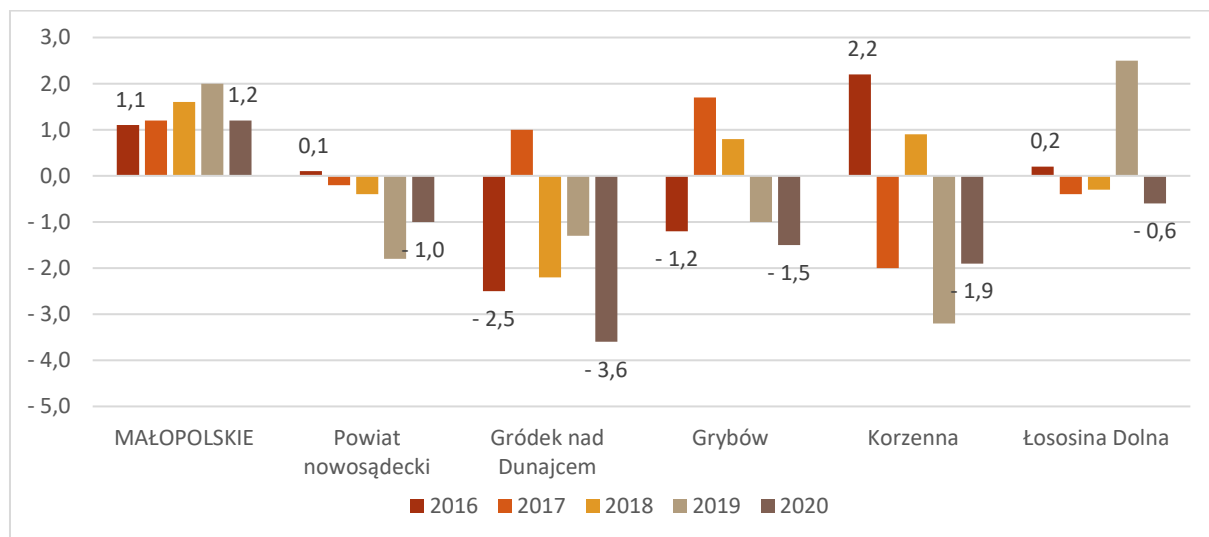
Gmina Korzenna zachowuje względną równowagę struktury wiekowej swoich mieszkańców w czasie, z lekkim odchyleniem w kierunku starzenia się społeczeństwa. Choć powodem do niepokoju może być fakt, iż liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrosła o 0,9 pkt % w latach 2015 - 2020, to jednocześnie w gminie Korzenna notuje się stabilną liczbę ludności w grupie wieku produkcyjnego. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym wzrosła w ostatnich latach, jednak jej udział spadł o 0,8 pkt %.

Wykres 8 Wybrane wskaźniki obciążenia demograficznego w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz województwie małopolskim w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

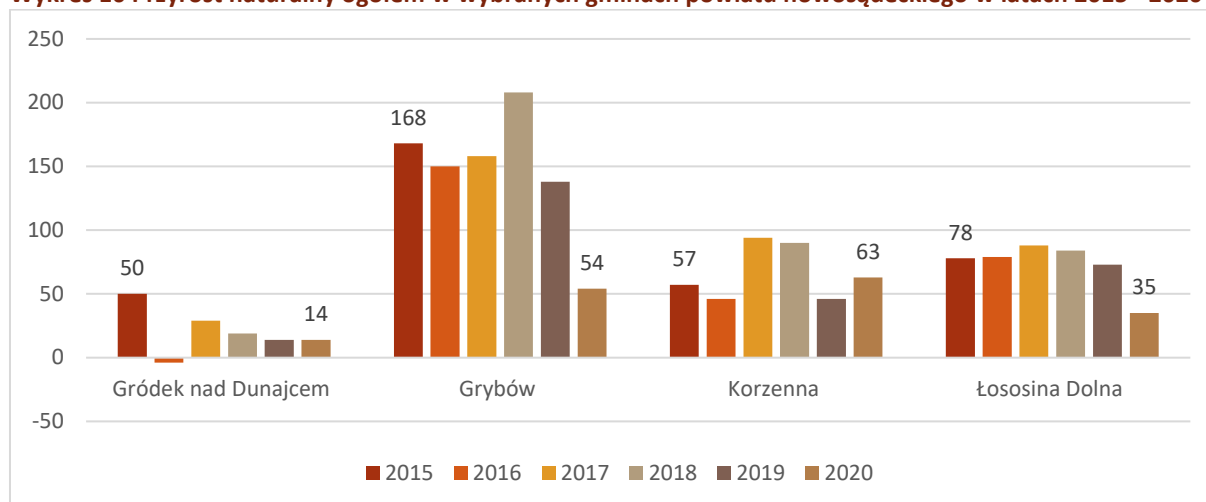
ZRÓWNOWAŻONA STRUKTURA WIEKOWA MIESZKAŃCÓW GMINY

W 2020 roku w porównaniu do średniego wskaźnika powiatu nowosądeckiego oraz województwa małopolskiego, gmina Korzenna posiadała zrównoważone wskaźniki obciążenia demograficznego.

Wykres 9 Saldo migracji na 1000 ludności w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz województwie małopolskim w latach 2016 - 2020

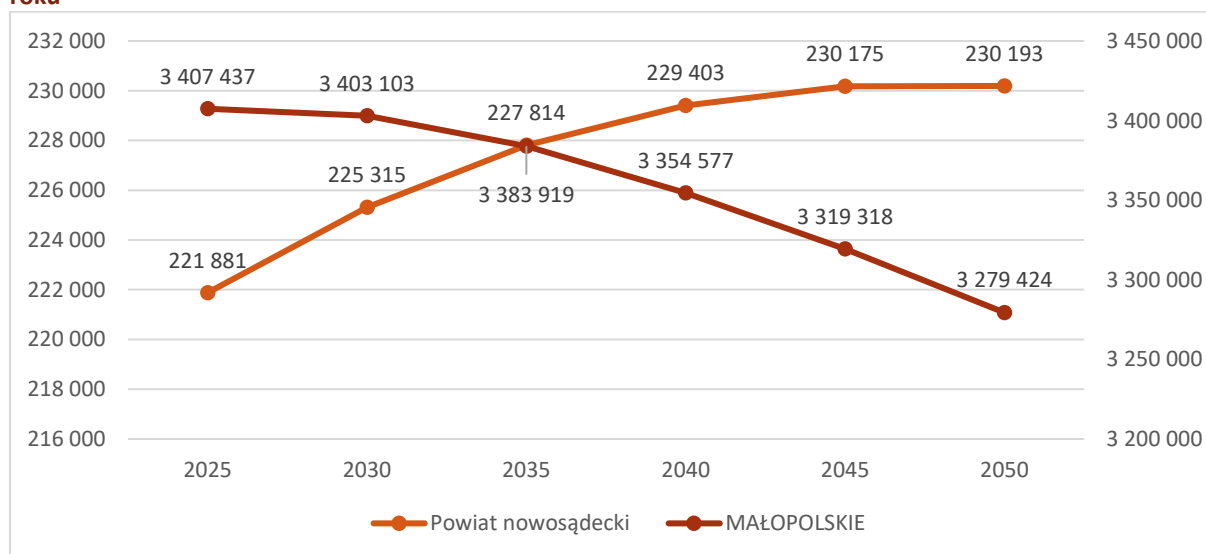
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Za niezadowalający można uznać wskaźnik salda migracji na 1000 ludności, który w przypadku gminy Korzenna w 2020 roku wyniósł -1,9 osoby. Ujemne saldo migracji można jednak dostrzec w większości gmin powiatu nowosądeckiego.

Wykres 10 Przyrost naturalny ogółem w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego w latach 2015 - 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na podstawie dostępnych danych, można wnioskować, że w dużej części za stabilną sytuację demograficzną gminy Korzenna odpowiada stale dodatni przyrost naturalny notowany od 2015 roku, również w większości gmin uwzględnianych w porównaniu.

Wykres 11 Prognoza liczby ludności w powiecie nowosądeckim oraz województwie małopolskim do 2050 roku

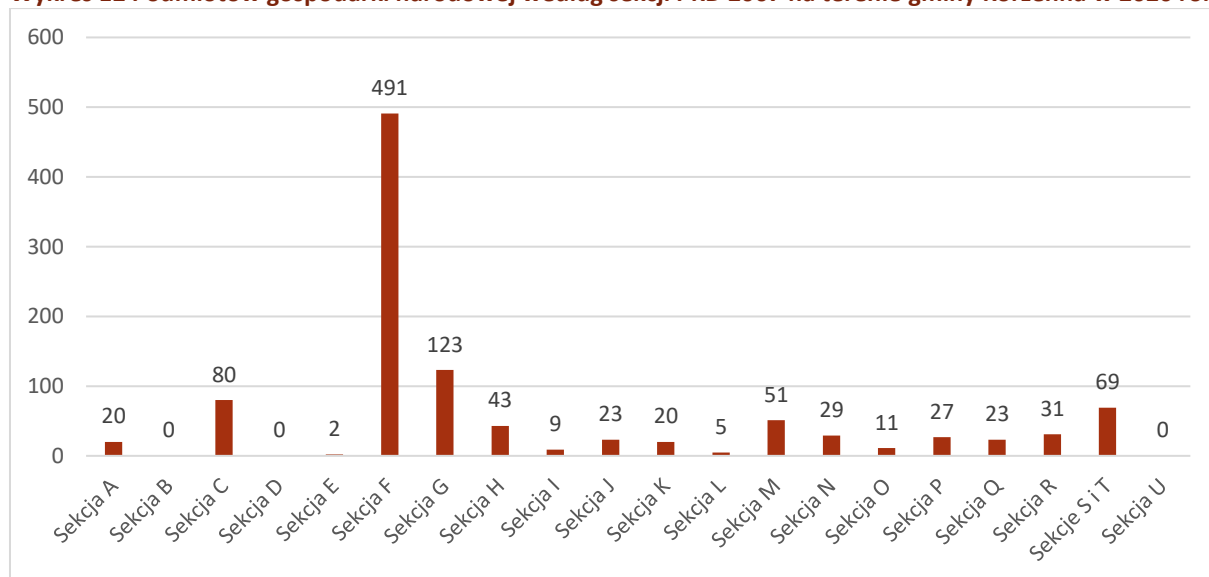
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ostatnim istotnym wskaźnikiem w aspekcie demograficznym jest prognoza demograficzna GUS, która wskazuje iż do roku 2050 liczba ludności w powiecie nowosądeckim wzrośnie do 230 193 osób. Mniej optymistyczny scenariusz, wskazujący na spadek liczby ludności, prognozuje się ogólnie w województwie małopolskim.

2.3 Gospodarka i rynek pracy

Na terenie gminy Korzenna w 2020 roku, zarejestrowanych w rejestrze REGON było 1 057 podmiotów gospodarki narodowej, z czego ponad 97% to podmioty zatrudniające do 9 osób. Wedle danych GUS i podziału wedle Sekcji PKD 2007, znacząca ich liczba (491 podmiotów) należała do Sekcji F „Budownictwo” oraz (123 podmioty) do Sekcji G „Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”. Najmniej zarejestrowanych podmiotów (2 podmioty) odnotowano w Sekcji E „Dostawa wody: gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Wykres 12 Podmiotów gospodarki narodowej według sekcji PKD 2007 na terenie gminy Korzenna w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 2 Opis poszczególnych sekcji PKD 2007

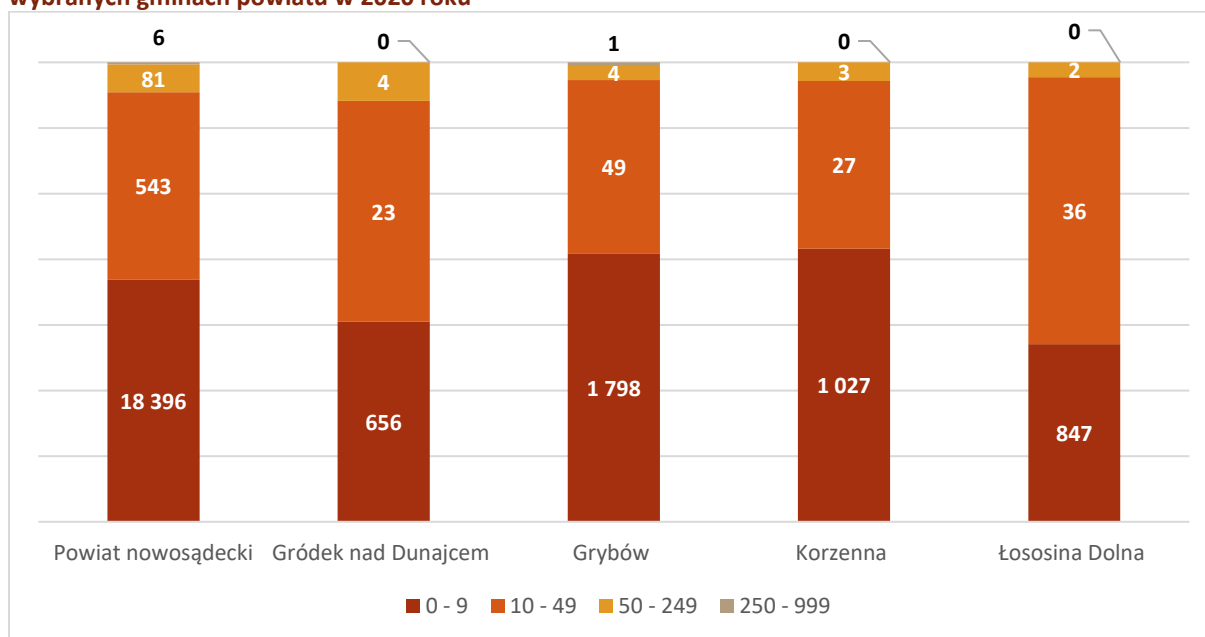
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
B	Górnictwo i wydobywanie
C	Przetwórstwo przemysłowe
D	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
E	Dostawa wody: gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
F	Budownictwo
G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
H	Transport i gospodarka magazynowa
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
J	Informacja i komunikacja
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierająca
O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne
P	Edukacja
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
S	Pozostała działalność usługowa
T	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
U	Organizacje i zespoły eksterytorialne

Źródło: GUS

Gmina Korzenna wykazuje się standardową strukturą podmiotów gospodarki narodowej, składającą się w większości z mikro i małych przedsiębiorstw oraz kilkoma średnim przedsiębiorstwami w gminie.

Wykres 13 Struktura wielkościowa podmiotów gospodarki narodowej w powiecie nowosądeckim oraz wybranych gminach powiatu w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

**NISKI POZIOM POSTAW
PRZEDSIĘBIORCZYCH
WŚRÓD MIESZKAŃCÓW**

W 2020 roku w gminie Korzenna można było zaobserwować obniżone wskaźniki podmiotów gospodarczych w stosunku do średnich wskaźników w powiecie nowosądeckim, jak również w porównaniu do średnich wskaźników województwa małopolskiego. w porównaniu do innych analizowanych gmin powiatu nowosądeckiego, gmina Korzenna posiada jedno z najniższych wskaźników przedsiębiorczości.

Tabela 3 Podmioty gospodarki narodowej - wskaźniki za 2020 rok

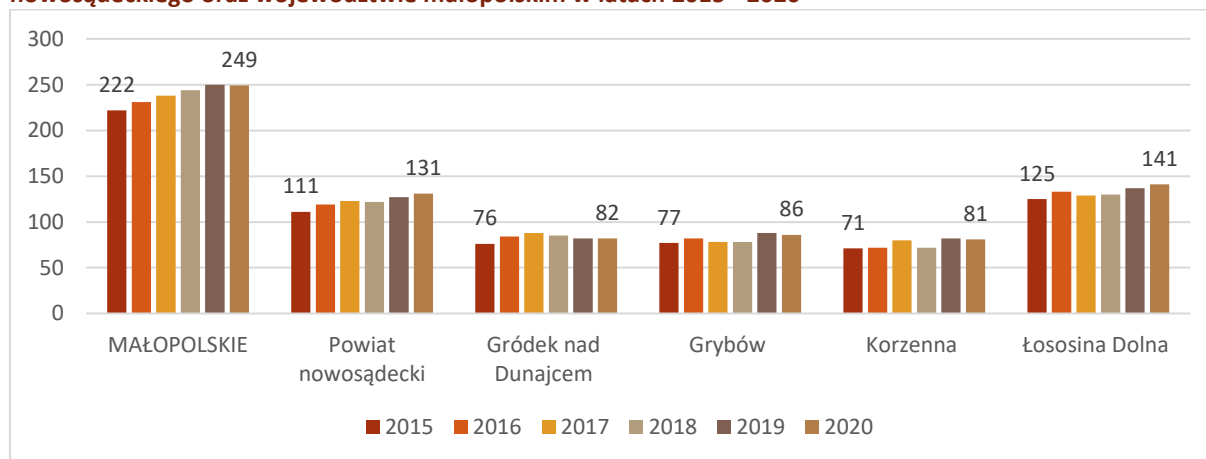
	MAŁOPOLSKIE	Powiat nowosądecki	Gródek nad Dunajcem	Grybów	Korzenna	Łososina Dolna
podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności	125	88	74	72	73	79
podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	207,8	142,5	118,9	119,2	116,3	132,0
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności	9,03	8,53	8,43	8,98	7,85	8,88
jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	41	37	27	36	30	30
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	92	73	61	63	63	69
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	15,26	11,91	9,80	10,46	10,10	11,42
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	3,98	3,16	2,70	1,76	2,75	2,15
instytucje otoczenia biznesu na 10 tys. podmiotów gospodarki narodowej	670,3	307,5	248,9	178,2	236,5	146,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wskaźnik liczby pracujących w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (nieuwzględniający pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących

w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności) w gminie Korzenna w 2020 roku wyniósł 81 osób. Jest to najniższa wartość wskaźnika spośród analizowanych gmin powiatu nowosądeckiego oraz znacząco niższa wartość w porównaniu do średniej powiatu oraz województwa małopolskiego. Warto jednak zauważyć spadek wskaźnika w latach 2019 – 2020, który można odczytywać jako bezpośrednia konsekwencja pandemii COVID-19.

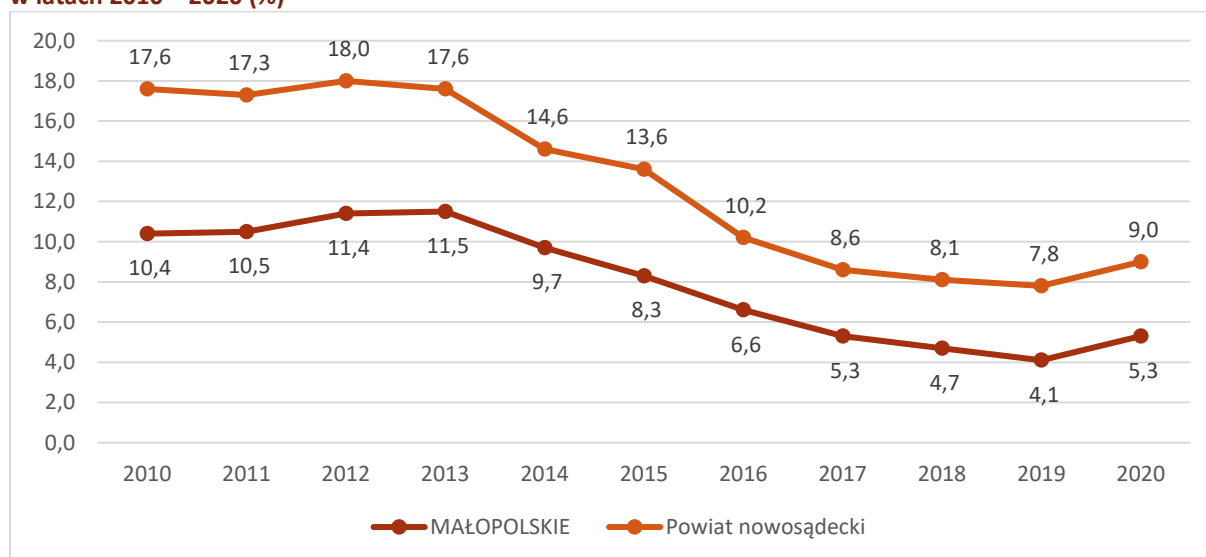
Wykres 14 Liczba pracujących w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz województwie małopolskim w latach 2015 - 2020

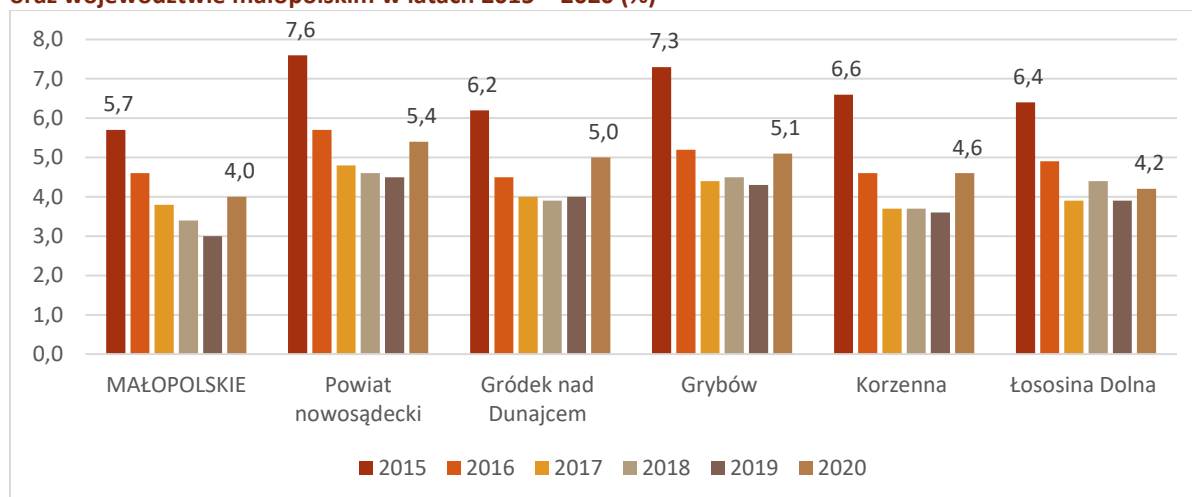
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Stopa bezrobocia rejestrowanego w analizowanym otoczeniu gminy Korzenna tj. powiecie nowosądeckim oraz województwa małopolskim w latach 2010 – 2019 stale spadała. Wzrost bezrobocia w 2020 roku, jest bezpośrednią konsekwencją pandemii COVID-19 i dotyczy zarówno poszczególnych gmin jak i ich otoczenia.

Wykres 15 Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie nowosądeckim oraz województwie małopolskim w latach 2010 – 2020 (%)

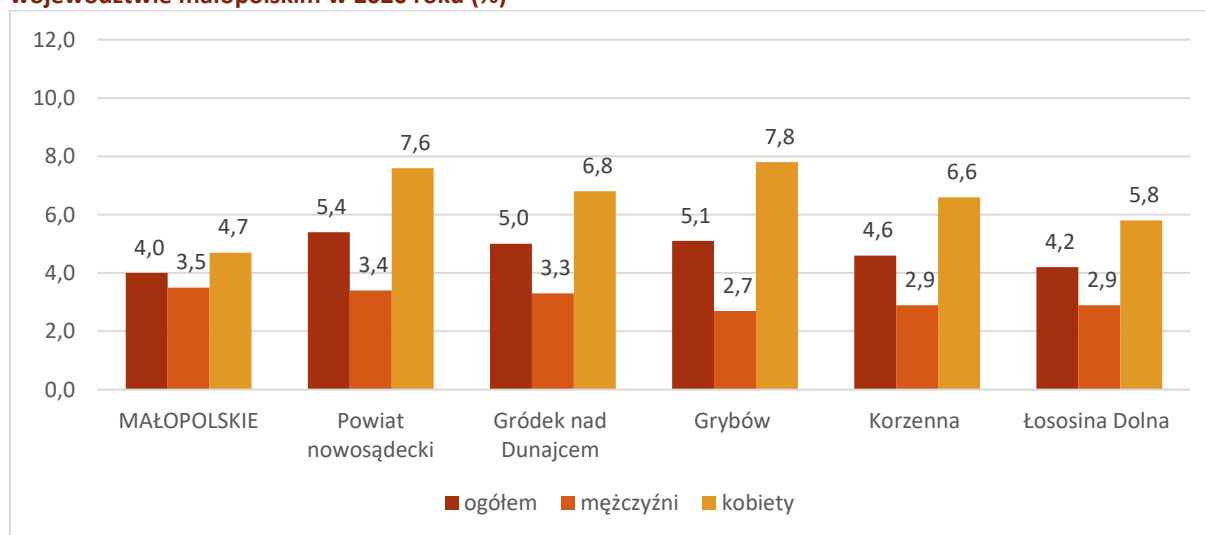

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

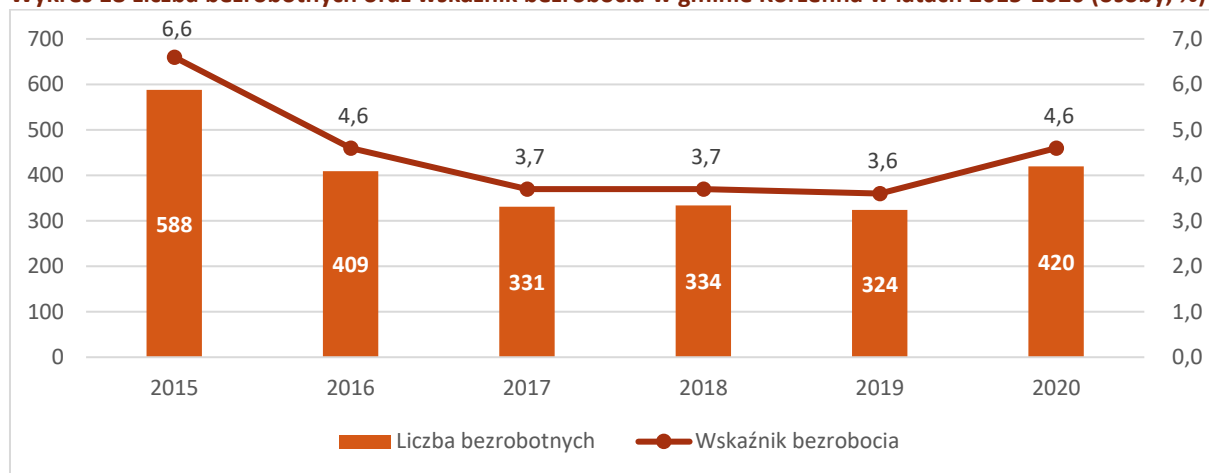
Wykres 16 Udział bezrobotnych ogółem w liczbie ludności w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz województwie małopolskim w latach 2015 – 2020 (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Udział bezrobotnych w liczbie ludności w gminie Korzenna w 2020 roku wyniósł 4,6% ogółem, 2,9% wśród mężczyzn oraz 6,6% wśród kobiet. Podwyższony wskaźnik udziału bezrobotnych wśród kobiet jest typowym zjawiskiem obserwowalnym w gminach wiejskich. Wskaźniki w gminie Korzenna są porównywalne wobec średnich wskaźników dla województwa małopolskiego. w porównaniu do średniego wskaźnika w powiecie nowosądeckim, gmina Korzenna znajduje się w dogodniejszej sytuacji.

Wykres 17 Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz województwie małopolskim w 2020 roku (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

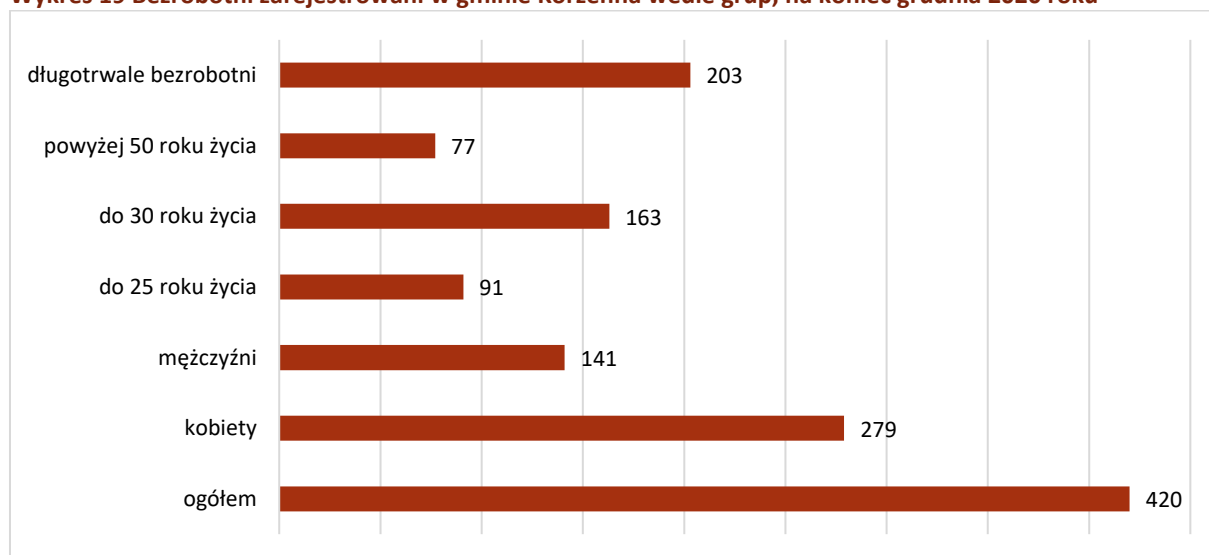
Wykres 18 Liczba bezrobotnych oraz wskaźnik bezrobocia w gminie Korzenna w latach 2015-2020 (osoby, %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

**WYSOKI UDZIAŁ W LICZBIE
BEZROBOTNYCH KOBIET
I OSÓB DŁUGOTRWALE
BEZROBOTNYCH**

Wskaźnik bezrobocia (mierzony stosunkiem liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych do liczby osób w wieku produkcyjnym) na obszarze gminy Korzenna w 2020 roku wyniósł 4,6%. Liczba bezrobotnych w latach 2015 – 2019 nieprzerwanie spadała do poziomu 324 bezrobotnych osób

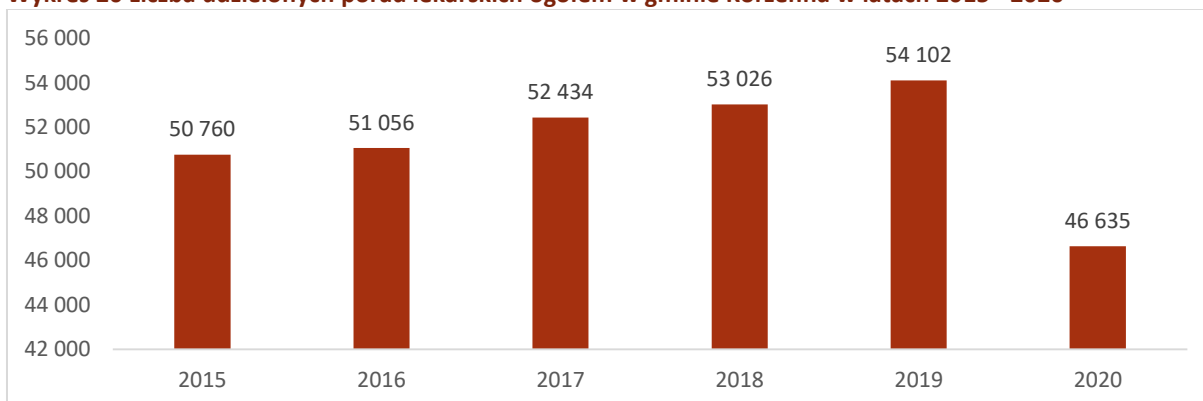
w 2019 roku, a w 2020 roku wzrosła do poziomu 420 osób bezrobotnych. Za niepokojący można uznać wysoki odsetek długotrwale bezrobotnych, który wynosi ponad 48% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Wyzwaniem dla gminy jest również aktywizacja osób bezrobotnych do 30 roku życia, których jest około 38% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Wykres 19 Bezrobotni zarejestrowani w gminie Korzenna wedle grup, na koniec grudnia 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

2.4 Ochrona zdrowia, opieka społeczna oraz kapitał społeczny

Wykres 20 Liczba udzielonych porad lekarskich ogółem w gminie Korzenna w latach 2015 - 2020

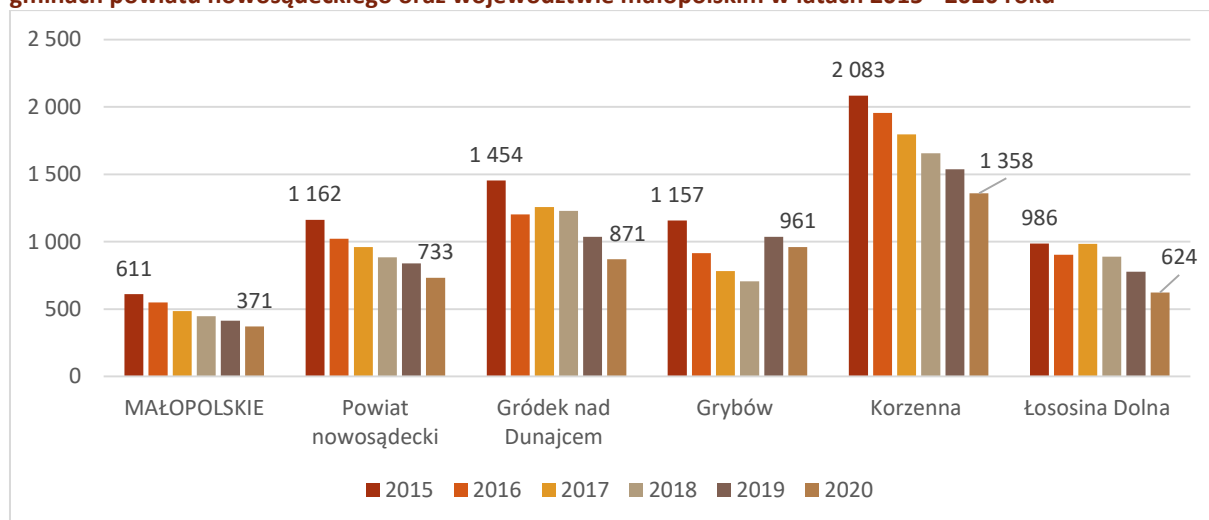
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W ramach podstawowej opieki zdrowotnej, będącą fundamentem systemu ochrony zdrowia w Polsce, wedle danych GUS, w 2020 roku na terenie gminy Korzenna udzielonych zostało 46 635 porad lekarskich. Jest to spadek względem 2015 roku o 8,1%. Porównując dane w przedziale lat 2015 – 2019, można zauważyć stały wzrost liczby udzielonych porad (o 6,5%). Czas pandemii COVID-19 oraz wszechobecných lockdownów doprowadził do spadku liczby udzielonych porad lekarskich, co swoje konsekwencje może ukazać w nadchodzących latach.

**ZMNIEJSZAJĄCY SIĘ, LECZ
NADAL WYSOKI WSKAŹNIK
OSÓB KORZYSTAJĄCYCH
Z POMOCY SPOŁECZNEJ**

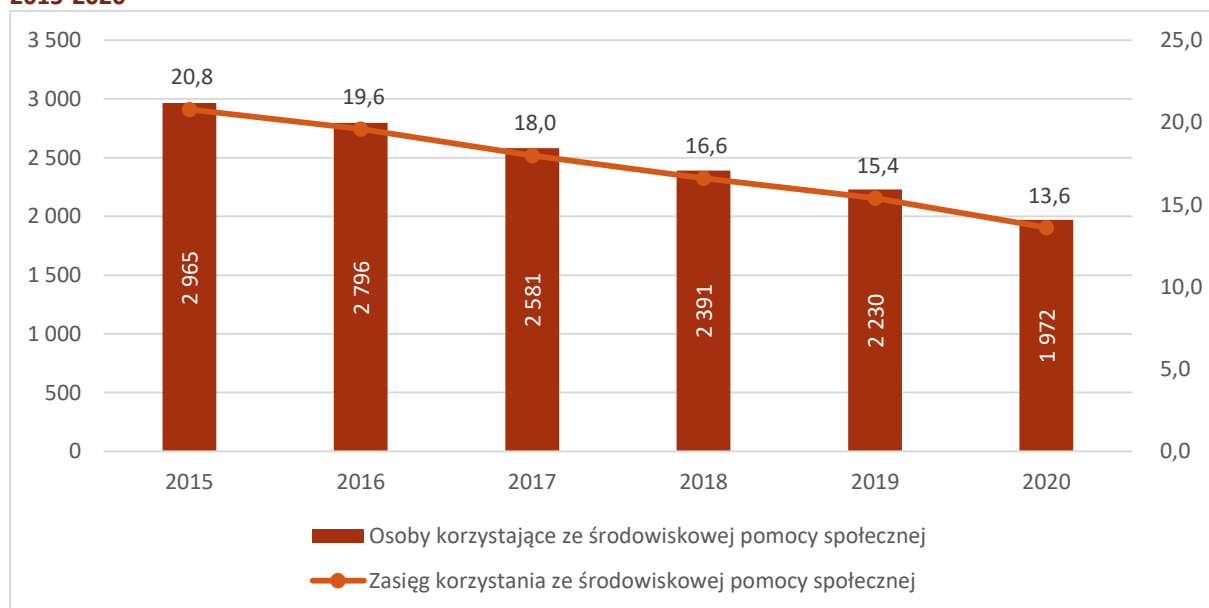
Wraz z poprawiającą się sytuacją na rynku pracy, spada również liczba osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej. Na koniec 2020 roku liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców wyniosła w gminie Korzenna 1 358 osób i było

to o 34,8% mniej niż w 2015 roku. Wskaźnik ten jest nadal bardzo wysoki w porównaniu do średniego wskaźnika dla powiatu nowosądeckiego, województwa małopolskiego czy poszczególnych gmin powiatu nowosądeckiego. Poprawa stanu rzeczy dotyczy większości gmin powiatu oraz województwa małopolskiego.

Wykres 21 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. ludności w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz województwie małopolskim w latach 2015 - 2020 roku

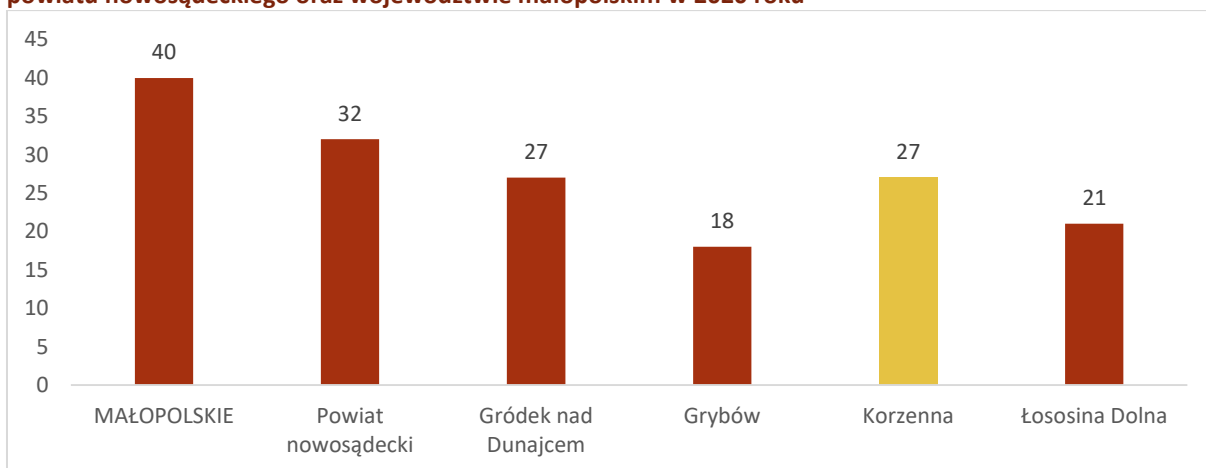
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2020 roku liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Korzenna wynosiła 1 972 osoby. w porównaniu do 2015 roku jest to spadek o 33%. Jednocześnie zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej (tj. udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem) od 2015 roku nieustannie spada i wyniósł 13,6% w 2020 roku.

Wykres 22 Liczba beneficjentów oraz zasięg korzystania z pomocy społecznej w gminie Korzenna w latach 2015-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gmina Korzenna cechuje się niższym wskaźnikiem liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w porównaniu do średniej powiatu nowosądeckiego czy województwa małopolskiego, jednak jest wyższa od wskaźników w poszczególnych analizowanych gminach.

Wykres 23 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz województwie małopolskim w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

**WYSOKI POTENCJAŁ
KAPITAŁU
SPOŁECZNEGO NA
TERENIE GMINY**

Frekwencja w wyborach prezydenckich w 2020 roku w gminie Korzenna wynosiła kolejno w I turze wyborów - 69,03% oraz w II turze wyborów - 73,66%. Wyniki w gminie Korzenna są wyższe od wyników frekwencji w powiecie nowosądeckim oraz województwie małopolskim.

Tabela 4 Frekwencja w wyborach prezydenckich w 2020 roku w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego

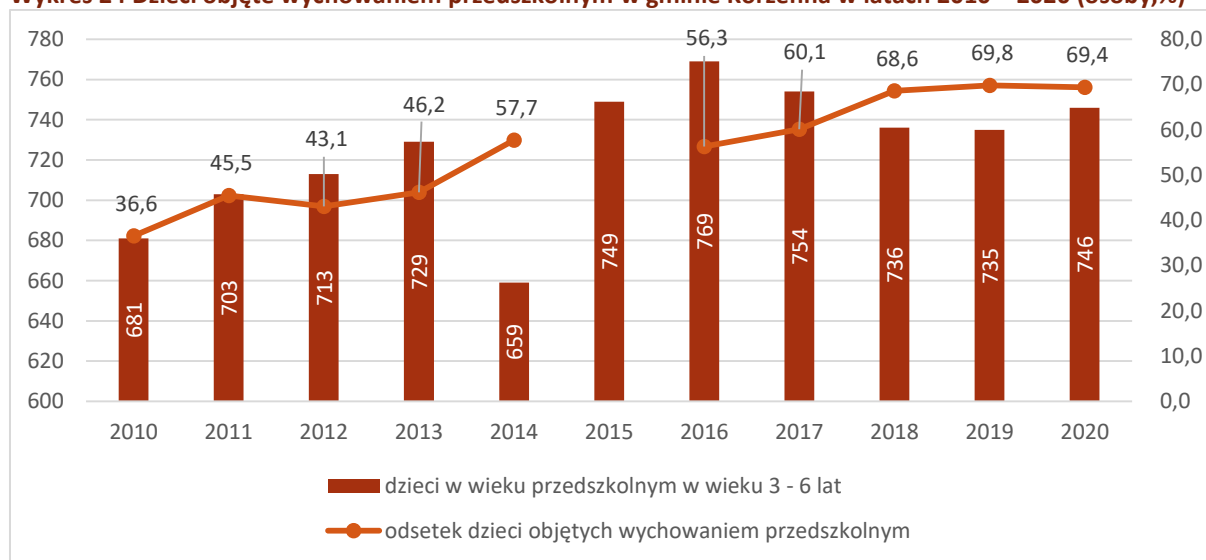
Jednostka	Frekwencja w I turze	Frekwencja w II turze
Małopolska	67,22%	70,38%
Powiat nowosądecki	68,63%	72,35%
Korzenna	69,03%	73,66%
Grybów	72,81%	76,07%
Gródek nad Dunajcem	65,98%	70,51%
Łososina Dolna	71,05%	76,16%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

2.5 Edukacja i wychowanie

W 2020 roku na obszarze gminy Korzenna funkcjonowały 3 przedszkola: jedno publiczne oraz dwa przedszkola niepubliczne. w 2020 roku liczba dzieci w wieku przedszkolnym w wieku 3-6 lat wyniosła 746 dzieci. Odsetek dzieci w objętych wychowaniem przedszkolnym w latach 2010 – 2020 wzrósł z poziomu 36,6% w 2010 do poziomu 69,4% w 2020 roku.

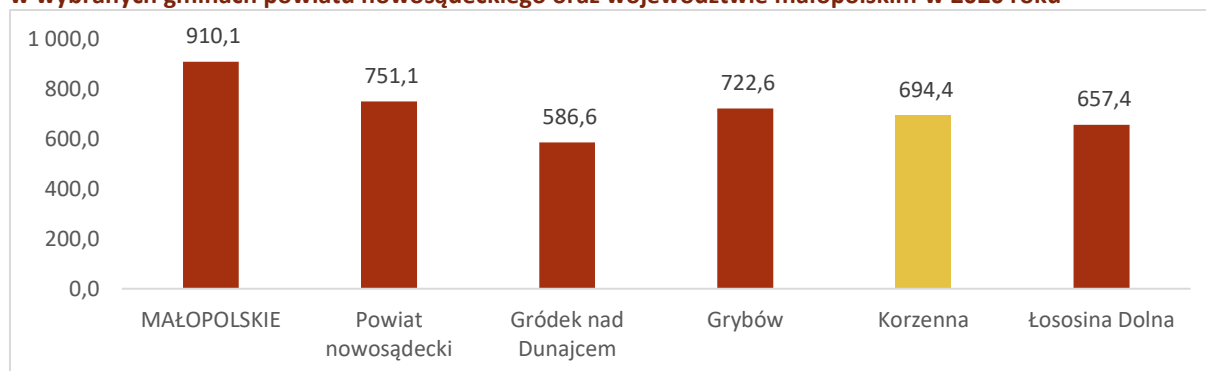
Wykres 24 Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym w gminie Korzenna w latach 2010 – 2020 (osoby,%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

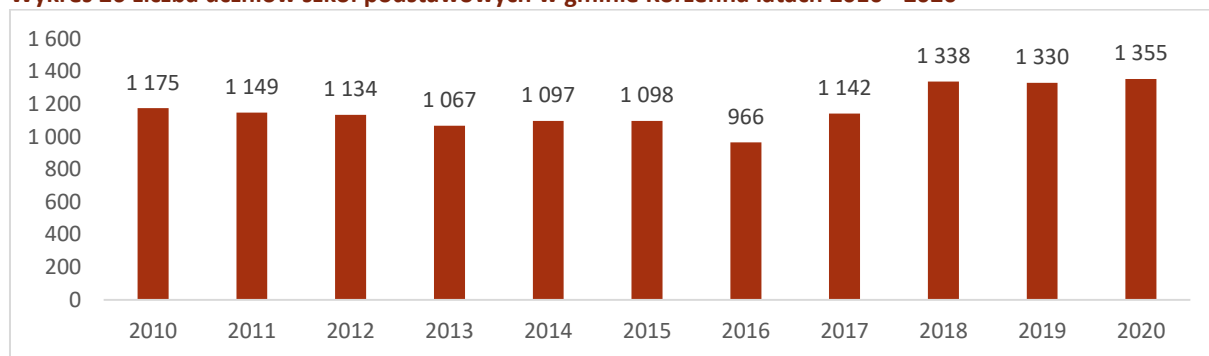
Wskaźnik liczby dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-6 lat wskazuje na ograniczoną dostępność do placówek wychowania przedszkolnego na terenie gminy Korzenna w porównaniu do innych analizowanych jednostek.

Wykres 25 Liczba dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3 - 6 lat w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz województwie małopolskim w 2020 roku

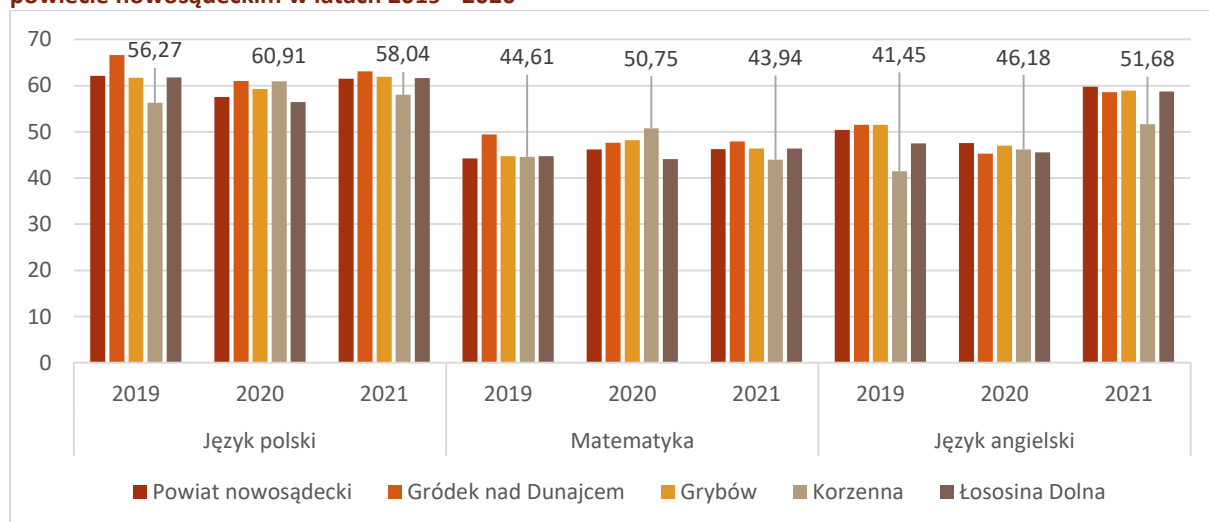
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2018 roku na 1 miejsce w placówce wychowania przedszkolnego w gminie Korzenna przypadało 3,12 dzieci w wieku 3-5 lat. Średnio w powiecie nowosądeckim wskaźnik ten wyniósł 1,37 dziecka, a w województwie małopolskim 0,88 dziecka.

Wykres 26 Liczba uczniów szkół podstawowych w gminie Korzenna latach 2010 - 2020

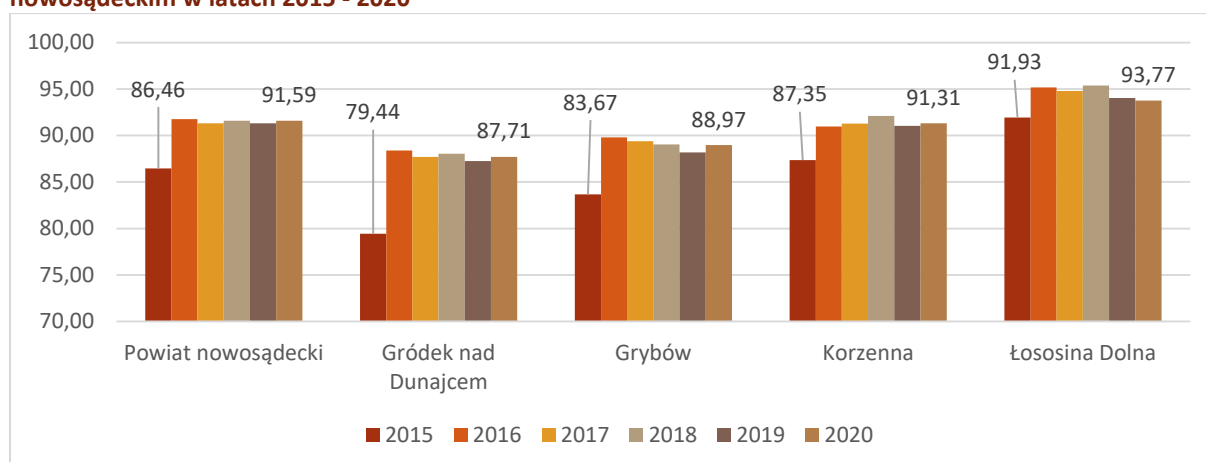
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba szkół podstawowych na terenie gminy Korzenna od 2015 roku nie zmieniła się. Na terenie gminy Korzenna obecnie znajduje się 12 szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży, do których w 2020 roku uczęszczało 1 355 uczniów. Spadek a następnie wzrost liczby uczniów w szkołach podstawowych w latach 2015-2018 spowodowany jest m.in. reformą w oświacie i wygaszeniem funkcjonowania gimnazjów.

Wykres 27 Średnie wyniki egzaminów ósmoklasisty w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz powiecie nowosądeckim w latach 2019 - 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analizując dane publikowane przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Krakowie dot. wyników uczniów z egzaminu ósmoklasisty w latach 2019 - 2021 można wskazać, iż wyniki egzaminów ósmoklasisty uczniów gminy Korzenna są przeciętnie niższe niż średnie wyniki w powiecie nowosądeckim. Analizując wyniki w samej gminie, można zauważyć stałą poprawę wyników z języka angielskiego w ostatnich latach.

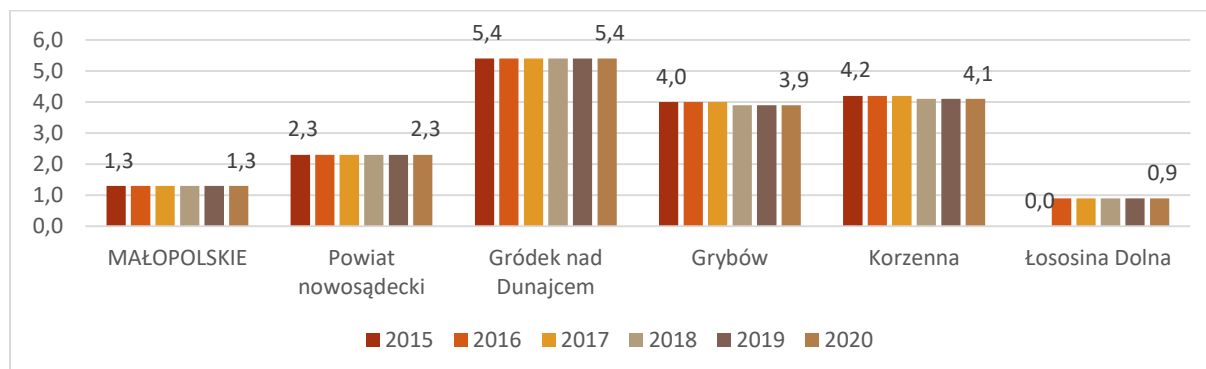
Wykres 28 Współczynnik skolaryzacji brutto w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz powiecie nowosądeckim w latach 2015 - 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W gminie Korzenna w latach 2015 - 2020 można zauważyć wzrost współczynnika skolaryzacji brutto (obrazujący relację liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania). Współczynnik ten obrazuje poziom edukacji w danym etapie kształcenia. Niski poziom wskaźnika świadczy o braku zainteresowania edukacją wśród młodzieży, i potencjalnym tego konsekwencją w przyszłości.

2.6 Kultura, sport i turystyka

Na terenie gminy Korzenna znajdują się 6 obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Korzenna oraz wpisanych również do Rejestru Zabytków Nieruchomych Województwa Małopolskiego prowadzonego przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie. Wyznaczonych zostało również 58 obiektów zabytkowych, które chronione są ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Korzenna, przy pomocy strefy ochrony konserwatorskiej.

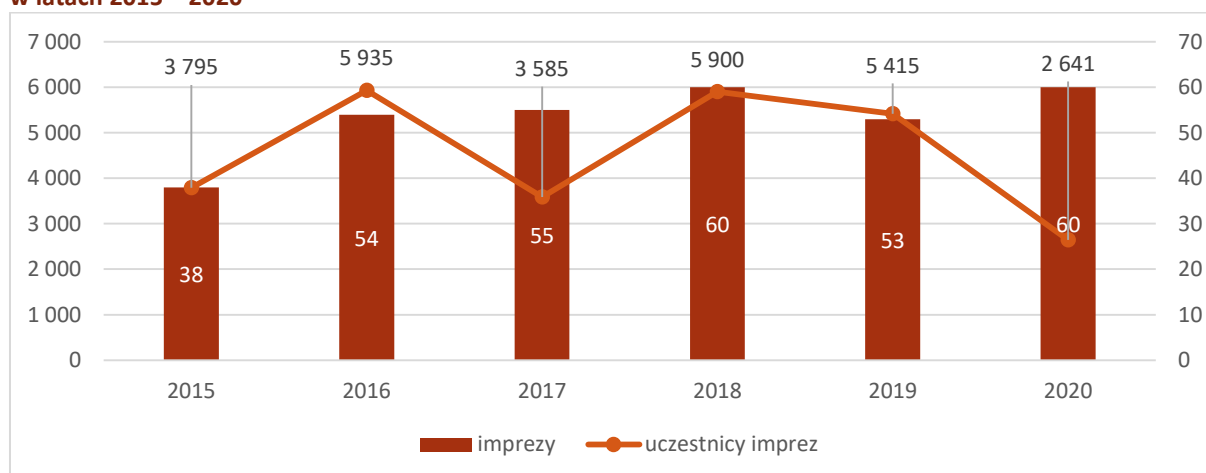
Wykres 29 Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice na 10 tys. ludności w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz powiecie nowosądeckim w latach 2015 - 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

**SPADEK
DZIAŁALNOŚCI
KULTURALNEJ NA
SKUTEK PANDEMII**

W znaczącej części analizowanych gmin powiatu nowosądeckiego, w tym w gminie Korzenna, można zauważyć wysoki wskaźnik centrów kultury w przeliczeniu na 10 tys. ludności, który w większości przewyższa średnią dla powiatu nowosądeckiego oraz województwa małopolskiego.

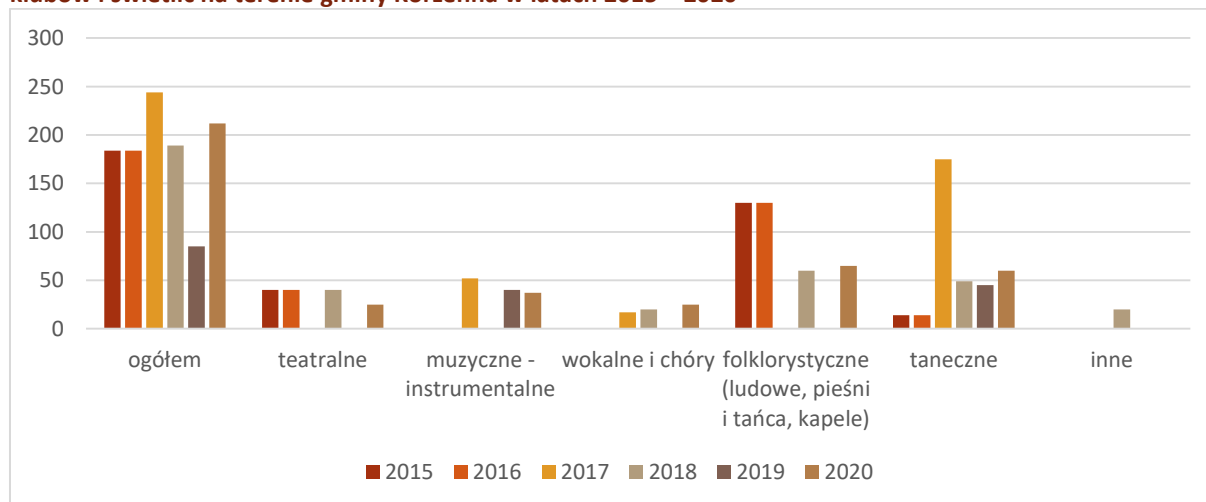
Wykres 30 Liczba imprez oraz uczestników imprez w ramach instytucji kultury na terenie gminy Korzenna w latach 2015 – 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W latach 2015 – 2019 działalność kulturalna na terenie gminy Korzenna niemal stale rosła, zapewniając mieszkańcom dostęp do szeroko rozumianej kultury, w tym poprzez organizację imprez takich jak: wystawy, festiwale i przeglądy artystyczne, koncerty, prelekcje, spotkania, wykłady, imprezy turystyczne i sportowo – rekreacyjne, konkursy, pokazy teatralne czy warsztaty. w 2020 roku, na skutek pandemii COVID-19 znacząco spadła liczba uczestników organizowanych imprez z 5 415 osób w 2019 roku, do 2 641 osób w 2020 roku.

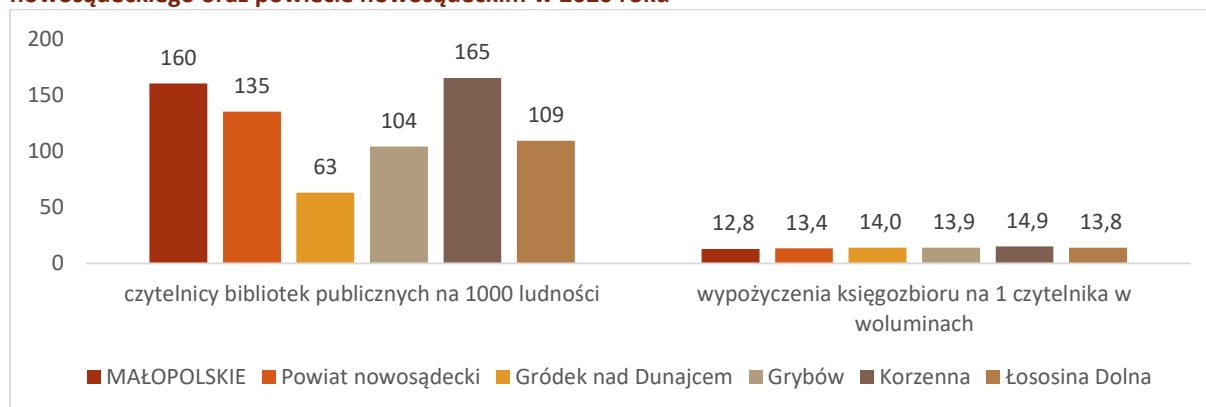
Wykres 31 Członkowie grup artystycznych działających w ramach centrów, domów, ośrodków kultury, klubów i świetlic na terenie gminy Korzenna w latach 2015 – 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wysoki potencjał rozwój kulturalnego można zauważyć również poprzez grupy artystyczne działające na terenie gminy Korzenna. w 2020 roku ogólna liczba członków takich grup wynosiła 212 osób. Najwięcej członków posiadały grupy folklorystyczne oraz taneczne.

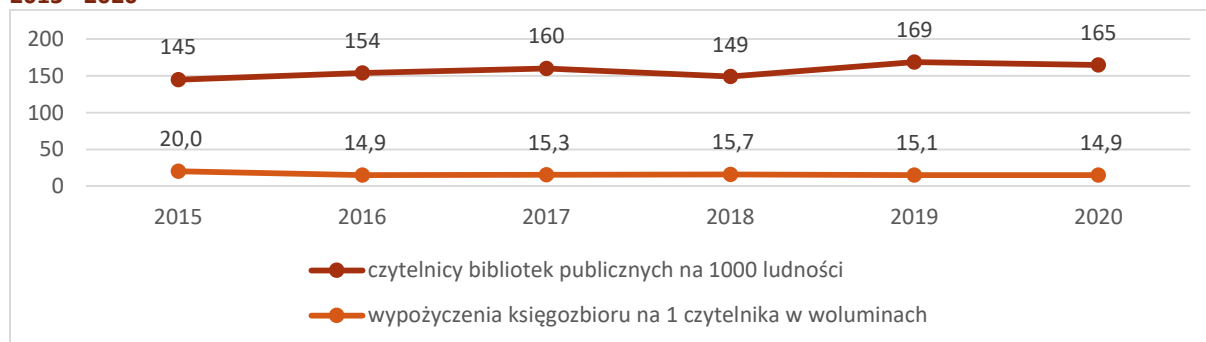
Wykres 32 Czytelnicy bibliotek publicznych oraz wypożyczenia księgozbioru w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz powiecie nowosądeckim w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gmina Korzenna posiada również najwyższe wskaźniki czytelnictwa w bibliotekach publicznych spośród analizowanych gmin oraz w porównaniu do średniej powiatu nowosądeckiego i województwa małopolskiego. Liczba czytelników księgozbiorów biblioteki publicznej na 1000 ludności w gminie Korzenna w 2020 roku wyniosła 165 osób. Każdy gminny czytelnik w 2020 rok wypożyczył średnio 14,9 woluminów. Wraz ze spadkiem liczby czytelników, spadła również liczba wypożyczonych woluminów.

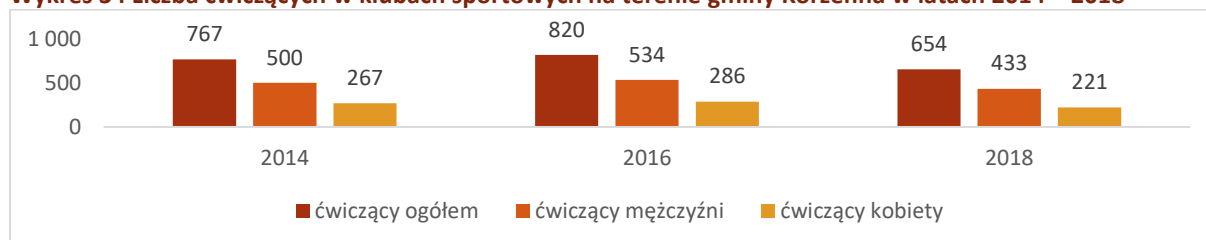
Wykres 33 Czytelnicy bibliotek publicznych oraz wypożyczenia księgozbioru w gminie Korzenna w latach 2015 - 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Spadek liczby ćwiczących w klubach sportowych na terenie gminy Korzenna można odczytywać jako pewien globalny trend, notowany wśród znacznej części lokalnych społeczności.

Wykres 34 Liczba ćwiczących w klubach sportowych na terenie gminy Korzenna w latach 2014 – 2018

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

2.7 Środowisko naturalne i infrastruktura

W granicach administracyjnych gminy, można wyróżnić obszary chronione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r., poz. 1478, 1940, z 2025 r. poz. 884), w tym m.in.:

- Obszary NATURA 2000:
 - Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Ostoje nietoperzy okolic Bukowca” (kod: PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH120020.H);
 - Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Biała Tarnowska” (kod: PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH120090.H).
- Rezerваты przyrody:
 - Rezerwat przyrody „Cisy w Mogilnie” (kod: PL.ZIPOP.1393.RP.972);
 - Rezerwat przyrody „Diable Skały” (PL.ZIPOP.1393.RP.1019).
- Obszar chronionego krajobrazu:
 - Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu (kod: PL.ZIPOP.1393.OCHK.279).
- Korytarze ekologiczne: w roku 2012 Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie rozpoczęła realizację projektu pn. „Rozbudowa bazy danych przestrzennych o korytarzach ekologicznych w Małopolsce”, którego celem była identyfikacja kluczowych tras migracji zwierząt, roślin i grzybów w regionie Małopolski oraz budowa spójnego systemu powiązań ekologicznych pomiędzy biocentrami przyrodniczymi, w tym chronionymi w formie obszarów Natura 2000, parków narodowych i rezerwatów przyrody. w wyniku przeprowadzonych prac wyznaczono obszary, przez które przebiegają najważniejsze korytarze ekologiczne, łączące główne pasma górskie i większe kompleksy leśne.
- Pomniki przyrody:

Tabela 5 Pomniki przyrody na obszarze gminy Korzenna

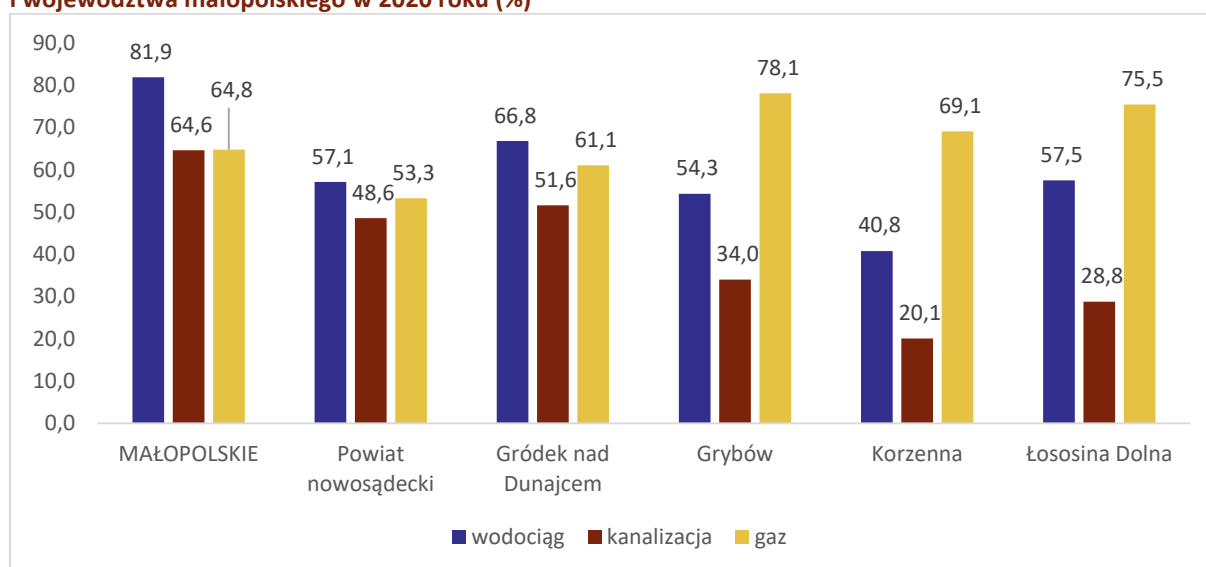
Lp.	Nazwa pomnika przyrody	Opis	Miejscowość	Działka	Opis lokalizacji
1.	Cis	Obwód: 170 cm	Mogilno	543/2	W zagrodzie pana Jarosza
2.	Dąb (2 szt.) Lipa (5 szt.)	Grupa drzew	Mogilno	305/2	W otoczeniu drewnianego kościoła
3.	Cis	Obwód: 88 cm	Mogilno	255	W otoczeniu przydrożnej kapliczki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody

W 2020 roku na terenie gminy Korzenna 40,8% mieszkańców korzystało z sieci wodociągowej. Jest to najniższa wartość spośród analizowanych gmin powiatu nowosądeckiego, oraz w porównaniu ze średnim wskaźnikiem powiatu nowosądeckiego czy średnim wskaźnikiem województwa małopolskiego. z sieci kanalizacyjnej korzystało 20,1% mieszkańców gminy Korzenna, a z sieci gazowej 69,1% mieszkańców. Niski poziom skanalizowania gminy, jest wyzwaniem na nadchodzące lata. Wysoki wskaźnik korzystających z sieci gazowej w pozytywny sposób wpływa na czystość powietrza oraz na potencjał przyciągania nowych inwestorów, zarówno indywidualnych jak i komercyjnych.

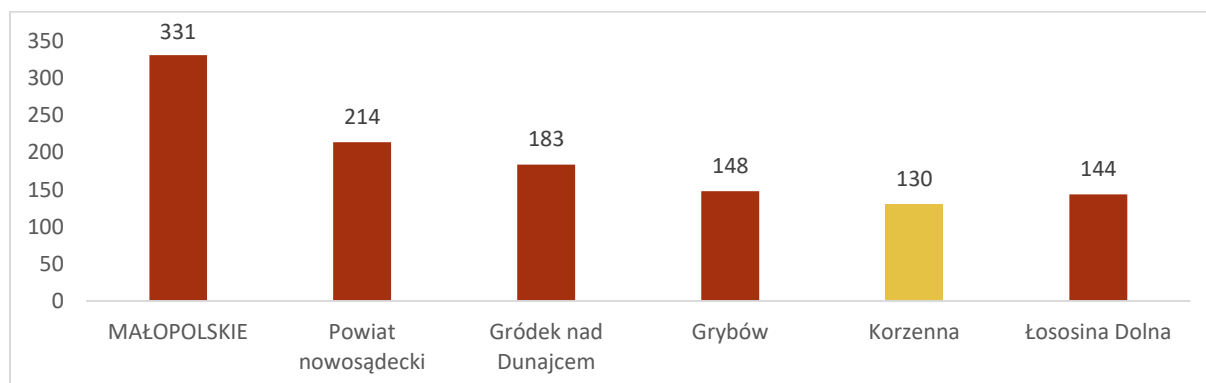
**NISKI, CHOĆ ROSNĄCY
DOSTĘP DO
INFRASTRUKTURY
SIECIOWEJ**

Wykres 35 Korzystający z urządzeń sieciowych na terenie wybranych gmin powiatu nowosądeckiego i województwa małopolskiego w 2020 roku (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 36 Masa wytworzonych odpadów komunalnych na 1 mieszkańca (kg) w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz województwie małopolskim w 2020 roku

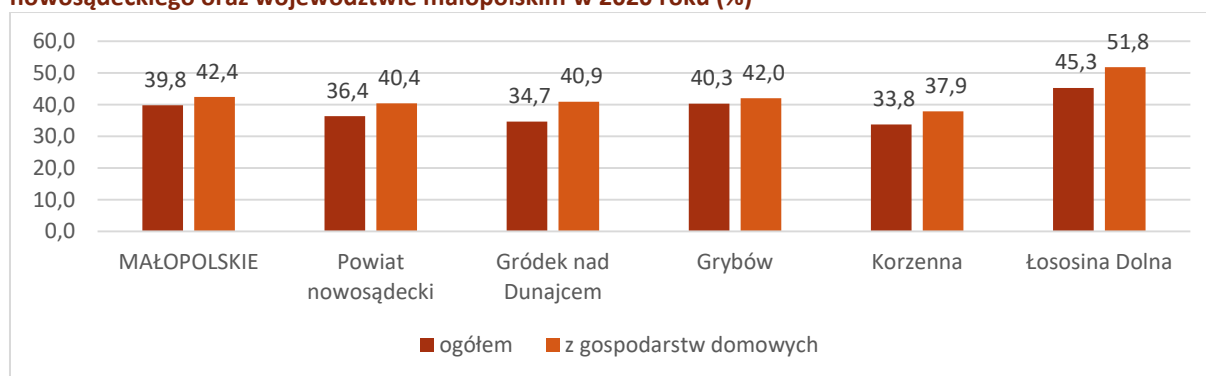
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

**NIEWIELKI TONAŻ
WYTWARZANYCH
ŚMIECI, LECZ NISKI
POZIOM RECYKLINGU**

W 2020 roku w gminie Korzenna zostało zebranych 636,39 ton odpadów komunalnych, z czego 629,30 ton odpadów pochodziło z gospodarstw domowych. Jest to wzrost wagi zebranych odpadów w stosunku do roku 2017 o 226,72 tony (55,34%).

Gmina Korzenna wyróżnia się jednak najniższym wskaźnikiem masy wytworzonych odpadów komunalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Wzrost wagi wytwarzanych odpadów jest jedną z pochodnych poprawy statusu materialnego mieszkańców. Warto jednak przedsięwziąć działania na rzecz poprawy świadomości ekologicznej mieszkańców.

Wykres 37 Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz województwie małopolskim w 2020 roku (%)

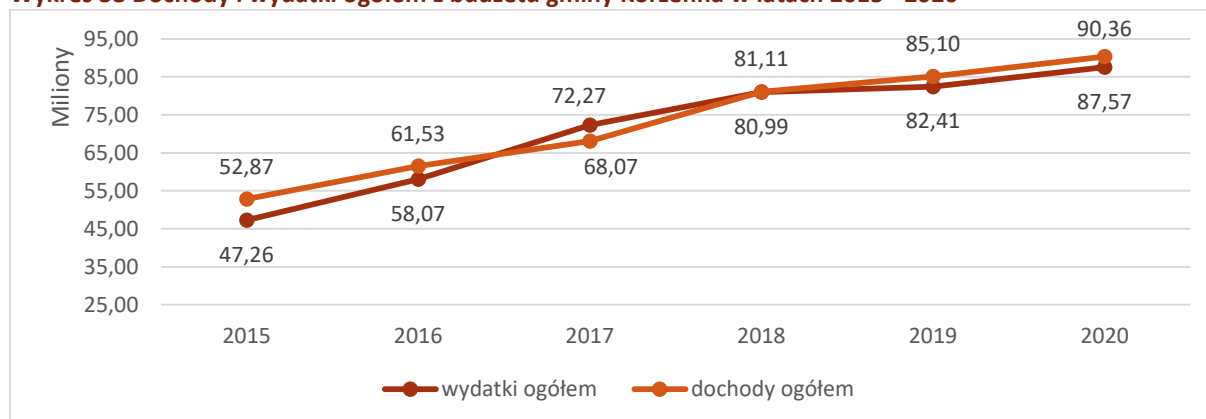
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Udział odpadów zebranych selektywnie, w relacji do ogółu odpadów w gminie Korzenna, w 2020 roku wyniósł 33,8% i jest to najniższy wynik wśród analizowanych gmin oraz w porównaniu do średniej powiatu nowosądeckiego i województwa małopolskiego. Biorąc pod uwagę rosnące z roku na rok względem gmin obowiązkowe poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, istotne będą w najbliższej przyszłości działania mające na celu podniesienie osiąganych przez gminę poziomów recyklingu odpadów komunalnych. Co warto zaznaczyć, niespełnienie w/w poziomów wiązać się może z karami finansowymi nałożonymi przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.

2.8 Finanse samorządowe

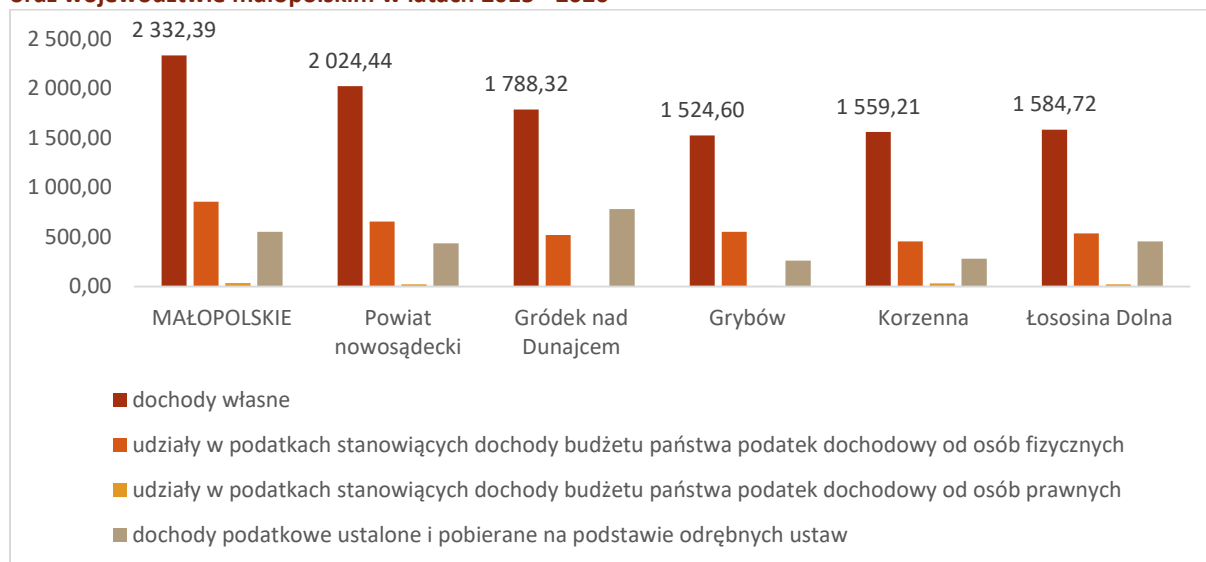
Wraz ze zmieniającą się sytuacją społeczną i gospodarczą w gminie, zmianom ulegają również kwestie związane z dochodami i wydatkami budżetu gminnego. w latach 2015 – 2020 dochody ogółem budżetu gminy Korzenna wzrosły o 70,91%, z 52,86 mln zł w 2015 rok do 90,35 mln zł w 2020 roku, natomiast wydatki ogółem wzrosły o 85,30% z 47,25 mln zł do 87,56 mln zł.

**ROSNĄCE DOCHODY
OGÓŁEM BUDŻETU
GMINY**

Wykres 38 Dochody i wydatki ogółem z budżetu gminy Korzenna w latach 2015 - 2020

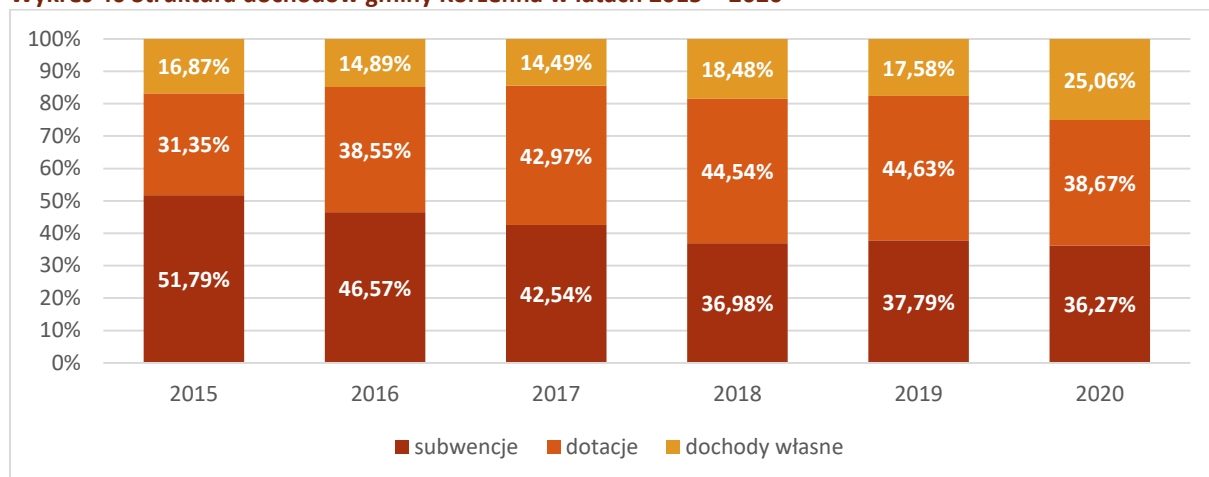
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gmina Korzenna charakteryzuje się jednymi z najniższych dochodów na 1 mieszkańca wśród analizowanych gmin, które w 2020 roku wyniosły 1559,21 zł/osobę. Struktura dochodów samorządu, a szczególnie udział dochodów własnych w dochodach ogółem, świadczy o dobrej kondycji finansowej jednostki, a także obrazuje samodzielność (autonomię) finansową i niezależność od transferów z budżetu państwa. Dochody własne stanowią bowiem wpływ z podatków, opłat, sprzedaży mienia komunalnego czy dzierżawy, a także wpływy z tytułu udziału w podatkach od osób fizycznych (PIT) i prawnych (CIT).

Wykres 39 Dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz województwie małopolskim w latach 2015 - 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

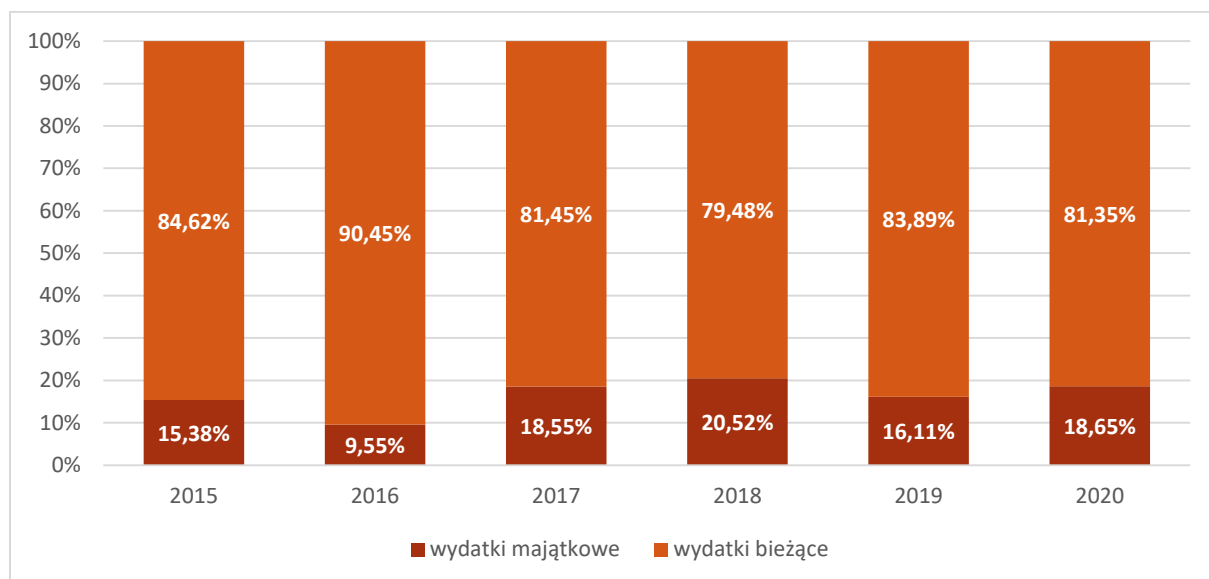
W latach 2015 – 2020 w gminie Korzenna można zaobserwować rosnący udział dochodów własnych i dotacji w strukturze dochodów budżetowych. Wzrost dochodów własnych sprzyja wspomnianej powyżej autonomii finansowej jednostki.

Wykres 40 Struktura dochodów gminy Korzenna w latach 2015 – 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W strukturze wydatków dominującą pozycję w roku 2020 stanowiły wydatki bieżące odpowiadając za 81,35% wydatków ogółem. Wydatki majątkowe stanowiły 18,65% wydatków ogółem, co uznaje się za bezpieczną, prorozwojową część wydatków.

**WZROST DOCHODÓW
WŁASNYCH
W STRUKTURZE
DOCHODÓW GMINY**

Wykres 41 Struktura wydatków gminy Korzenna w latach 2015 – 2020

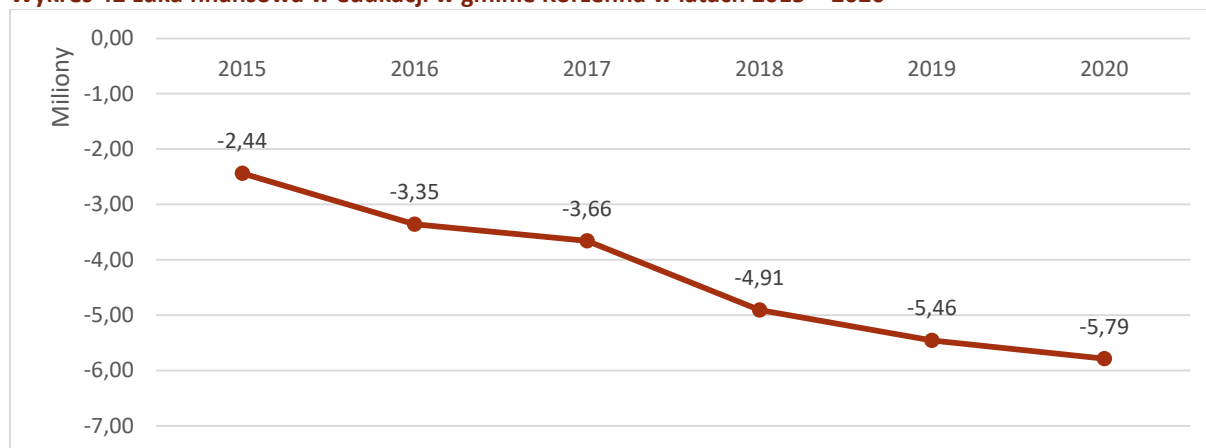
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z analizy danych statystycznych dostępnych w GUS oraz WPF wynika, iż w ostatnich latach budżet gminy Korzenna był zrównoważony, co oznacza, że wydatki znalazły pokrycie w dochodach. Sukcesywnie spada również zadłużenie gminy, a w 2020 roku gmina Korzenna nie poniosła wydatków z tytułu obsługi długu publicznego.

Od wielu lat w Polsce, subwencja oświatowa nie zapewnia pełnego pokrycia wydatków związanych z działalnością i utrzymaniem placówek edukacyjnych. Samorządy w całej Polsce, od wielu lat, przeznaczają część swoich dochodów na dofinansowanie zadań oświatowych. Proceder ten, nazywany

jest Luką Finansową w Edukacji, a jego uproszczona forma posiada wzór: (suma dochodów bieżących (Dział 801+854) + Część oświatowa Subwencji Ogólnej) - suma wydatków bieżących (Dział 801+854).

Wykres 42 Luka finansowa w edukacji w gminie Korzenna w latach 2015 – 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na podstawie powyższego wykresu, można stwierdzić, iż w latach 2015 – 2020 gmina Korzenna dopłaciła do edukacji około 25,50 mln zł, uszczuplając w ten sposób swoją Nadwyżkę Operacyjną Netto tj. naturalny bufor rozwoju gminy. Dalszy wzrost wydatków w edukacji, przy jednoczesnym dalszym niedoszacowaniu subwencji oświatowej, może w nadchodzących latach, doprowadzić do stagnacji rozwojowej, poprzez brak wolnych środków na inne wydatki niż wydatki związane z oświatą. Skutkiem takiego rozwoju wydarzeń, jest niewątpliwie zagrożenie ograniczenia samorządności gminy, która staje się jedynie pośrednikiem wydatkowania środków, a nie suwerenną jednostką kreującą swoją przyszłość.

2.9 Aspiracje i oczekiwania mieszkańców

Jednym z elementów pracy związanych z przygotowaniem niniejszej strategii było przeprowadzanie badań ankietowych oraz warsztatów strategicznych pozwalających na pogłębienie i weryfikację diagnozy ilościowej oraz wypracowanie elementów strategicznych, tj. wizji oraz celów strategicznych. Łącznie w badaniu ankietowym wzięło udział 108 mieszkańców, 7 przedstawicieli przedsiębiorców oraz 5 przedstawicieli NGO.

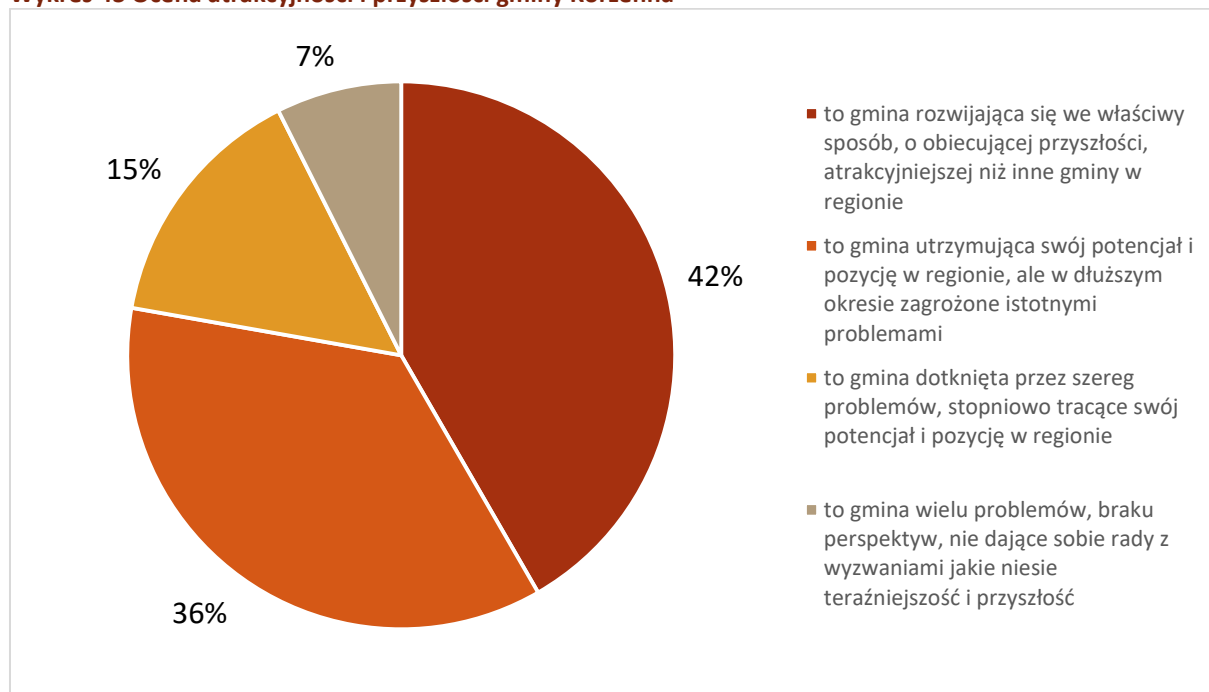
W pierwszym pytaniu ankiety, mieszkańcy wskazali co jest ich zdaniem najważniejszym atutem/potencjałem/zasobem gminy Korzenna, który może przyczynić się do jej rozwoju. Poniżej przedstawiono najczęściej wskazywane odpowiedzi.

Rysunek 4 Kluczowe atuty gminy Korzenna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie odpowiedzi ankietowych

Większość mieszkańców postrzega gminę jako atrakcyjną i przyszłościową. Około 42% respondentów zgadza się z twierdzeniem, iż gmina Korzenna „to gmina rozwijająca się we właściwy sposób, o obiecującej przyszłości, atrakcyjniejszej niż inne gminy w regionie”. Około 36% respondentów uważa że gmina Korzenna „to gmina utrzymująca swój potencjał i pozycję w regionie, ale w dłuższym okresie zagrożone istotnymi problemami”. Motywatorem do podjęcia dalszych działań prorozwojowych są inne, mniej przychylne opinie mieszkańców. Około 15% mieszkańców zgadza się z twierdzeniem, iż gmina Korzenna „jest dotknięta przez szereg problemów, stopniowo tracąca swój potencjał i pozycję w regionie”, a 7% respondentów postrzega gminę jak miejsce wielu problemów oraz brakiem perspektyw.

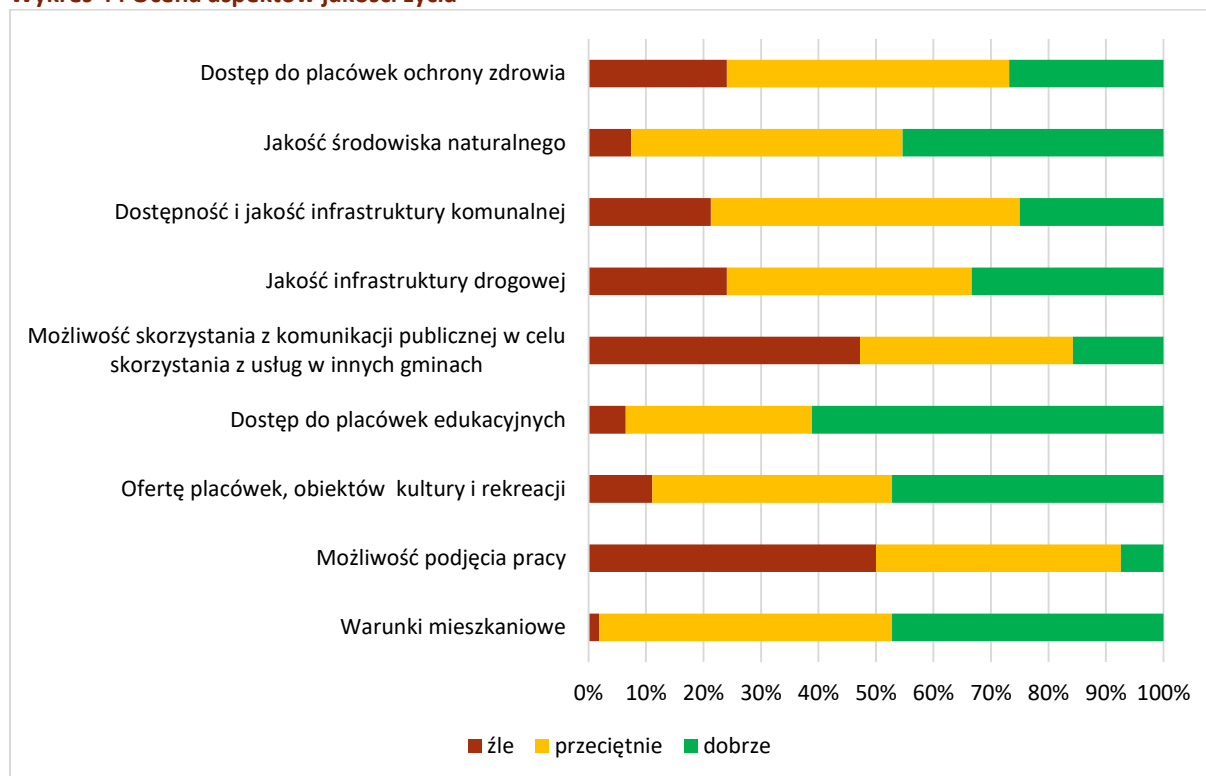
Wykres 43 Ocena atrakcyjności i przyszłości gminy Korzenna**Źródło: Opracowanie własne na podstawie odpowiedzi ankietowych**

Na podstawie odpowiedzi ankietowych mieszkańców można określić jakość życia w gminie Korzenna jako przeciętną z perspektywą na dobrą. Ankietowani najlepiej oceniają takie aspekty życia jak:

- dostęp do placówek edukacyjnych;
- ofertę placówek, obiektów kultury i rekreacji;
- warunki mieszkaniowe;
- jakość środowiska naturalnego.

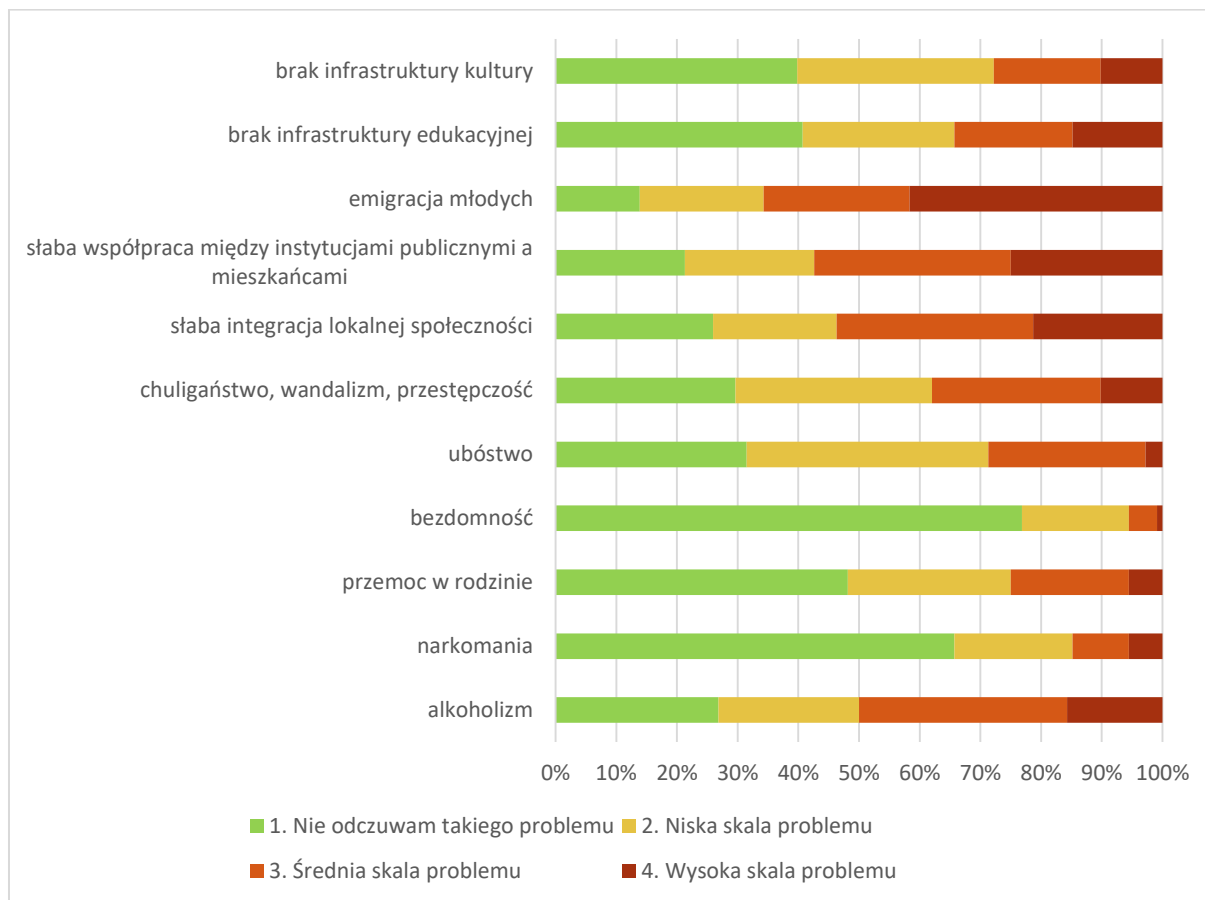
Najniżej ankietowani oceniają:

- możliwość podjęcia pracy,
- możliwość skorzystania z komunikacji publicznej w celu skorzystania z usług w innych gminach.

Wykres 44 Ocena aspektów jakości życia

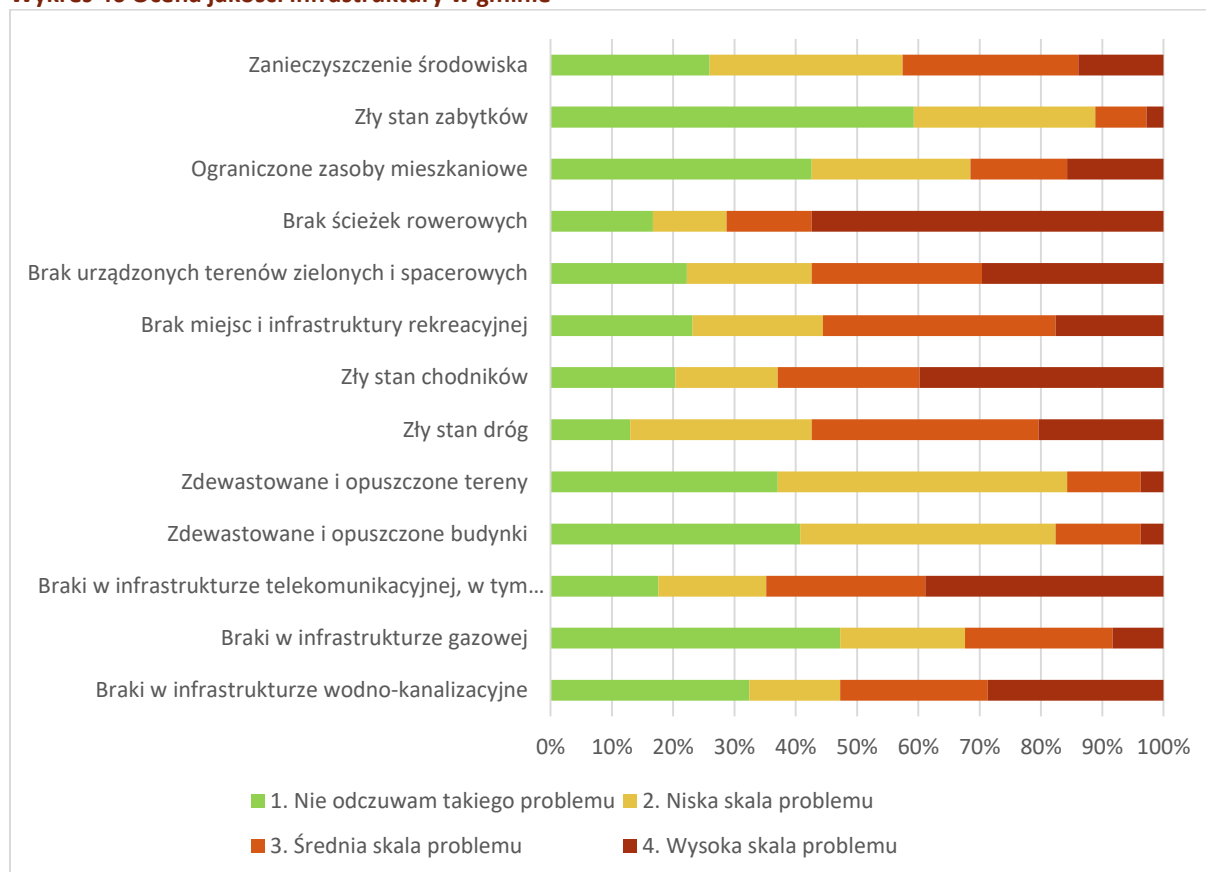
Źródło: Opracowanie własne na podstawie odpowiedzi ankietowych

Ponad 65% ankietowanych wskazuje, iż w gminie Korzenna wysoką lub średnią skalą problemów w sferze społecznej jest emigracja młodych, natomiast ponad 50% ankietowanych wskazuje na wysoką lub średnią skalę problemu słabej współpracy między instytucjami publicznymi a mieszkańcami oraz słabej integracji lokalnej społeczności. Oba zjawiska w dłuższym horyzoncie czasu negatywnie oddziałują na sytuację społeczną w gminie, zarówno z punktu widzenia obecnych, jak i potencjalnych przyszłych mieszkańców, i mogą stać się katalizatorami lokalnych konfliktów. Innymi wskazywanymi w ankiecie problemami są chuligaństwo oraz alkoholizm, które mogą prowadzić do lokalnych konfliktów, a w skrajnych przypadkach do silnej degradacji tkanki społecznej w gminie. Inne wskazywane w ankiecie problemy społeczne to m.in.: brak miejsc spotkań, brak wsparcia psychologicznego w szkołach czy braki w zajęciach pozalekcyjnych.

Wykres 45 Ocena problemów społecznych w gminie

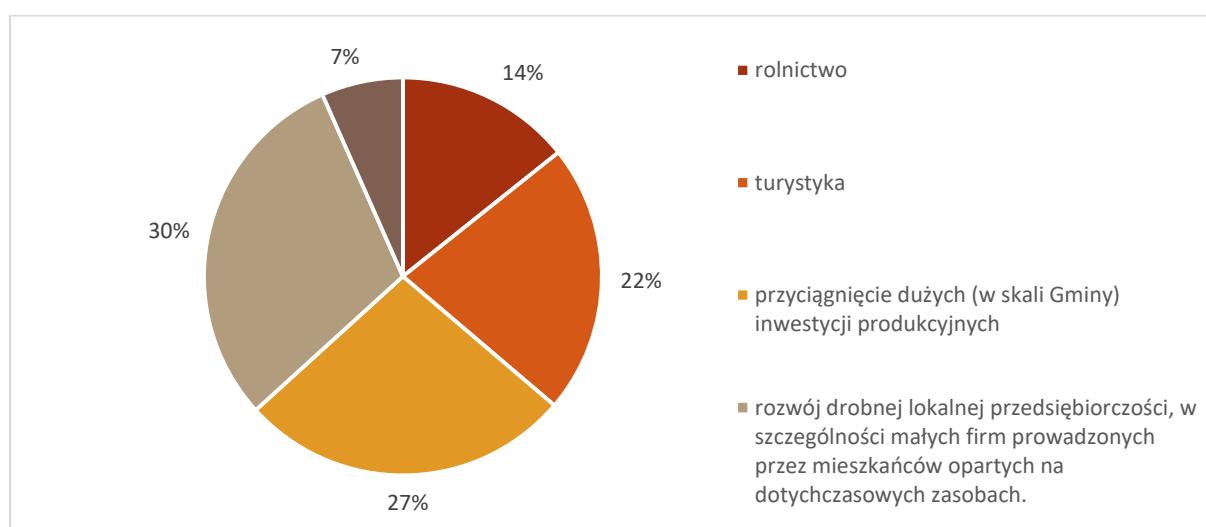
Źródło: Opracowanie własne na podstawie odpowiedzi ankietowych

Około 55% mieszkańców nie odczuwa lub odczuwa niską skalę problemów w sferze technicznej i infrastrukturalnej w gminie Korzenna. Ponad 71% ankietowanych wskazuje, iż w gminie Korzenna wysoką lub średnią skalą problemów sferze technicznej i infrastrukturalnej jest brak ścieżek rowerowych, natomiast ponad 62% ankietowanych wskazuje na wysoką lub średnią skalę problemu złego stanu chodników oraz braków w infrastrukturze telekomunikacyjnej, w tym internetowej. Ponad połowa ankietowanych dostrzega również problemy w sferze infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, stanu dróg czy brak urządzonych terenów zielonych. Mieszkańcy wskazali również problemy w sferze technicznej i infrastrukturalnej w postaci: braku atrakcyjnych miejsc spędzania wolnego czasu (w szczególności dla młodzieży), brak siłowni, braki w oświetleniu dróg.

Wykres 46 Ocena jakości infrastruktury w gminie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie odpowiedzi ankietowych

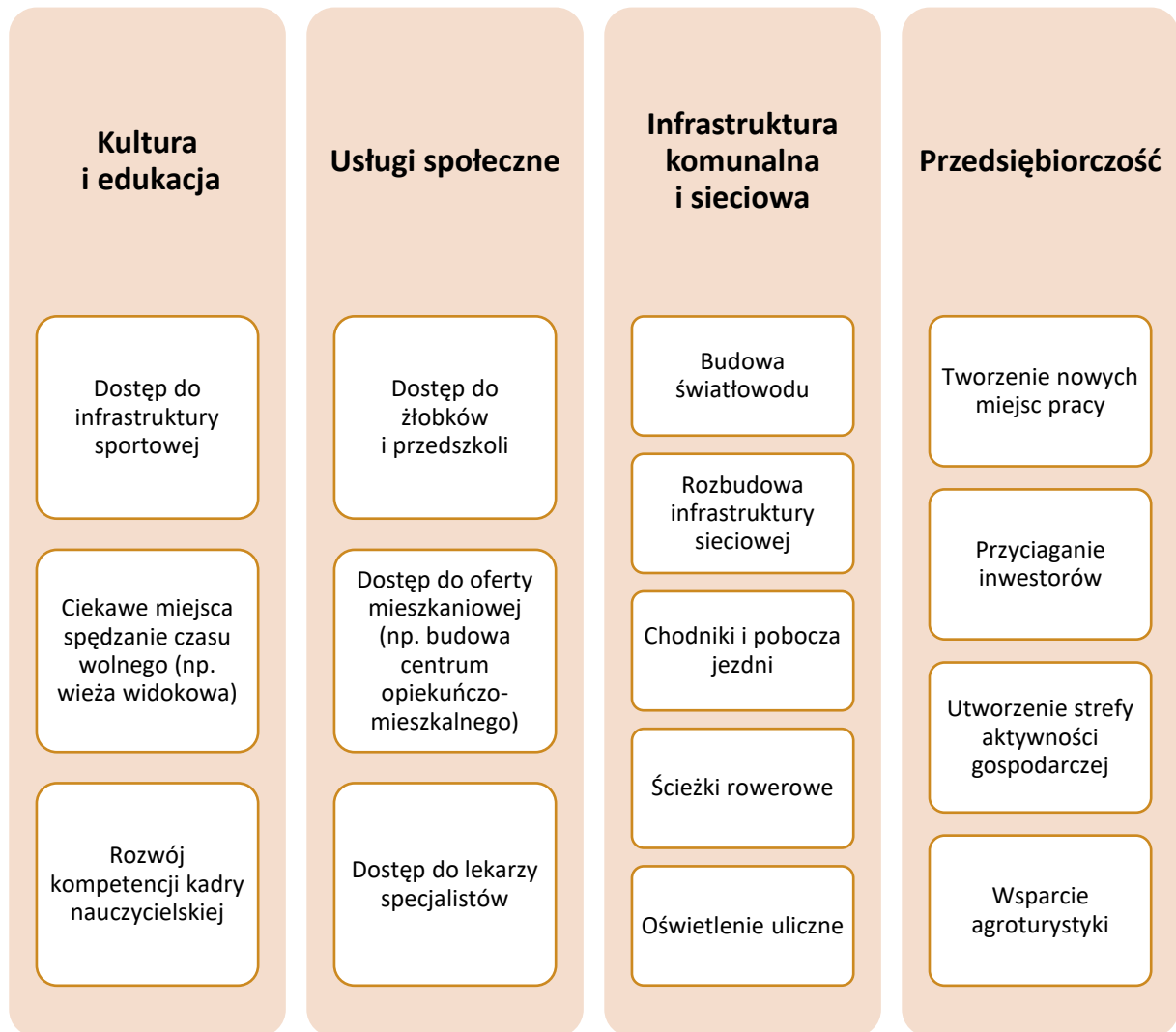
W ankiecie mieszkańcy mieli również możliwość wskazać kierunek rozwoju gospodarczego gminy, który w ich opinii jest najbardziej wskazany ze względu na potrzeby mieszkańców.

Wykres 47 Kierunki rozwoju gospodarczego gminy, który w opinii mieszkańców jest najbardziej wskazany

Źródło: Opracowanie własne na podstawie odpowiedzi ankietowych

Na podstawie zebranych odpowiedzi ankietowych mieszkańców, wskazać można cztery kluczowe obszary projektów/inwestycji/wydarzeń tj.: kultura i edukacja; usługi społeczne; infrastruktura komunalna i sieciowa; przedsiębiorczość.

Rysunek 5 Kluczowe obszary rozwoju gminy w opiniach mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie odpowiedzi ankietowych

2.10 Analiza SWOT

Uwarunkowania decydujące o strategicznej przyszłości gminy Korzenna, wynikające z diagnozy ilościowej, jakościowej oraz analizie czynników zewnętrznych zestawiono w formie tabeli SWOT, uwzględniającej wewnętrzne i zewnętrzne czynniki wspierające bądź hamujące procesy rozwoju lokalnego oraz szanse i zagrożenia zidentyfikowane w otoczeniu.

Tabela 6 Czynniki analizy SWOT

SIŁY	SŁABOŚCI
S1. Korzystnie oceniane przez mieszkańców atrakcyjność gminy i jakość życia na jej terenie. S2. Usytuowanie w regionie o korzystnym wizerunku kulturowym i turystycznym. S3. Tradycyjny wiejski krajobraz gminy oraz charakterystyczna dla obszarów wiejskich struktura użytkowania gruntów. S4. Korzystna dostępność komunikacyjna. S5. Spokojna malownicza okolica, tereny górskie, walory krajobrazowe. S6. Wysoki udział pokrycia planami miejscowymi. S7. Wzrost liczby ludności w gminie. S8. Korzystna struktura wiekowa mieszkańców gminy. S9. Niskie obciążenie społeczności lokalnej osobami starszymi. S10. Niskie bezrobocie w gminie. S11. Wysoki udział kobiet i osób długotrwale bezrobotnych wśród bezrobotnych. S12. Wysoki potencjał kapitału społecznego i kulturowego. S13. Liczne obiekty zabytkowe, podkreślające wiejski charakter gminy. S14. Szkoła muzyczna promująca gminę. S15. Liczne obiekty sportowe. S16. Chronione obszary przyrodnicze o wysokim potencjale. S17. Niski tonaż wytwarzanych odpadów komunalnych. S18. Stale rosnące dochody gminy, w tym wzrost dochodów własnych.	W1. Braki w infrastrukturze drogowej (w szczególności chodników). W2. Słabo rozwinięty transport publiczny. W3. Ujemne saldo migracji wśród mieszkańców. W4. Dominacja przedsiębiorstw o niskim potencjale rozwojowym. W5. Niski poziom postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców gminy. W6. Niska liczba pracujących w gminie w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W7. Brak stref aktywności gospodarczej dla osób młodych. W8. Wzrost liczby bezrobotnych. W9. Wysoki udział kobiet i osób długotrwale bezrobotnych wśród bezrobotnych. W10. Wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej. W11. Niezadowalająca dostępność do komunikacji publicznej. W12. Ograniczony dostęp do wychowania przedszkolnego. W13. Niski dostęp do infrastruktury sieciowej. W14. Brak dostępu do światłowodu. W15. Niski poziom selekcji i recyklingu odpadów.

SZANSE	ZAGROŻENIA
O1. Relatywnie korzystna sytuacja na powiatowym rynku pracy. O2. Nowy horyzont programowania w Unii Europejskiej otwierający nowe możliwości finansowania przedsięwzięć lokalnych, m.in. w zakresie: – rozwoju przedsiębiorczości, – innowacji, – wdrażania rozwiązań proekologicznych, – rozwoju kapitału ludzkiego. O3. Możliwość skorzystania z krajowych programów np. Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych, Mosty dla regionów. O4. Budowa jednostki wojskowej na terenie gminy. O5. Dostępność udogodnień (infrastruktura i usługi) w sąsiednich większych ośrodkach. O6. Dynamiczny rozwój technologii umożliwiających realizację wysokospecjalistycznych usług „na odległość” świadczonych dla biznesu w otoczeniu regionalnym, krajowym i światowym. O7. Rozwój nowoczesnych technologii informatycznych wspierający m.in.: – rozwój społeczeństwa informacyjnego, – promowanie gminy, – realizację usług publicznych z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych. O8. Podnoszenie finansowej i technologicznej dostępności do usług informacyjno-komunikacyjnych, e-administracji itp. O9. Moda na zdrowy styl życia, rosnące zainteresowanie ofertą czasu wolnego w czystym środowisku. O10. Wzrost zainteresowania osiedlaniem się na obszarach o niższym poziomie urbanizacji i mniejszych uciążliwościach życia codziennego. O11. Wyłaniające się trendy osiedlania osób w wieku poprodukcyjnym na obszarach zapewniających spokój i dobre warunki środowiskowe. O12. Wyczerpywanie się zasobu terenów inwestycyjnych w dużych ośrodkach regionu.	T1. Rosnąca mobilność młodych pokoleń tworząca zagrożenie odpływu młodych mieszkańców małych ośrodków do dużych miast i metropolii. T2. Zmiany w finansach publicznych, w tym ograniczenie dochodów własnych gminy. T3. Znacząca luka finansowa w sferze oświatowo – edukacyjnej. T4. Osłabianie więzi w społecznościach lokalnych wynikająca z procesów globalizacji i zmian w systemie wartości. T5. Niezadawalające funkcjonowanie mechanizmów w ochronie zdrowia i niewystarczający poziom finansowania służby zdrowia. T6. Niepewne rokowania dotyczące poprawy koniunktury gospodarczej. T7. Niestabilne przepisy utrudniające działanie biznesu. T8. Trudności formalne (zmiana reguł w nowym okresie programowania) i wysoka konkurencja w pozyskiwaniu unijnych źródeł wsparcia finansowego.

Źródło: Opracowanie własne

3. Misja i wizja rozwoju gminy Korzenna

Polityka rozwojowa gminy Korzenna, kształtowana jest w zgodzie z polityką krajową oraz regionalną województwa małopolskiego, a także z uwzględnieniem wyników analiz ilościowych, potencjałów i wyzwań rozwojowych, wskazywanych przez mieszkańców. Misja i wizja rozwoju gminy Korzenna, ukształtowania została w oparciu o analizę wyników cyklu warsztatów, w których brali udział mieszkańcy, przedstawiciele sektora samorządowego, obywatelskiego i biznesowego gminy.

Rysunek 6 Misja gminy Korzenna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników konsultacji społecznych

W oparciu o wyznaczoną misję gminy Korzenna, wizja rozwoju odzwierciedla **pożądany scenariusz rozwoju** gminy i społeczności lokalnej. Zawiera stany oraz procesy, które będą w przyszłości wyznacznikiem dobrobytu mieszkańców i możliwości rozwoju innych podmiotów. Wizja odpowiada między innymi na pytania o przyszłość gminy i jej oczekiwany kształt, wskazując cechy, którymi Korzenna powinien się charakteryzować w przewidzianym horyzoncie strategicznym.

Wizja w sposób generalny odpowiada na pytania:

- „Jaka powinna być przyszłość gminy?”
- „W jakiej gminie chcielibyśmy mieszkać?”
- „Co w rozwoju gminy jest dla nas najważniejsze?”

Wizja rozwoju gminy Korzenna wyraża się w dziesięciu wartościach, które zostaną zbudowane bądź wzmocnione w gminie w perspektywie 2030 roku.

Tabela 7 Wizja rozwoju gminy Korzenna

Przyjazna dla młodych ludzi, bezpieczna, nowoczesna i świadoma gmina, która godzi potrzeby i aspiracje wielu grup społecznych, dążąc do współpracy i wzajemnego szacunku.
Gmina, w której społeczność jest inteligentna, kreatywna i nowoczesna z tradycyjnym kręgosłupem moralnym i wysoką świadomością ekologiczną i ekonomiczną.
To gmina dostępna dla osób starszych i ze szczególnymi potrzebami, w której następuje międzypokoleniowa wymiana doświadczeń, zapewniająca wszechstronny rozwój dzieciom i młodzieży.
To gmina o atrakcyjnych i licznych miejscach wypoczynku i rekreacji, z szerokim dostępem do informacji o kulturze, zabytkach i historii gminy.
To gmina o atrakcyjnym rynku pracy, odpowiadającym na lokalne i regionalne wyzwania, z wielofunkcyjnym centrum innowacji i przedsiębiorczości.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników konsultacji społecznych

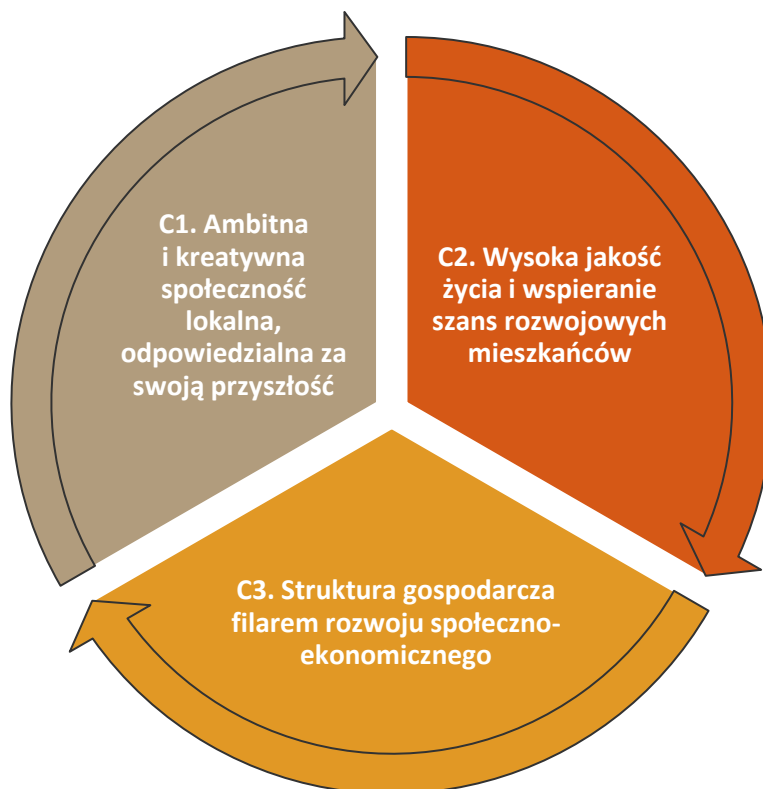
4. Cele strategiczne i cele operacyjne gminy Korzenna

Cele strategiczne wyznaczają obszary koncentracji działań władz samorządowych i podmiotów lokalnych. Działania podjęte w ramach wyznaczonych celów mają doprowadzić do zrealizowania pożądanego rozwoju gminy, czyli wizji rozwoju. Cele strategiczne gminy Korzenna zostały sformułowane jako kombinacja pożądanego stanu i procesów podtrzymujących ich osiągnięcie. w przyjętej konwencji stan można traktować jako cel strategiczny, zaś prowadzące do niego procesy jako cele operacyjne.

Na podstawie sformułowanej misji i wizji rozwoju gminy Korzenna oraz zgodnie z zawartymi w nich priorytetami strategicznymi sformułowano cele strategiczne, które związane są z wymiarami planowania strategicznego, mianowicie wymiarem społecznym, gospodarczym, klimatyczno-środowiskowym i przestrzennym.

Rozwój strategiczny gminy Korzenna koncentruje się na trzech współzależnych celach strategicznych.

Rysunek 7 Cele strategiczne gminy Korzenna

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 8 Cele strategiczne i cele operacyjne gminy Korzenna

Cele strategiczne	Cele operacyjne
C1. Ambitna i kreatywna społeczność lokalna, odpowiedzialna za swoją przyszłość	C1.1. Silna tożsamość lokalna, więzi sąsiedzkie, odpowiedzialność mieszkańców za przyszłość gminy i wspólnoty lokalnej. C1.2. Społeczność włączona w kreowanie usług publicznych wspierających funkcjonowanie mieszkańców. C1.3. Rozwijająca się oferta kulturalna, w tym wykorzystująca lokalne tradycje i talenty mieszkańców. C1.4. Gmina otwarta na otoczenie i rozwój.
C2. Wysoka jakość życia i wspieranie szans rozwojowych mieszkańców	C2.1. Wysoka dostępność atrakcyjnych usług publicznych, zapewniających funkcjonowanie różnych grup społecznych. C2.2. Ochrona i odpowiedzialnie wykorzystywane środowisko przyrodnicze, zasoby kulturowe i historyczne gminy. C2.3. Wysokiej jakości infrastruktura transportowa i komunalna. C2.4. Atrakcyjna przestrzeń gminy wiejskiej, zagospodarowywana w zgodzie z zasadami rozwoju zrównoważonego.
C3. Struktura gospodarcza filarem rozwoju społeczno-ekonomicznego	C3.1. Rozwój branż wykorzystujących wiedzę, kulturę i lokalne potencjały. C3.2. Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej . C3.3. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości.

Tabela 9 Cele operacyjne i kierunki działań

Cele operacyjne	Kierunki działań
C1.1. Silna tożsamość lokalna, więzi sąsiedzkie, odpowiedzialność mieszkańców za przyszłość gminy i wspólnoty lokalnej.	▪ Rozwój nowoczesnych i efektywnych usług i infrastruktury polityki społecznej. ▪ Wspieranie aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców, w tym powstawanie i funkcjonowanie podmiotów sektora pozarządowego. ▪ Wspieranie aktywności związanej z tradycją i dziedzictwem kulturowym. ▪ Usprawnianie dialogu społecznego i partycypacji mieszkańców w zarządzaniu gminą.
C1.2. Społeczność włączona w kreowanie usług publicznych wspierających funkcjonowanie mieszkańców.	▪ Realizacja działań rewitalizacyjnych ukierunkowanych na rozwiązywanie kluczowych problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych. ▪ Tworzenie przestrzeni i obiektów dla aktywności mieszkańców, w których mieszkańcy mogą czuć się gospodarzami. ▪ Realizacja zadań publicznych z zaangażowaniem sektora pozarządowego. ▪ Wsparcie i rozwój podmiotów sektora przedsiębiorczości społecznej.
C1.3. Rozwijająca się oferta kulturalna, w tym wykorzystująca lokalne tradycje i talenty mieszkańców.	▪ Modernizacja obiektów kultury ▪ Renowacja i rewitalizacja obiektów zabytkowych. ▪ Wsparcie i realizacja działań edukacyjnych wspierających aktywność kulturalną, w tym związana z dziedzictwem kulturowym gminy. ▪ Rozwój artystycznych talentów mieszkańców.
C1.4. Gmina otwarta na otoczenie i rozwój	▪ Udział i współpraca samorządu gminy oraz funkcjonującej w niej NGO w realizacji kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych wydarzeń o randze międzynarodowej i krajowej. ▪ Aktywny udział gminy w kreowaniu rozwoju województwa małopolskiego w tym w realizacji strategii województwa i wdrażania działań ukierunkowanych na Obszary Strategicznej Interwencji. ▪ Aktywne działania promocyjne gminy pokazującej jej ofertę i potencjały.
C2.1. Wysoka dostępność atrakcyjnych usług publicznych, zapewniających funkcjonowanie różnych grup społecznych.	▪ Podnoszenie jakości obiektów i dostępności do placówek edukacyjnych i opiekuńczych nad dzieckiem w tym modernizacja i rozbudowa infrastruktury opiekuńczo-edukacyjnej, w tym nowe żłobki, przedszkola, szkoły i ich wyposażenie. ▪ Poprawa jakości kształcenia w placówkach edukacyjnych oraz podnoszenie atrakcyjności i dostępności zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży. ▪ Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla młodzieży w tym zajęcia sportowe, kulturalne, rozrywkowe

Cele operacyjne	Kierunki działań
	▪ Podnoszenie dostępności usług zdrowotnych. ▪ Poprawa dostępności i jakości infrastruktury i usług opiekuńczych i wytchnieniach, w tym dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.
C2.2. Ochrona i odpowiedzialnie wykorzystywane środowisko przyrodnicze	▪ Ochrona dziedzictwa przyrodniczego, w tym zachowania i ochrony różnorodności biologicznej. ▪ Ograniczanie zanieczyszczenia powietrza, w tym działania wspierające ograniczanie niskiej emisji. ▪ Działania w zakresie podnoszenia efektywności energetycznej obiektów publicznych i budynków mieszkalnych. ▪ Wspieranie wykorzystania OZE. ▪ Poprawa dostępności do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. ▪ Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców. ▪ Działania na rzecz ochrony przeciwpowodziowej. ▪ Ochrona jakości wód powierzchniowych i podziemnych. ▪ Rozwój systemu małej retencji. ▪ Podejmowanie działań w zakresie przeciwdziałania suszy.
C2.3. Wysokiej jakości infrastruktura transportowa	▪ Przebudowa istniejących oraz budowa nowych dróg poprawiających wewnętrzną spójność gminy i dostępność do sąsiednich ośrodków miejskich. ▪ Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w tym separacja ruchu samochodowego i ruchu pieszych oraz oświetlenie. ▪ Rozwój ścieżek rowerowych o znaczeniu transportowym i rekreacyjnym.
C2.4. Atrakcyjna przestrzeń gminy wiejskiej, zagospodarowywana w zgodzie z zasadami rozwoju zrównoważonego.	▪ Tworzenie nowych i modernizacja istniejących placów zabaw oraz innych miejsc rodzinnego spędzania czasu wolnego. ▪ Działania na rzecz podnoszenia estetyki przestrzeni gminy. ▪ Modernizacja obiektów i boisk sportowych. ▪ Działania na rzecz ograniczenia procesu „rozlewania” zabudowy mieszkaniowej skutkującej zajmowaniem nowych przestrzeni. ▪ Promowanie walorów gminy jako miejsca przyjaznego dla młodych mieszkańców oraz rodzin.
C3.1. Rozwój branż wykorzystujących lokalne potencjały, w tym rolnictwo	▪ Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w branżach związanych z turystyką, w szczególności: tworzenie miejsc noclegowych, gastronomia.

Cele operacyjne	Kierunki działań
wiedzę i kulturę.	- Organizacja cyklicznych wydarzeń przyciągających do gminy odwiedzających. - Tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności i specjalizacji gospodarstw rolnych. - Wspieranie rozwoju ekologicznego rolnictwa. - Rozwój agroturystyki.
C3.2. Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej.	- Tworzenie lokalnych stref aktywności gospodarczych, oferujących możliwości nowych inwestycji dla przedsiębiorców lokalnych i inwestorów zewnętrznych. - Promowanie gminy jako miejsca prowadzenia biznesu przez osoby z innych gmin
C3.3. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości	- Wspieranie firm lokalnych tworzących miejsca pracy w gminie. - Działania rozbudzające i wspierające wykorzystanie przedsiębiorczości mieszkańców, w tym edukacja przedsiębiorcza oraz promowanie postaw przedsiębiorczych. - Wspieranie współpracy firm z obszaru gminy i ich wspólnego działania na rynkach ponadlokalnych. - Integracja środowisk gospodarczych gminy i poprawa współpracy pomiędzy przedsiębiorcami a władzami samorządowymi.

Źródło: Opracowanie własne

5. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Korzenna określono na podstawie analizy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wraz z uwzględnieniem wizji rozwoju gminy oraz wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych, a także kierunków działań.

Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych

Gmina Korzenna jest gminą wiejską zlokalizowaną w powiecie nowosądeckim, 5 km na północny-wschód od Nowego Sącza. Graniczy z gminami: Chełmiec, Gródek nad Dunajcem, Ciężkowice, Bobowa i Grybów. W skład gminy wchodzi następujące jednostki osadnicze: Korzenna, Bukowiec, Janczowa, Jasienna, Koniuszowa, Lipnica Wielka, Łęka, Łyczana, Miłkowa, Mogilno, Niecew, Posadowa Mogilska, Siedlce, Słowikowa, Trzycierz i Wojnarowa.

Można przyjąć następujący układ hierarchiczny systemu osadniczego w gminie:

Tabela 10 Układ hierarchiczny systemu osadniczego Gminy Korzenna

Ranga miejscowości	Miejscowość	Wiodące funkcje miejscowości
ośrodek główny najludniejszy ośrodek w gminie	Korzenna	mieszkaniowa, administracyjna, usługowa, turystyczna
ośrodek podstawowy	Bukowiec	mieszkaniowa
	Janczowa	mieszkaniowa
	Jasienna	mieszkaniowa
	Koniuszowa	mieszkaniowa
	Lipnica Wielka	mieszkaniowa
	Łęka	mieszkaniowa
	Łyczana	mieszkaniowa
	Miłkowa	mieszkaniowa
	Mogilno	mieszkaniowa, turystyczna
	Niecew	mieszkaniowa
	Posadowa Mogilska	mieszkaniowa
	Siedlce	mieszkaniowa, turystyczna
	Słowikowa	mieszkaniowa
	Trzycierz	mieszkaniowa
	Wojnarowa	mieszkaniowa, turystyczna

Źródło: opracowanie własne.

Wszystkie wymienione jednostki pełnią rolę mieszkaniową i charakteryzują się różnym stopniem natężenia funkcji usługowych i turystycznych.

Zabudowa mieszkaniowa koncentruje się głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych, tworząc układ ulicówek oraz rozproszonych wielodrożnic. Proces rozwoju przestrzennego odbywa się z uwzględnieniem zasad ładu przestrzennego, w szczególności poprzez wspieranie lokalnych centrów wiejskich i ograniczanie rozlewania się zabudowy. Obserwuje się także wzrost zainteresowania terenami budowlanymi ze strony mieszkańców miast, co stymuluje przekształcanie części gruntów rolnych w nowe obszary osadnicze.

Korzenna, jako główny ośrodek gminy, pozostaje najintensywniej rozwijającą się jednostką. Z uwagi na funkcję administracyjną, koncentrują się tu także usługi publiczne, edukacyjne i kulturalne. W Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy wskazano sołectwo Korzenna jako obszar priorytetowy dla dalszego rozwoju funkcji mieszkaniowej, usługowej i turystycznej.

Na terenie gminy w sposób schematyczny wyznaczono cztery typów obszarów: obszary wielofunkcyjne, obszary otwarte, obszary rekreacyjne i obszary aktywności gospodarczej.

Obszary wielofunkcyjne – obszary zabudowy mieszkaniowo-usługowej. Na terenie gminy zabudowa w większości ma charakter jednorodzinny i zagrodowy. Miejscowość Korzenna jako główny ośrodek administracyjny gminy przejawia cechy ośrodka małomiasteczkowego, przejawiającym się występowaniem zabudowy wielorodzinnej oraz usług centrotwórczych. Pozostałe ośrodki mają charakter typowo wiejski, z zabudową zlokalizowaną głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych.

Uzupełnianie istniejącej zabudowy następuje sukcesywnie, przede wszystkim w rejonach już zagospodarowanych, co sprzyja spójności przestrzennej i racjonalnemu wykorzystaniu terenów. Zabudowa jednorodzinna dominuje we wszystkich sołectwach i stanowi podstawowy typ rozwoju mieszkaniowego w gminie.

Obszary otwarte – strefa błękitno-zielonej infrastruktury pełniąca głównie funkcję przyrodniczą. Na strefę składają się: tereny o funkcji rolniczej, kompleksy leśne, doliny rzeczne, nieużytki.

Obszary aktywności gospodarczej – obszary produkcyjne i eksploatacji złóż. Na obszarze gminy nie przewiduje się dużego rozwoju funkcji produkcyjnej. Teren te związane są głównie z produkcją rolniczą i z przetwórstwem.

Obszary rekreacyjne – tereny zieleni urządzonej, placów zabaw oraz tereny budowli sportowych.

W gminie rozwija się infrastruktura rekreacyjna, szczególnie w pobliżu centrów sołeckich i terenów rewitalizacji. Znaczącym potencjałem dysponują parki dworskie oraz przestrzenie sportowo-rekreacyjne w Korzennej.

Wskazane w modelu granice obszarów o różnych funkcjach są umowne – ich dokładna lokalizacja oraz granice zostaną wskazane w planie ogólnym gminy, a także w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Główne elementy infrastruktury społecznej

Miejscowość Korzenna pełni funkcję lokalnego centrum administracyjnego, edukacyjnego i kulturalnego. Mieszkańcy mają dostęp do instytucji takich jak: Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, ośrodek zdrowia, Przedszkole Publiczne, Szkoła Podstawowa, Szkoła Muzyczna I stopnia. Na terenie gminy funkcjonuje 12 szkół podstawowych, rozlokowanych równomiernie na obszarze całej gminy.

Podmiotem działającym w gminie w zakresie kultury jest Centrum Kultury w Korzennej wraz z filiami w: Lipnicy Wielkiej, Siedlcach, Mogilnie, Jasiennej i Wojnarowej. Przy Centrum Kultury działa Biblioteka Publiczna wraz z filiami w: Lipnicy Wielkiej, Siedlcach, Mogilnie, Miłkowej, Jasiennej i Wojnarowej.

Gmina Korzenna posiada również obiekty wpisane w regionalny Szlak Architektury Drewnianej, w tym zabytkowy drewniany kościół pw. św. Marcina z Tours w Mogilnie, będący jednym z najcenniejszych zabytków sakralnych regionu.

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna stale się rozwija i stanowi istotne uzupełnienie oferty społecznej. Zadania z zakresu sportu zapewnia Centrum Sportu i Rekreacji w Korzennej, pod której zarządem znajduje się basen kryty i hala sportowa. Obiekty te zlokalizowane są przy Szkole Podstawowej w Korzennej, a ich wysoki standard techniczny oraz dostępność dla osób z niepełnosprawnościami sprawiają, że pełnią one zarówno funkcje rekreacyjne, jak i kulturalne – odbywają się tam zajęcia sportowe, wydarzenia artystyczne i spotkania lokalne. Ponadto w gminie funkcjonują boiska sportowe przy szkołach podstawowych oraz ludowe kluby sportowe w Wojnarowej, Łęce i Mogilnie.

W ostatnich latach gmina dynamicznie inwestowała w poprawę warunków edukacyjnych i rekreacyjnych. Przykładem jest modernizacja kompleksu ORLIK przy szkole w Korzennej oraz budowa nowej bieżni w Koniuszowej. Znaczące prace przeprowadzono również w Jasiennej, gdzie unowocześniono infrastrukturę sportową.

Zrealizowano budowę sal gimnastycznych przy szkołach w Miłkowej i Janczowej, a także nowoczesnego boiska wielofunkcyjnego ze skocznią w Trzycierzu. W Miłkowej przeprowadzono także modernizację boiska oraz montaż siłowni zewnętrznej.

W Łyczanej powstał budynek Aktywności Społecznej, który integruje mieszkańców i umożliwia organizację inicjatyw lokalnych.

Budynek Urzędu Gminy, wybudowany w 1992 r. i rozbudowany w 2022 r., dostosowano do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, a jego wysoki standard techniczny zapewnia komfortową obsługę mieszkańców. W planach znajduje się dalsze rozszerzenie funkcji obiektu – przewidziano budowę Centrum Kultury i Edukacji Artystycznej w jego bezpośrednim sąsiedztwie.

Na terenie gminy rozwinięta jest także infrastruktura turystyczna w postaci oznakowanych tras pieszych i edukacyjnych, które przebiegają przez cenne przyrodniczo oraz krajobrazowo obszary. Wśród nich szczególne znaczenie ma przyrodnicza ścieżka dydaktyczna „Diable Skały” w Bukowcu, zlokalizowana w rezerwacie przyrody o tej samej nazwie. Kolejnym elementem sieci tras aktywnego wypoczynku jest fragment niebieskiego szlaku turystycznego, który przebiega przez Jodłową Górę i Rosochatkę. Trasa ta łączy walory przyrodnicze z dziedzictwem historycznym, m.in. pomnikami i miejscami pamięci.

Wśród planowanych inwestycji o znaczeniu społecznym i kulturalnym warto wymienić: budowę skateparku oraz budynku usługowego z wiatą wystawową (pełniącego funkcję amfiteatru) w Korzennej. Kolejną atrakcją ma być utworzenie Ogrodów Świąteł zlokalizowanych na terenie zabytkowego parku dworskiego, uzupełnionych o iluminację świąteczną. Z kolei rozbudowa remizy OSP w centrum miejscowości ma na celu poprawę bezpieczeństwa i wzmocnienie lokalnych struktur ratowniczych.

Skala i różnorodność prowadzonych działań świadczą o dynamicznym rozwoju gminy, której celem jest kompleksowa poprawa jakości życia mieszkańców, a także tworzenie atrakcyjnych warunków do zamieszkania i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.

System powiązań przyrodniczych

System przyrodniczy gminy tworzą obszary objęte formami ochrony przyrody, lokalne korytarze ekologiczne, tereny lasów, tereny rolne i nieużytki. Część obszaru gminy, zwłaszcza jej północno-wschodnia część, stanowi fragment ponadlokalnych powiązań przyrodniczych: przy wschodniej granicy gminy przebiega dolina rzeki Biała, natomiast w północnej części gminy rozciągają się Pogórze Rożnowskie. Pozostałą część obszaru gminy przecinają liczne ciek, które wraz z towarzyszącymi im zalesieniami tworzą lokalne ciągi przyrodnicze.

Na terenie Korzennej występują szczególne obszary cenne przyrodniczo:

- Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu,

- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Ostoje nietoperzy okolic Bukowca” (PLH120020),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Biała Tarnowska” (PLH120090),
- Rezerwat przyrody „Cisy w Mogilnie”,
- Rezerwat przyrody „Diable Skały”.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie realizuje projekt *„Rozbudowa bazy danych przestrzennych o korytarzach ekologicznych w Małopolsce”*. Podstawowym celem projektu jest identyfikacja kluczowych tras migracji zwierząt, roślin i grzybów w regionie Małopolski oraz budowa spójnego systemu powiązań ekologicznych. Na obszarze gminy wyznaczono sieć korytarzy ekologicznych, łączących biocentra przyrodnicze, w tym tereny chronione w formie obszarów Natura 2000, parków narodowych i rezerwatów przyrody.

Zgodnie z opracowaniem mapy korytarzy ekologicznych Instytutu Biologii Ssaków PAN w Białowieży z 2012 roku, przez teren Korzennej przebiega korytarz ekologiczny „Pogórze Rożnowskie” (GKpd-9) będący częścią Korytarza Południowego Polski. Korytarz ten jest istotny dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej.

W 2024 roku został poddany konsultacjom społecznym *Audyt krajobrazowy województwa małopolskiego*. Jest to narzędzie, które będzie mieć wpływ na kształtowanie krajobrazu Małopolski. Efektem końcowym jego opracowania jest kompleksowa inwentaryzacja krajobrazów występujących w regionie oraz określenie wniosków dla działań mających na celu zachowanie walorów przyrodniczo-kulturowych najcenniejszych obszarów. Na terenie gminy Korzenna wyznaczono cztery krajobrazy priorytetowe:

- 12-513.61-9 Bruśnik (Ciężkowice),
- 12-513.61-12 Gródek nad Dunajcem – Przydonica,
- 12-513.61-26 Jamna – Bukowiec,
- 12-513.62-5 Dolina Białej.

Główne korytarze i elementy sieci transportowych

Korzenna jako jedna z nielicznych gmin województwa małopolskiego cechuje się brakiem bezpośredniego dostępu do dróg krajowych i wojewódzkich. Najbliżej położonymi drogami wojewódzkimi są DW981 oraz DW975. W odległości ok. 10 km od zachodniej granicy gminy przebiega droga krajowa DK75. Podstawowy system komunikacyjny gminy zapewniają drogi powiatowe oraz gminne. Drogi powiatowe zapewniają obsługują zarówno ruch lokalny jak i połączenia zewnętrzne. Ponadto wszystkie miejscowości mają zapewnioną obsługę komunikacyjną poprzez sieć dróg gminnych.

Na terenie gminy nie występuje infrastruktura kolejowa, jednakże blisko wschodniej granicy przebiega pierwszorzędna linia kolejowa nr 96 znaczenia państwowego. Najbliżej położony przystanek kolejowy znajduje się w miejscowości Wilczyska (gmina Bobowa) zapewniając mieszkańcom komunikację kolejową m.in. z Nowym Sączem i Tarnowem. W miejscowości Jasienna funkcjonuje małe prywatne lądowisko o nawierzchni trawiastej.

Istotnym elementem sieci komunikacyjnej każdej gminy są drogi rowerowe, które docelowo mają być rozwijane tak, aby być realną alternatywą transportu samochodowego, a także pełnić funkcję rekreacyjną i krajoznawczą. Na terenie gminy brak jest obecnie dróg rowerowych. Docelowy system ścieżek rowerowych powinien optymalnie tworzyć spójną sieć powiązań pomiędzy poszczególnymi jednostkami osadniczymi, a także umożliwiać bezpieczny i sprawny wyjazd z gminy. Przez północno-zachodnią część gminy przebiega Karpacki Szlak Rowerowy.

Główne elementy infrastruktury technicznej

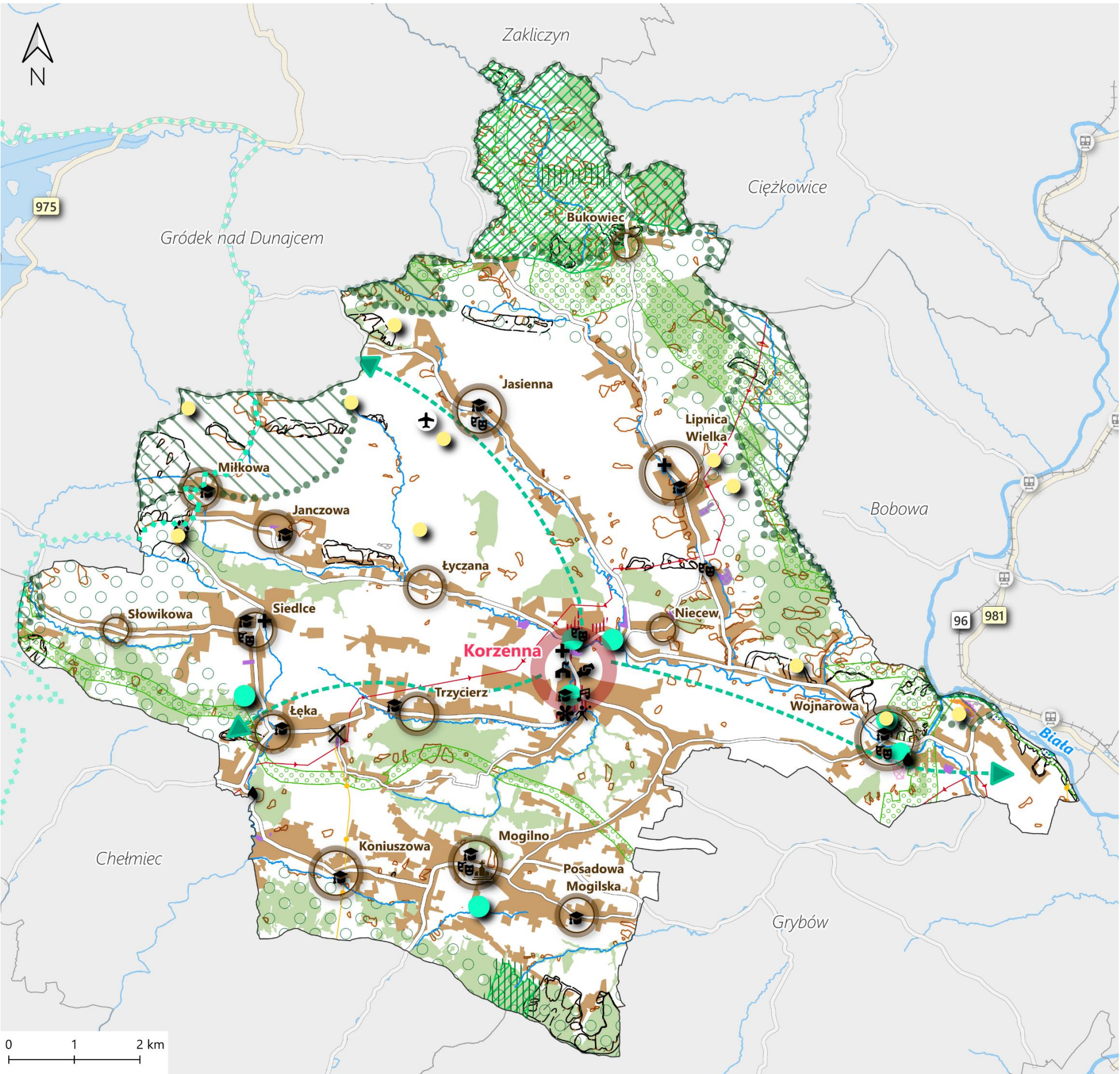
Korzenna zasilana jest w energię elektryczną z dwóch głównych punktów zasilania: Grybów i Rożnów znajdujących się poza granicami gminy. Przez obszar gminy przebiega dwutorowa napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110kV relacji Gorzków – Tarnów, Tarnów – Stróżówka, wokół której wyznaczona została strefa techniczna o ograniczonym użytkowaniu.

System zaopatrzenia w gaz w gminie jest dobrze rozwinięty i realizowany jest poprzez stację redukcyjno-pomiarową gazu I stopnia zlokalizowaną w miejscowości Łęka. Do stacji gaz doprowadzany jest poprzez gazociąg wysokiego ciśnienia Paszyn – Łęka Siedlecka. Sieć gazowa doprowadzona jest do wszystkich miejscowości, za wyjątkiem sołectwa Bukowiec.

Na terenie gminy działa oczyszczalnia ścieków w Wojnarowej obsługująca miejscowości: Trzycierz, Korzenną, Niecew oraz Wojnarową. Obecnie budowana jest oczyszczalnia ścieków w Łęce, która docelowo obsługiwać będzie miejscowości: Łęka, Koniuszowa oraz Siedlce.

Na terenie gminy nie funkcjonuje składowisko odpadów komunalnych. Odpady przewożone są na składowisko odpadów komunalnych zlokalizowane w Nowym Sączu. Gmina objęta jest zorganizowanym systemem selektywnej zbiórki odpadów. Na jej terenie funkcjonuje Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w miejscowości Miłkowa.

Zgodnie z ustaleniami Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Korzenna, na terenie gminy zidentyfikowano obszary charakteryzujące się korzystnymi warunkami do potencjalnej lokalizacji instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii (OZE).

STRUKTURA SIECI OSADNICZEJ

granica gminy

ośrodek główny

podstawowa jednostka osadnicza

obszar rewitalizacji

obszar wielofunkcyjny

obszar otwarty (wraz terenami leśnymi)

obszary aktywności gospodarczej

obszary rekreacyjne

liczba ludności:

256 - 500 mieszkańców

501 - 1000 mieszkańców

1001 - 1500 mieszkańców

1501 - 2000 mieszkańców

2001 - 2299 mieszkańców

schematyczny układ funkcjonalno-przestrzenny:

SYSTEM POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH

wody powierzchniowe

obszar szczególnego zagrożenia powodzią

obszar chronionego krajobrazu szczególnie cenny przyrodniczo

korytarz ekologiczny (RDOŚ w Krakowie)

korytarz ekologiczny (IBS PAN w Białowieży)

większe skupiska leśne

rezerваты przyrody Cisy w Mogilnie i Diable Skály

granice osuwisk

tereny zagrożone ruchami masowymi

audyt krajobrazowy: krajobrazy priorytetowe

GŁÓWNE KORYTARZE I ELEMENTY SIECI TRANSPORTOWYCH

lądowisko

stacja/przystanek kolejowy

linia kolejowa

wybrane drogi gminne

drogi powiatowe

drogi wojewódzkie

Karpacki Szlak Rowerowy

podstawowe kierunki rozwoju sieci rowerowej

GŁÓWNE ELEMENTY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

oczyszczalnia ścieków

stacja redukcyjno-pomiarowa gazu

PSZOK

linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia

gazociąg wysokiego ciśnienia

obszary potencjalnej lokalizacji instalacji OZE

GŁÓWNE ELEMENTY INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ

Urząd Gminy

Ośrodek Pomocy Społecznej

Centrum Kultury (oraz filie)

Centrum Sportu i Rekreacji

ośrodek zdrowia

przedszkole publiczne

szkoła muzyczna I stopnia

szkoła podstawowa

drewniany kościół pw. św. Marcina z Tours

6. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

- Wdrażanie ekologicznych źródeł ciepła w celu poprawy jakości powietrza, w tym dążenie do likwidacji lub modernizacji kotłowni tradycyjnych wykorzystywanych przez mieszkańców oraz wdrażanie OZE, w tym energii ciepłej z biomasy.
- Planowane zagospodarowanie na obszarach chronionych nie może naruszać zakazów i ustaleń, określonych w przepisach odrębnych.
- W obszarach przebiegających korytarzy i powiązań ekologicznych zaleca się dostosowanie zagospodarowania terenów (funkcje, formy i lokalizacje) do konieczności zachowania ciągłości systemu ekologicznego.
- W obszarach korytarzy ekologicznych zaleca się respektowanie zasady nadrzędności ochrony środowiska przyrodniczego oraz prawidłowego funkcjonowania wszystkich jego elementów (ciągłości ekologicznej) nad innymi celami.
- Zakłada się kształtowanie spójnej przestrzennej sieci powiązań przyrodniczych i korytarzy ekologicznych, uwzględniającej istniejące i projektowane obszary chronione, włączone w sieć krajową, opartej o założenia i koncepcje europejskich sieci ekologicznych.
- Rekomenduje się utrzymanie ciągłości przestrzennej ekosystemów dolinnych, łąkowych, leśnych.
- Zakłada się wprowadzenie zakazu zabudowy na osuwiskach aktywnych i okresowo aktywnych oraz wprowadzenie trwałej szaty roślinnej, jako naturalnego zabezpieczenia obszarów, które narażone są na ruchy masowe ziemi poprzez zalesienie, zadrzewienie, zakrzewienie a także zakładanie trwałych użytków zielonych.
- Należy dążyć do minimalizacji wycinki drzew w zwartych kompleksach leśnych, wspomagania naturalnych procesów regeneracyjnych na tych obszarach, ograniczenia monokultury i stosowania zieleni tylko rodzimych gatunków roślin.
- Inwestycje powinny być prowadzone w sposób zapobiegający zanieczyszczeniu wód podziemnych, w tym poprzez ochronę ujęć wody.
- Rekomenduje się zachowanie istniejących zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych.
- Utrzymanie rozległych obszarów naturalnych siedlisk pomiędzy terenami chronionymi, które pełnią funkcję węzłów ekologicznych lub obszarów kluczowych dla sieci przyrodniczej.

Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

- Zakłada się rozwój zabudowy głównie w zakresie funkcji produkcyjnych i produkcyjno-usługowych oraz wzrost standardu zamieszkania poprzez zwiększenie przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkań w nowej zabudowie mieszkaniowej.
- Zakłada się równomierny rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej we wszystkich sołectwach, poprzez uzupełnianie istniejącej zabudowy, przede wszystkim w rejonach już zagospodarowanych.
- Należy tworzyć w sołectwach, miejsca o charakterze przestrzeni publicznych, które pozwolą na integrację mieszkańców.
- Należy dążyć do rozbudowy istniejących układów urbanistycznych ukierunkowanych na rozbudowę funkcji mieszkaniowych oraz turystycznych, uzupełnionych o funkcje społeczno-gospodarcze.
- Należy dążyć do uzupełniania i uporządkowania struktury istniejącej zabudowy i układów, a dopiero po wypełnieniu tej przestrzeni do zagospodarowania terenów niezainwestowanych, które charakteryzują się najlepszym dostępem do sieci komunikacyjnej oraz do infrastruktury technicznej.

Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130)

- Na terenie gminy dopuszcza się możliwość lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego. Dokładna lokalizacja zostanie ustalona na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

- Kluczowe inwestycje celu publicznego mogą być realizowane w gminie Korzenna na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, które wydawane są zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi.

Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

Systemy komunikacji

- Wzmocnienie powiązań komunikacyjnych poprzez realizację inwestycji drogowych i kolejowych.
- Lobbing na rzecz rozwijania i modernizacji dróg ponadlokalnych przebiegających przez teren gminy.
- Zakłada się dążenie do modernizacji istniejących dróg oraz dostosowania i poprawy ich parametrów technicznych zgodnie z przepisami odrębnymi.

- Przebudowa istniejących oraz budowa nowych dróg, które wpłyną na poprawę wewnętrznej spójności gminy oraz dostępności do sąsiednich ośrodków, jak również będą służyć obsłudze nowo zainwestowanych terenów.
- Przewiduje się uzupełnienie i realizację nowych odcinków systemu ciągów pieszych, chodników i dróg rowerowych.
- Prowadzenie działań na rzecz rozwoju komunikacji publicznej.

Infrastruktura techniczna

- Stworzenie warunków do rozbudowy i modernizacji istniejącej sieci gazowej i zwiększenia poziomu gazyfikacji gminy.
- Planuje się budowę i rozbudowę szlaków turystycznych, ścieżek pieszych i rowerowych.
- Rozwój sieci i poprawa dostępu do Internetu na terenie gminy.
- Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury.
- Planuje się rozwój i modernizację sieci wodno-kanalizacyjnej, a w przypadku budynków nieposiadających dostępu do zbiorczej sieci kanalizacyjnej dopuszcza się realizację przydomowych oczyszczalni ścieków lub bezodpływowych zbiorników ścieków.

Infrastruktura społeczna

- Podnoszenie dostępności do obiektów świadczących usługi zdrowotne.
- Podnoszenie dostępności do placówek edukacyjnych i opiekuńczych, w tym rozwój infrastruktury opiekuńczo-edukacyjnej, poprzez powstawanie nowych żłobków, przedszkoli oraz szkół wraz z ich wyposażeniem.
- Poprawa dostępności infrastruktury i usług opiekuńczych i wytchnieniach, w tym dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.
- Rozwój placówek specjalnych i integracyjnych na obszarach wiejskich.
- Rozwój zaplecza sportowo-rekreacyjnego, w tym budowa skateparku.
- Budowa budynku usługowego z wiatą wystawową (pełniącego funkcję amfiteatru).
- Eliminowanie barier urbanistycznych i architektonicznych dla osób niepełnosprawnych w budynkach użyteczności publicznej.
- Rozbudowa remizy OSP w centrum Korzennej.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- Należy dążyć do odtwarzania i eksponowania w układach ruralistycznych historycznych dominant architektonicznych oraz osi widokowych, a także zachować naturalne otoczenie obiektów i zespołów zabytkowych.

- Porządkowanie przestrzeni powinno być prowadzone w sposób służący eksponowaniu obiektów zabytkowych w krajobrazie kulturowym.
- Należy przeciwdziałać degradacji krajobrazu kulturowego poprzez właściwą lokalizację nowych obiektów mając na uwadze zasady kształtowania obiektów o tradycyjnych, lokalnych formach i w nawiązaniu do lokalnych wzorów i materiałów.
- Należy dbać o zachowanie tożsamości kulturowej w sferze niematerialnej i materialnej.
- Wspieranie twórców ludowych, rzemiosła oraz produktów tradycyjnych i form aktywności regionalnej.
- Wszystkie działania podejmowane przy zabytkach wymagają realizacji zgodnie z przepisami odrębnymi odnoszącymi się do ochrony zabytków.

Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

- Na obszarach produkcyjno-usługowych i terenach otwartych dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń produkujących energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW.
- Wszystkie oddziaływania urządzeń, które wytwarzają energię ze źródeł odnawialnych muszą zawierać się w granicach wyznaczonych stref ochronnych.
- Na terenie gminy Korzenna zakazuje się lokalizowania elektrowni wiatrowych.

Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

- Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko należy lokalizować w miarę możliwości poza terenami zabudowy mieszkaniowej, usług publicznych (w tym sportu i rekreacji), rekreacji indywidualnej, turystyki oraz produkcji w gospodarstwach rolnych.
- Na terenach wyznaczonych jako produkcyjno-usługowe dopuszcza się realizację przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.
- Oddziaływanie przedsięwzięć nie powinno powodować przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych poza terenem, do którego inwestor posiada tytuł prawny.
- W przypadku lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko rekomenduje się stosowanie zieleni izolacyjnej.

Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

- Należy dążyć do zmiany sposobu użytkowania gruntów rolnych, poprzez ograniczenie gruntów ornych na rzecz rozwoju trwałych użytków rolnych, w północno-wschodniej części gminy w rejonie sołectw Bukowiec i Lipnica Wielka oraz w południowo-zachodniej części gminy w rejonie sołectw Koniuszowa i Mogilno. Rekomenduje się zalesienie najłagodniejszych gleb.

- Należy zachować oraz wprowadzać zadrzewienia i zakrzewienia, stanowiące elementy lokalnego układu powiązań ekologicznych, na terenach gruntów ornych oraz wzdłuż cieków, które przepływają przez te obszary.
- Odłogowane tereny rolne mogą być przeznaczone na trwałe łąki nieprodukcyjne lub zalesienia czy zieleń nieurządzoną.
- Zagospodarowanie terenów leśnych i gospodarka leśna powinno być prowadzona w oparciu o plany urządzania lasu.
- Należy dążyć do stopniowego zalesiania obszarów przyległych do istniejących kompleksów lasów i sukcesywnego zwiększenia powierzchni gruntów leśnych, przy jednoczesnym pozostawieniu stref wolnych od zabudowy wzdłuż granic lasów.
- Należy ograniczyć zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, a przy ewentualnej zmianie dążyć do zalesienia innego obszaru o podobnej powierzchni.

Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

- Obszary zdegradowane i rewitalizacji powinny być kształtowanie zgodnie z zapisami Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Korzenna na lata 2025-2030.
- Tereny wymagające rekultywacji powinny być rekultywowane w kierunku wodno-rekreacyjnym, dopuszcza się stopniową rekultywację terenów z przeznaczeniem ich na zieleń.
- Rekultywacja oraz zagospodarowanie przyrodnicze zdegradowanych części korytarzy ekologicznych powinno polegać na sukcesywnym zalesianiu i zadrzewianiu miejsc, które stanowią potencjały korytarze migracyjne, w celu zachowania bioróżnorodności.

Wybrane elementy ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej przedstawiono graficznie na rysunku modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej.

7. Uwarunkowania zewnętrzne i obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

Uwarunkowania regionalne i krajowe dla strategii rozwoju gminy Korzenna wynikają z kluczowych dokumentów strategicznych określających politykę rozwoju województwa małopolskiego i kraju w perspektywie 2030 roku, w tym w szczególności z:

- Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”,
- Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku),
- Krajowa Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.

W strategii regionalnej przyjęto, że obszarami objętymi strategiczną interwencją w Małopolsce powinny być:

- miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze – 6 miast wskazanych w SOR / KSRR 2030;
- miasta i gminy współpracujące w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych (warunkiem wsparcia będzie formalne zawiązanie współpracy);
- obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia;
- gminy zmarginalizowane – wynikające z SOR / KSRR 2030 lub z rozszerzonej analizy regionalnej (razem 62 gminy);
- miejscowości uzdrowiskowe;
- gminy, na terenie których zlokalizowany jest obszar prawnie chroniony (tj. park narodowy, park krajobrazowy lub obszar Natura 2000).

Gmina Korzenna w ujęciu krajowym wpisuje się w OSI:

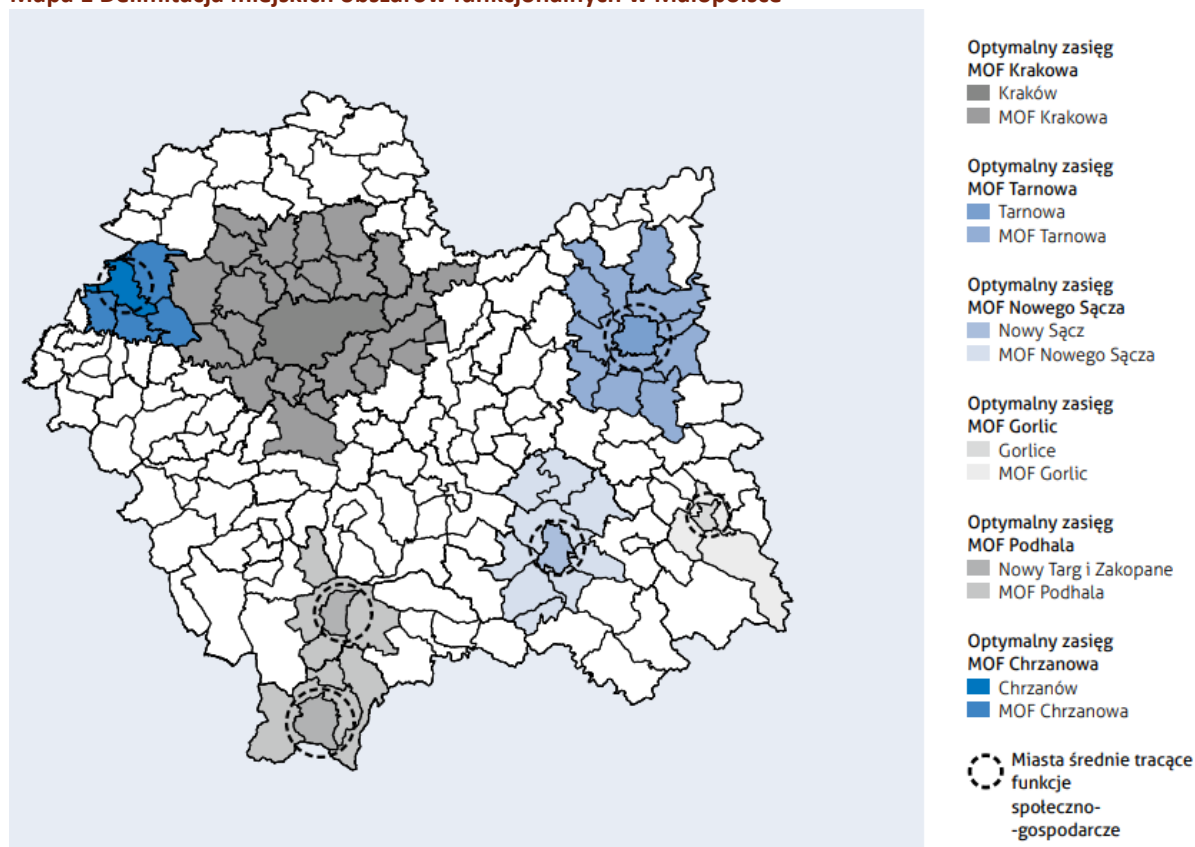
- **Gminy zagrożone trwałą marginalizacją:** zgodnie z proponowanymi zapisami dotyczącymi obszarów strategicznej interwencji w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, obszar strategicznej interwencji definiowany jest jako *„wskazany w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje finansowane z różnych źródeł, w tym w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne i w zasoby ludzkie, lub rozwiązania regulacyjne”*. Obszary te wspierane będą z poziomu kraju i regionu za pomocą

specjalnie dedykowanych instrumentów. z poziomu regionalnego przewiduje się objęcie wskazanych OSI krajowych dodatkową interwencją, np. w postaci specjalnych preferencji lub premiujących kryteriów wyboru projektów w programie Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021–2027.

Na poziomie regionalnym, gmina wpisuje się w następujące OSI:

- **Miejski Obszar Funkcjonalny Nowego Sącza:** uznane za obszary wzrostu, o wyjątkowych możliwościach rozwojowych. Współpraca w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych, która przekracza granice administracyjne, jest bardzo istotna z punktu widzenia poprawy skuteczności koordynacji procesów rozwojowych i efektywności systemu świadczenia usług publicznych. Dlatego właśnie ważne jest kierowanie szczególnego wsparcia do obszarów zawiązujących taką współpracę

Mapa 1 Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych w Małopolsce

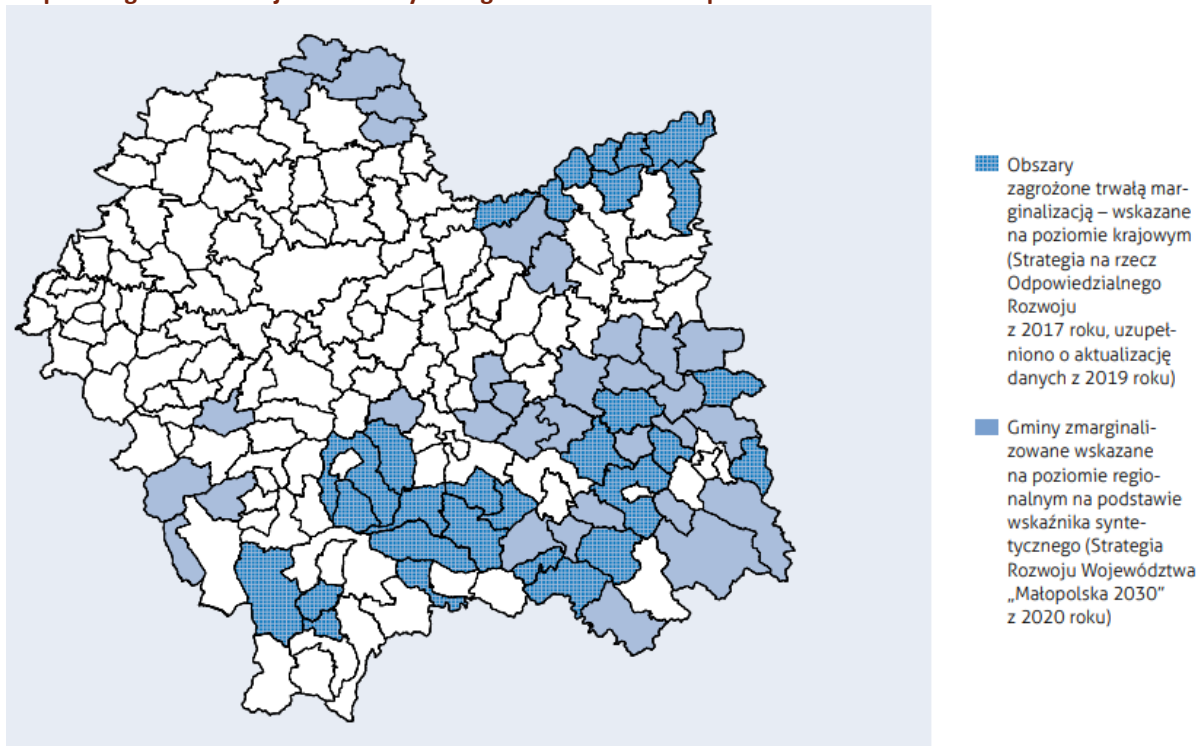

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”

- **Gminy zmarginalizowane:** Gmina Korzenna została uznana jako zagrożona trwałą marginalizacją zarówno w dokumentach krajowych (KSRR) jak i regionalnej strategii. Gminy takie w województwie małopolskim będą więc mogły liczyć na dodatkowe wsparcie ze środków publicznych na realizację zadań mających na celu wyprowadzenie ich z kryzysu. Dodatkowo interwencja skierowana na obszary zmarginalizowane wskazane na poziomie

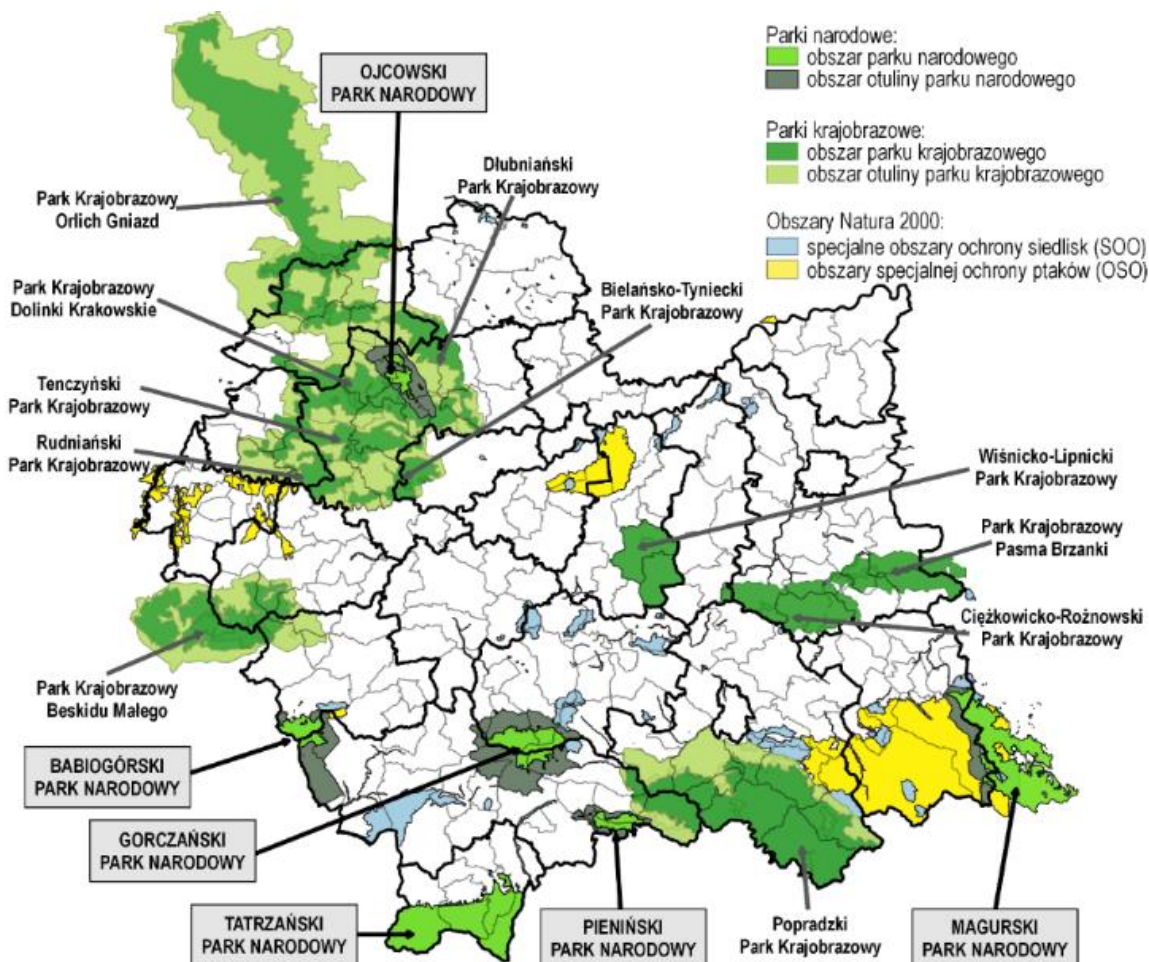
krajowym i regionalnym powinna polegać na zagwarantowaniu dodatkowych preferencji w pozyskiwaniu środków na inwestycje podnoszące potencjał rozwojowy gmin, szczególnie w zakresie społecznym, ekonomicznym i środowiskowym.

Mapa 2 Regionalne i krajowe obszary zmarginalizowane z Małopolsce

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”

- **Obszary cenne przyrodniczo:** obszary te z uwagi na to, że charakteryzują się wysoką wartością przyrodniczą, wymagają objęcia ich dodatkową ochroną i wsparciem. Jednakże ich obecność czasami wpływa również na rozwój gminy, uniemożliwiając niektóre inwestycje oraz stanowiąc barierę dla ich realizacji. W przypadku gminy Korzenna, udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem wynosił w 2024 r. 6,4%, a na jej terenie znajdują się Obszary NATURA 2000: Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Ostoje nietoperzy okolic Bukowca” oraz Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Biała Tarnowska”. W stronę tych obszarów kierowane będzie wsparcie ze strony województwa, jako rekompensata wynikająca z obostrzeń środowiskowych.

Mapa 3 OSI obszary cenne przyrodniczo

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”

Należy podkreślić, iż projektując i wyznaczając kierunki działań na rzecz osiągnięcia celów rozwoju gminy Korzenna, OSI wynikające ze Strategii „Małopolska 2030”, stanowiły istotne uwarunkowania, i w pełni wpisują się w politykę regionu.

Tabela 11 Zgodność celów rozwoju gminy Korzenna i OSI regionalnych

OSI Strategii „Małopolska 2030”			
Cel strategiczne rozwoju	Obszary zmarginalizowane	MOF Nowego Sącza	Obszary cenne przyrodniczo
Ambitna i kreatywna społeczność lokalna, odpowiedzialna za swoją przyszłość	X	X	
Wysoka jakość życia mieszkańców, dostosowana do zmian cywilizacyjnych	X	X	X
Atrakcyjna struktura gospodarcza filarem rozwoju społeczno-ekonomicznego	X	X	

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” wskazuje cel główny jako „Małopolska regionem zrównoważonego rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i terytorialnym”. Wskazuje też 5 obszarów tematycznych strategii, przyporządkowując do każdego z nich cele szczegółowe. Wśród istotnych celów i działań, z perspektywy rozwoju gminy Korzenna wskazuje się:

- Małopolskie: Cel: Rozwój społecznie wrażliwy, sprzyjający rodzinie, obejmujący:
 - wsparcie rodzin,
 - ochrona zdrowia,
 - poprawa bezpieczeństwa,
 - rozwój sportu i rekreacji,
 - kultura i dziedzictwo
 - usługi edukacyjne,
 - atrakcyjny rynek pracy
- Gospodarka: Cel: Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka ukierunkowany na:
 - podnoszenie innowacyjności ,
 - poprawa konkurencyjności i przedsiębiorczości
 - rozwój turystyki
 - rozwój transportu,
 - cyfryzacja,
 - gospodarka obiegu zamkniętego.
- Klimat i środowisko: Cel: Wysoka jakość środowiska i dążenie do neutralności klimatycznej, wskazujący na potrzebę:
 - ograniczenia zmian klimatycznych,
 - gospodarowania wodą,
 - ochronę bioróżnorodności krajobrazu,
 - edukacji ekologicznej.
- Zarządzanie strategiczne rozwojem: Cel: System zarządzania strategicznego rozwoju dostosowany do wyzwań dekady 2020-2030, ukierunkowany na:
 - sprawne zarządzanie,

- współpraca i partnerstwo,
- promocję regionu.
- Rozwój zrównoważony terytorialnie: Cel: Zrównoważony i trwały rozwój oparty na endogenicznych potencjałach, wskazujący na:
 - ład przestrzenny - główny kierunek działań 1.2 Przeciwdziałanie niekontrolowanej suburbanizacji i rozpraszaniu zabudowy, w tym:
 - 1.2.1. Realizacja koncepcji osadnictwa zwartego i koncepcji zrównoważonego rozwoju miast i obszarów wiejskich, w celu ograniczenia niekontrolowanego osadnictwa na terenach wiejskich
 - 1.2.2. Przeciwdziałanie niekontrolowanej suburbanizacji na terenach otwartych oraz atrakcyjnych krajobrazowo i turystycznie
 - wsparcie miast,
 - rozwój obszarów wiejskich - główny kierunek działań 3.1. Rozwój obszarów wiejskich w oparciu o endogeniczne potencjały, w tym m.in.:
 - 3.1.3. Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego na obszarach wiejskich
 - spójności i dostępność regionu.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) definiuje jako cel generalny w horyzoncie 2030 roku „tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym”. Celami szczegółowymi SOR są:

- trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną,
- rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony,
- skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego określa cel główny polityki regionalnej jako „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”. Jako cele szczegółowe zostały wskazane:

- zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym,
- wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych,
- podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Powyższe cele i zaprojektowane kierunki działań w dokumentach krajowych i w szczególności regionalnym stanowią ramy dla działań samorządu

W poniższych tabelach przedstawiono relacje celów strategicznych rozwoju z celami szczegółowymi strategii krajowych i strategii regionalnej. Znak „X” oznacza zgodność celu strategii rozwoju z celem dokumentu regionalnego lub krajowego.

Tabela 12 Zgodność celów strategii rozwoju gminy Korzenna z celami Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”

	Cele Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”				
Cel rozwoju gminy Korzenna	Rozwój społecznie wrażliwy, sprzyjający rodzinie	Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka	Wysoka jakość środowiska i dążenie do neutralności klimatycznej	System zarządzania strategicznego rozwoju dostosowany do wyzwań dekady 2020-2030	Zrównoważony i trwały rozwój oparty na endogenicznych potencjałach
Ambitna i kreatywna społeczność lokalna, odpowiedzialna za swoją przyszłość	X				X
Wysoka jakość życia mieszkańców, dostosowana do zmian cywilizacyjnych			X	X	X
Atrakcyjna struktura gospodarcza filarem rozwoju społeczno-ekonomicznego		X			X

Źródło: opracowanie własne

Tabela 13 Zgodność celów strategii rozwoju gminy z celami Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju

	Cele Strategii Na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju		
Cel rozwoju gminy Korzenna	Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną	Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony	Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu
Ambitna i kreatywna społeczność lokalna, odpowiedzialna za swoją przyszłość		X	X

Wysoka jakość życia mieszkańców, dostosowana do zmian cywilizacyjnych	X	X	
Atrakcyjna struktura gospodarcza filarem rozwoju społeczno-ekonomicznego	X		

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 14 Zgodność celów strategii rozwoju gminy z celami Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego

	Cele Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego		
Cel rozwoju gminy Korzenna	Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym	Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie
Ambitna i kreatywna społeczność lokalna, odpowiedzialna za swoją przyszłość	X		X
Wysoka jakość życia mieszkańców, dostosowana do zmian cywilizacyjnych	X	X	
Atrakcyjna struktura gospodarcza filarem rozwoju społeczno-ekonomicznego	X	X	

Źródło: opracowanie własne.

Strategia rozwoju gminy, zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne uwzględnia ustalenia określonych dokumentów planistycznych, w tym: planów zarządzania ryzykiem powodziowym, planów gospodarowania wodami na obszarze dorzecza oraz planu przeciwdziałania skutkom suszy.

Gmina Korzenna² posiada dość dobrze rozwiniętą sieć hydrograficzną. Występują tu zarówno wody płynące, zbiorniki naturalne i sztuczne, jak i tereny podmokłe. Obszar gminy położony jest w dorzeczu Białej Dunajcowej. Największą rzeką przepływającą przez teren gminy jest Biała (Biała Dunajcowa) będąca prawym dopływem Dunajca. Rzeką ta stanowi granicę pomiędzy Pogórzem Rożnowskim (na zachodzie) i Pogórzem Ciężkowickim (na wschodzie). Rzeką ma długość 101,8 km, a powierzchnia jej dorzecza wynosi 983,3 km². Poniżej Tarnowa, na wysokości ok. 196 m n.p.m. (już na terenie Niziny

² Za STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KORZENNA

Nadwiślańskiej – w Kotlinie Sandomierskiej) uchodzi do Dunajca. Spadek w górnym biegu wynosi do 8,6‰, w dolnym – ok. 0,9‰, kierunek spływu północny i północno-wschodni. Rzeka odznacza się dużymi wahaniami stanów wody (do 8 m w dolnym biegu), zdarzają się gwałtowne wezbrania. Drugim pod względem wielkości ciekim jest potok Jasienianka stanowiący lewobrzeżny dopływ rzeki Biała. Jej źródło znajduje się na wysokości około 490 m n.p.m. w miejscowości Jasienna i spływa w kierunku południowo-wschodnim. w Korzennej przyjmuje swój największy dopływ – potok Spólnik i zmienia kierunek na wschodni płynąc przez Wojnarową, gdzie na wysokości 282 m n.p.m. uchodzi do Białej. Większymi dopływami Jasienianki są także potoki Lipniczanka i Chodorówka. Zlewnia Jasienianki wraz z jej dopływami znajduje się w dwóch mezoregionach geograficznych: na Pogórzu Rożnowskim i w Beskidzie Niskim (górny bieg Chodorówki). Ponadto obszar gminy odwadniany jest siecią mniejszych rzek i górskich potoków (m.in. Jelnianka, Janczowianka, Korzenianka, Łyczana, Łyczaniana, Łękówka), a także rowów melioracyjnych odwadniających tereny podmokłe w dolinach rzecznych.

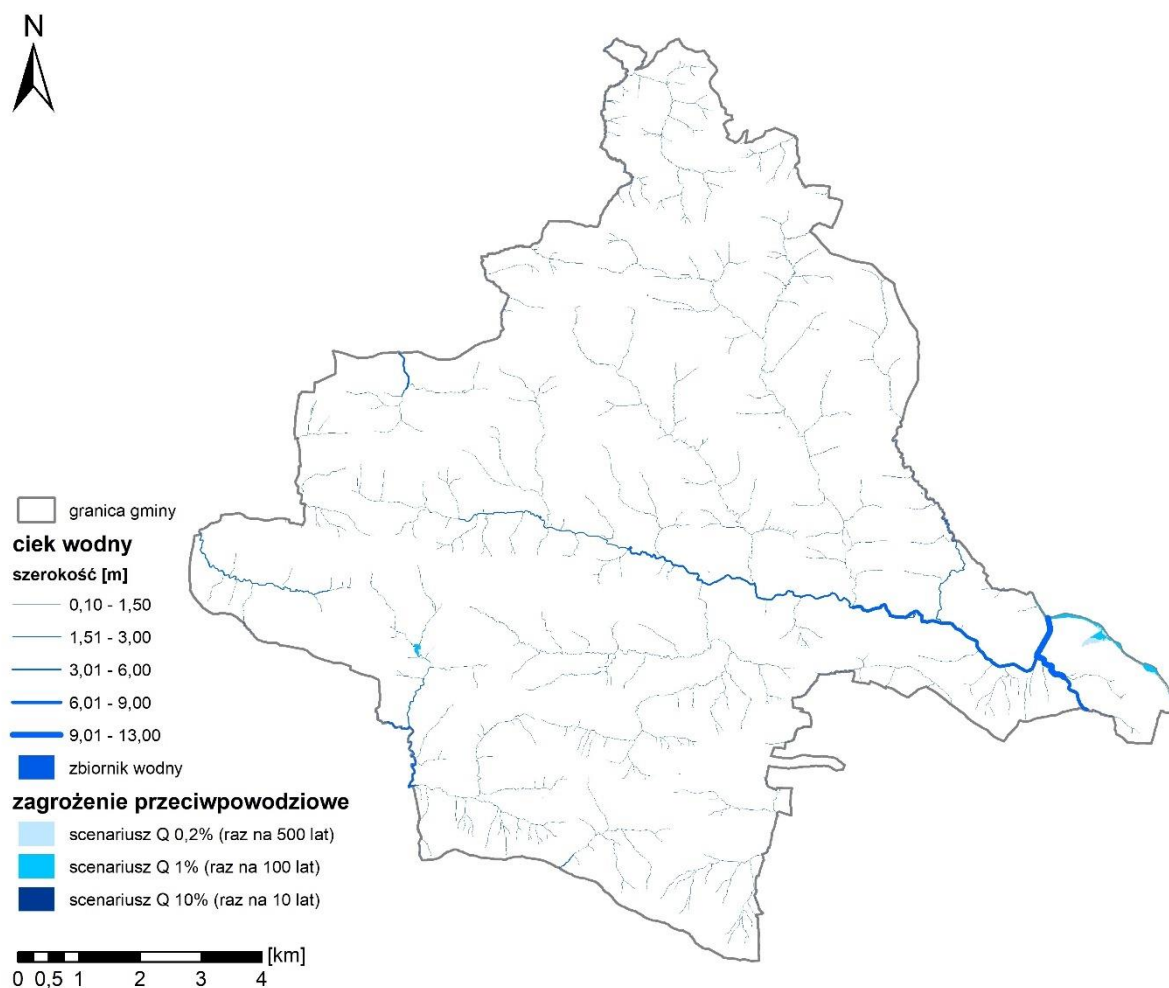
Gmina Korzenna znajduje się w granicach dwóch udokumentowanych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP): 434 Dolina rzeki Biała Tarnowska oraz 436 Zbiornik Warstw Istebna (Ciężkowice).

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego³ można wskazać w gminie Korzenna obszary szczególnego zagrożenia powodziowego. w gminie korzenna występują obszary, dla których oszacowano ryzyko zagrożenia powodziowego. Na obszarze gminy Korzenna obszary szczególnego zagrożenia powodzią znajdują się w dolinie rzeki Białej oraz potoków: Łękówka i Niwianka, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1) oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10). Obszary szczególnego zagrożenia powodzią w gminie obejmują również tereny pomiędzy lewym brzegiem rzeki Białka, a wałem przeciwpowodziowym. Na terenie gminy występują również tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi, które jest niskie i wynosi Q2 oraz tereny narażone na zalanie w przypadku całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego Białej (wyznaczone dla przepływu o prawdopodobieństwie wystąpienia 1%)⁴. Zgodnie z zapisami ustawy Prawo Wodne planowane zagospodarowanie terenów położonych w obszarach szczególnego powodzią nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym, stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi czy też utrudniać zarządzanie ryzykiem powodziowym.

³ https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmap=gpMZP

⁴ Za opinią PGW Wody Polskie, RZGW w Krakowie, listopad 2022r.

Mapa 4 Obszary szczególnego zagrożenia powodziowego

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.isok.gov.pl

Poniżej przedstawiono charakterystykę jednolitych części wód powierzchniowych oraz jednolitych części wód podziemnych położonych w granicach gminy Korzenna wraz z celami środowiskowymi i działaniami środowiskowymi wraz z kluczowymi działaniami wynikającymi z aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy. Realizacja polityki rozwoju gminy w wymiarze społeczno-gospodarczym powinna w pełni być zgodna z ustaleniami dokumentów opracowanych w oparciu o Ustawę prawo wodne.

Tabela 15 Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych oraz jednolitych części wód podziemnych położonych w granicach gminy Korzenna wraz z celami środowiskowymi i działaniami środowiskowymi

Kod JCWP (wody powierzchniowe)	Nazwa	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan ogólny JCWP	Przypisane cele środowiskowe	Działania przypisane w Programie wodno-środowiskowym kraju
RW20000214739	Dunajec od początku zb. Rożnów do końca zb. Czchów	Dobry i powyżej dobrego	dobry	dobry	- dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieków istotnego - Dunajec od początku Zbiornika Czchów do końca Zbiornika Rożnów - dobry stan chemiczny	- opracowanie oceny jakości wody wykorzystanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia - regularny wywóz nieczystości płynnych, - przywrócenie drożności cieków istotnych dla zachowania ciągłości morfologicznej - opracowanie wariantowej analizy sposobu udrożnienia budowli piętrzących na odcinku cieków istotnego Dunajec ze wskazaniem wariantu do realizacji oraz pracowni dokumentacji projektowej - przywrócenie drożności cieków istotnych dla zachowania ciągłości morfologicznej - realizacja wybranego wariantu udrożnienia odcinka istotnego cieków Dunajec – działanie inwestycyjne
RW200012214349	Łubinka	Dobry i powyżej dobrego	dobry	dobry	- dobry potencjał ekologiczny, - dobry stan chemiczny	- opracowanie oceny jakości wody wykorzystywanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia - budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących - regularny wywóz nieczystości płynnych - budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków
RW200012214549	Jelnianka	Dobry i powyżej dobrego	dobry	dobry	- dobry stan ekologiczny, - dobry stan chemiczny	- budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących - regularny wywóz nieczystości płynnych - budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków
RW200012214589	Przydonianka	Umiarkowany	dobry	zły	- dobry stan ekologiczny, - dobry stan chemiczny	- budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących - regularny wywóz nieczystości płynnych

Kod JCWP (wody powierzchniowe)	Nazwa	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan ogólny JCWP	Przypisane cele środowiskowe	Działania przypisane w Programie wodno-środowiskowym kraju
RW200012214769	Paleśnianka	Co najmniej dobry	dobry	dobry	- dobry stan ekologiczny, - dobry stan chemiczny	- budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących - regularny wywóz nieczystości płynnych
RW200012214849	Jasienianka	Dobry i powyżej dobrego	dobry	dobry	- dobry stan ekologiczny, - dobry stan chemiczny	- budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących - regularny wywóz nieczystości płynnych - budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków - budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Korzenna, - rozbudowa oczyszczalni ścieków Wojnarowa
RW2000122148549	Jastrzębianka	Co najmniej dobry	dobry	dobry	- dobry stan ekologiczny, - dobry stan chemiczny	- budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących - regularny wywóz nieczystości płynnych - budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków
RW2000142148579	Biała od Binczarówki do Rostówki	Dobry i powyżej dobrego	dobry	dobry	- dobry potencjał ekologiczny , - dobry stan chemiczny	- regularny wywóz nieczystości płynnych - opracowanie oceny jakości wody wykorzystywanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia - przebudowa/modernizacja /likwidacja 15 poprzecznych budowli hydrotechnicznych stanowiących bariery dla migracji organizmów wodnych w celu przywrócenia ciągłości ekologicznej korytarza rzeki Białej Tarnowskiej i integralności obszaru Natura 2000 oraz wykonanie przedsięwzięć stymulujących funkcjonowanie korytarza swobodnej migracji rzeki Białej Tarnowskiej i niezbędnych zabezpieczeń na granicy tego korytarza - przebudowa/modernizacja/likwidacja poprzecznych budowli hydrotechnicznych stanowiących bariery dla migracji organizmów wodnych w celu przywrócenia ciągłości ekologicznej korytarza rzeki Białej Tarnowskiej oraz integralność obszarów Natura 2000 tj.: stopnia w m. Bobowa, w km 58+700 rzeki Białej; stopnia w m. Jankowa, w km 61+160 rzeki Białej; stopnia w m. Stróże, w

Kod JCWP (wody powierzchniowe)	Nazwa	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan ogólny JCWP	Przypisane cele środowiskowe	Działania przypisane w Programie wodno-środowiskowym kraju
						km 69+100 rzeki Białej; stopnia w m. Biała Niżna, w km 70+200 rzeki Białej; stopnia w m. Biała Niżna, w km 70+850 rzeki Białej; korekcji 5 progów w m. Grybów, w km 71+600 rzeki Biała; 4 stopni w m. Grybów, w km 73+425– 73+575 rzeki Białej; stopnia w m. Grybów, w ujściu potoku, stopnia w m. Kąclowa, w km 78+950 rzeki Białej; stopnia w m. Florynka, w km 82+200 rzeki Białej

Kod JCWPd (wody podziemne)	Nazwa	Stan ilościowy	Stan chemiczny	Stan ogólny JCWPd	Przypisane cele środowiskowe	Działania przypisane w Programie wodno-środowiskowym kraju
PLGW2000150	150	Dobry	dobry	dobry	- dobry stan chemiczny, - dobry stan ilościowy	coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia
PLGW2000166	166	Dobry	dobry	dobry	- dobry stan chemiczny, - dobry stan ilościowy	coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: bazy danych aPWŚK, Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły – Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (poz. 1911), <https://apgw.gov.pl/pl/II-cykl-materialy-do-pobrania>, https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpPG

Wszystkie jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych będące w gminie Korzenna odznaczają się stanem ogólnym oraz stanem chemicznym dobrym z wyjątkiem Przydonianki mające stan chemiczny dobry a stan ogólny zły. W programie wodnośrodowiskowym kraju wskazano szereg działań w tym m.in. potrzebę budowy i rozbudowy odpowiedniej infrastruktury oraz regularnego wywozu nieczystości.

W Planie Przeciwdziałania Skutkom Suszy (dokument krajowy) wskazuje się : „susza, obok powodzi, jest jednym z najbardziej dotkliwych, ekstremalnych zjawisk naturalnych oddziałujących na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę Polski. Przeciwdziałanie skutkom suszy zarówno w Polsce, jak i w Europie stanowi coraz poważniejszy problem. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w licznych uregulowaniach prawnych m.in. w zakresie gospodarowania zasobami wodnymi oraz zarządzania kryzysowego”⁵.

Gmina Korzenna leży w obszarze umiarkowanego zagrożenia suszą atmosferyczną w części centralnej gminy i w obszarze silnego zagrożenia suszą atmosferyczną w części północnej i południowej gminy. Cała gmina leży w obszarze silnego zagrożenia suszą hydrologiczną słabego zagrożenia suszą rolniczą oraz słabego i umiarkowanego zagrożenia suszą hydrogeologiczną.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy obejmuje szereg działań, w tym: działania analityczne i w zakresie możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych oraz działania infrastrukturalne obejmujące budowę i przebudowę urządzeń wodnych. Ponadto wskazują się również propozycje zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji i działania ukierunkowane na przeciwdziałanie skutkom suszy.

Do celów związanych z przeciwdziałaniem skutkom suszy zaliczono ⁶:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dostępnych zasobów wodnych,
- zwiększanie retencionowania (magazynowania) wód,
- edukacja w zakresie suszy i koordynacja działań powiązanych z suszą,
- stworzenie mechanizmów realizacji i finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Zdefiniowane w Planie działania obejmujące rozwój odpowiedniej infrastruktury, retencji, zmiany korzystania z wód, działania formalne i edukacyjne, powinny stanowić wsparcie działań rozwojowych w gminie Korzenna i jej partnerów społeczno-gospodarczych.

⁵ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy

⁶ <https://www.wody.gov.pl/nasze-dzialania/stop-suszy>

8. System realizacji i monitorowania strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Realizacji Strategii służyć będą projekty realizacyjne przygotowywane przez Urząd Gminy oraz jednostki podległe. Projekty te powinny zostać opracowane przez odpowiednie komórki Urzędu Gminy i jednostki gminne wskazane w dwuletnim programie rozwoju do strategii rozwoju gminy Korzenna – będący na bieżąco aktualizowaną listą projektów. W dokumencie tym powinny być ujmowane poszczególne projekty, w zakresie których podjęto już decyzje o przystąpieniu do realizacji, jak i projekty, które mają zostać opracowane w aspekcie koncepcyjnym.

Należy podkreślić, iż strategia jest dokumentem, którego realizacja opierać się będzie na zasadzie partnerstwa, a władze gminy Korzenna są odpowiedzialne za realizację zadań i projektów własnych oraz powinny wspierać inne podmioty realizujące działania wpisujące się w cele strategii rozwoju gminy Korzenna.

W celu zapewnienia sprawności i efektywności procesu wdrażania proponuje się powołanie stałej zespołu roboczego ds. realizacji strategii, której pracami kierował będzie Sekretarz Gminy. Zespół ten powinien:

- corocznie przygotować listę projektów o charakterze inwestycyjnym, organizacyjnym i koncepcyjnym, których realizacja i/lub przygotowanie powinno nastąpić w bieżącym roku,
- dokonać podsumowania działań zrealizowanych w roku poprzednim. Podsumowanie stanowić powinno element corocznie przygotowanego raportu o stanie gminy.

Realizacja wielu zadań strategicznych gminy Korzenna będzie odbywać się we współpracy z partnerami samorządowymi oraz społeczno-gospodarczymi, w tym: samorządem województwa małopolskiego i samorządem powiatu nowosądeckiego.

Poza wskazanymi projektami strategicznymi, ujętymi w dwuletnim Planie Rozwoju Gminy Korzenna, proces wdrożeniowy powinien znaleźć swoje uszczegółowienie w dokumentach planistycznych i programowych.

Do dokumentów, które powinny zostać opracowane w procesie wdrażania Strategii, zaliczyć należy dokumenty określające politykę gminy w zakresie:

- atrakcyjności turystycznej,
- aktywności mieszkańców – dot. sportu, rekreacji i kultury,
- oświaty i aktywności edukacyjnej,

oraz wcześniej realizowane w systemie dokumentów rocznych plany i programy:

- Program współpracy gminy Korzenna z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na terenie gminy,
- Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Korzenna,
- Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

9. Monitorowanie i ewaluacja oraz oczekiwane rezultaty

Proces monitorowania jest niezbędny dla zapewnienia skuteczności i efektywności realizacji polityki rozwoju gminy. Polegał on będzie na:

- gromadzeniu i analizie informacji o zaangażowaniu finansowym w realizację projektów ujętych w programie wdrażania,
- zbieraniu informacji o uzyskanych wartościach wskaźników produktów wynikających z kart projektów,
- obserwacji i analizie zmian zachodzących w gminie na podstawie wskaźników ilościowych zakładanych rezultatów zaplanowanych działań,
- analizie polityk rozwoju i zmian uwarunkowań regionalnych, krajowych i europejskich.

Na podstawie rocznych raportów monitoringowych przygotowanych przez koordynatora ds. strategii oraz na podstawie informacji opracowanych przez członków stałej roboczej grupy ds. wdrażania strategii przeprowadzona zostanie okresowa ewaluacja strategii. Planuje się przeprowadzenie ewaluacji w roku 2026. W oparciu o raport z tej ewaluacji Wójt Gminy podejmie decyzję o ewentualnej aktualizacji strategii. W przypadku wystąpienia istotnych zjawisk wpływających na możliwości realizacji Wójt Gminy może podjąć decyzję o nadzwyczajnej ewaluacji celem oceny konieczności podjęcia prac aktualizacyjnych.

Wskaźniki osiągnięcia celów i uzyskania rezultatów zostały wskazane w tabeli poniżej. Znak „↑” przy danym wskaźniku oznacza, że miarą realizacji będzie wzrost danego wskaźnika, znak „↓” wskazuje, że realizacja działań powinna wpłynąć na spadek danego wskaźnika. Brak znaku oznacza, że realizacja celu powinna być oceniana jakościowo, a nie ilościowo.

Tabela 16 Kluczowe rezultaty działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Cel strategiczny	Oczekiwane rezultaty	Wskaźnik	Oczekiwana tendencja	Źródło danych
C1. Ambitna i kreatywna społeczność lokalna, odpowiedzialna za swoją przyszłość	• Wzrost aktywności organizacji pozarządowych, • Wzrost integracji społeczności lokalnej, • Rozwój infrastruktury technicznej, w tym ochrony środowiska,	Liczba lub liczebność grup artystycznych w gminie	↑	GUS
		Liczba lub liczebność kół gospodyń wiejskich	↑	dane własne UG
		Liczba NGO działających w gminie	↑	GUS
		Wartość zadań realizowanych przez NGO ze środków	-	dane własne

Cel strategiczny	Oczekiwane rezultaty	Wskaźnik	Oczekiwana tendencja	Źródło danych
	adekwatny do potrzeb mieszkańców	gminnych		UG
		Udział ludności korzystającej z wodociągu	↑	GUS
		Udział ludności korzystającej z kanalizacji	↑	GUS
		Liczba odwiedzających i turystów poza sezonem (letnim i zimowym)	↑	dane lokalne
		Liczba organizowanych imprez	↑	GUS
		Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku na mieszkańca ogółem i z gospodarstw domowych	↓	dane lokalne
		Liczba likwidowanych dzikich wysypisk śmieci	↓	dane lokalne
C2. Wysoka jakość życia i wspieranie szans rozwojowych mieszkańców	• Podniesienie atrakcyjności gminy • Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców, • Poprawa aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców • Zmniejszenie skali potrzeb systemu pomocy społecznej	Liczba mieszkańców w gminie	↑	GUS
		Udział ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	↓	GUS
		Liczba kół, klubów, sekcji	↑	GUS
		Udział mieszkańców biorących udział w ankietach, konsultacjach, spotkaniach itp. gminnych	↑	dane lokalne
		Liczba osób wymagających wsparcia systemu pomocy społecznej ↓	↓	dane lokalne
C3. Struktura gospodarcza filarem rozwoju społeczno-ekonomicznego	• Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej gminy • Wzmocnienie potencjału gospodarczego	Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON na 1000 mieszkańców	↑	GUS
		Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 mieszkańców	↑	GUS
		Wpływy podatkowe gminy	↑	dane lokalne
		Liczba osób bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym	↓	GUS

Źródło: Opracowanie własne

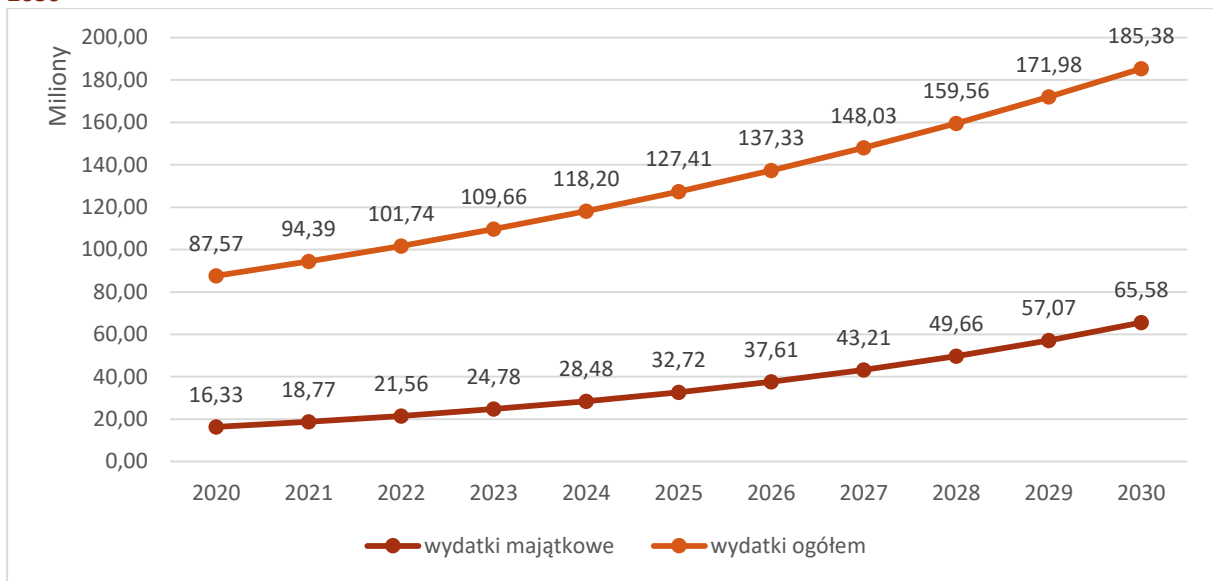
10. Ramy finansowe

Wdrażanie Strategii Rozwoju Gminy Korzenna na lata 2023 - 2030 wymagać będzie zaangażowania odpowiednich środków. Należy jednak pamiętać, że realizacja strategii opiera się na zasadzie partnerstwa i środki własne gminy będą jednym z wielu źródeł finansowania i współfinansowania projektów realizowanych na terenie gminy służących jej rozwojowi.

Finansowanie projektów i zadań realizacyjnych służących osiągnięciu wyznaczonych celów rozwoju będzie zatem pochodzić z wielu źródeł, w tym m.in. z:

- budżetu gminy,
- budżetu województwa,
- budżetu powiatu,
- Skarbu Państwa – m.in. środki celowe w ministerstwach,
- Unii Europejskiej – w ramach nowej perspektywy budżetowej 2021-2027, w tym z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego +,
- funduszy celowych, w tym: Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Banku Gospodarstwa Krajowego, Funduszu Pracy, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej,
- środki inwestorów oraz osób prywatnych i podmiotów sektora NGO realizujących własne zadania i projekty.

Ze względu na przyjęty model wdrażania strategii oparty na partnerskiej współpracy i w wielu przypadkach na montażu finansowym realizacji zadań, przy jednoczesnym braku ostatecznych rozstrzygnięć w zakresie alokacji finansowej instrumentów polityki regionalnej – zarówno krajowej, jak i regionalnej – oszacowanie pełnych ram finansowych jest zadaniem trudnym do realizacji. Poniżej przedstawiono ramy wynikające z projekcji szacowanych wydatków gminy na jej funkcjonowanie i realizację działań o charakterze inwestycyjnym. W najniższym modelu przyjęto szacunkowy wskaźnik przyrostu wydatków na poziomie średniej za okres 2010-2020 wynoszący w przypadku wydatków ogółem 7,79%, a wydatków majątkowych 14,49%.

Wykres 48 Szacunkowe ramy finansowe realizacji strategii w ramach wydatków gminy Korzenna do roku 2030**Źródło: Opracowanie własne**

Spisy ilustracji

Spis wykresów

Wykres 1 Powierzchnia poszczególnych gmin powiatu nowosądeckiego w km ² w 2020 roku .	10
Wykres 2 Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w gminach powiatu nowosądeckiego w 2020 roku	13
Wykres 3 Liczba ludności w gminach powiatu nowosądeckiego w 2020 roku.....	14
Wykres 4 Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz województwie małopolskim w latach 2015 - 2020.....	15
Wykres 5 Struktura wiekowa ludności w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz województwie małopolskim w 2020 roku	15
Wykres 6 Zmiana struktury wiekowej ludności w gminie Korzenna w latach 2015 - 2020.....	16
Wykres 7 Zmiana liczby ludności w ekonomicznych grupach wiekowych w gminie Korzenna w latach 2015 - 2020	16
Wykres 8 Wybrane wskaźniki obciążenia demograficznego w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz województwie małopolskim w 2020 roku	17
Wykres 9 Saldo migracji na 1000 ludności w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz województwie małopolskim w latach 2016 - 2020.....	17
Wykres 10 Przyrost naturalny ogółem w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego w latach 2015 - 2020	18
Wykres 11 Prognoza liczby ludności w powiecie nowosądeckim oraz województwie małopolskim do 2050 roku.....	18
Wykres 12 Podmiotów gospodarki narodowej według sekcji PKD 2007 na terenie gminy Korzenna w 2020 roku.....	19
Wykres 13 Struktura wielkościowa podmiotów gospodarki narodowej w powiecie nowosądeckim oraz wybranych gminach powiatu w 2020 roku.....	20
Wykres 14 Liczba pracujących w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz województwie małopolskim w latach 2015 - 2020.....	22
Wykres 15 Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie nowosądeckim oraz województwie małopolskim w latach 2010 – 2020 (%)	22
Wykres 16 Udział bezrobotnych ogółem w liczbie ludności w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz województwie małopolskim w latach 2015 – 2020 (%).....	23
Wykres 17 Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz województwie małopolskim w 2020 roku (%)	23
Wykres 18 Liczba bezrobotnych oraz wskaźnik bezrobocia w gminie Korzenna w latach 2015-2020 (osoby, %)	24
Wykres 19 Bezrobotni zarejestrowani w gminie Korzenna wedle grup, na koniec grudnia 2020 roku	24
Wykres 20 Liczba udzielonych porad lekarskich ogółem w gminie Korzenna w latach 2015 - 2020.....	25
Wykres 21 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. ludności w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz województwie małopolskim w latach 2015 - 2020 roku	26
Wykres 22 Liczba beneficjentów oraz zasięg korzystania z pomocy społecznej w gminie Korzenna w latach 2015-2020.....	26

Wykres 23 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz województwie małopolskim w 2020 roku	27
Wykres 24 Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym w gminie Korzenna w latach 2010 – 2020 (osoby,%).....	28
Wykres 25 Liczba dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3 - 6 lat w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz województwie małopolskim w 2020 roku.....	28
Wykres 26 Liczba uczniów szkół podstawowych w gminie Korzenna latach 2010 - 2020.....	29
Wykres 27 Średnie wyniki egzaminów ośmioklasisty w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz powiecie nowosądeckim w latach 2019 - 2020	29
Wykres 28 Współczynnik skolaryzacji brutto w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz powiecie nowosądeckim w latach 2015 - 2020	30
Wykres 29 Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice na 10 tys. ludności w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz powiecie nowosądeckim w latach 2015 - 2020.....	30
Wykres 30 Liczba imprez oraz uczestników imprez w ramach instytucji kultury na terenie gminy Korzenna w latach 2015 – 2020	31
Wykres 31 Członkowie grup artystycznych działających w ramach centrów, domów, ośrodków kultury, klubów i świetlic na terenie gminy Korzenna w latach 2015 – 2020.....	31
Wykres 32 Czytelnicy bibliotek publicznych oraz wypożyczenia księgozbioru w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz powiecie nowosądeckim w 2020 roku	32
Wykres 33 Czytelnicy bibliotek publicznych oraz wypożyczenia księgozbioru w gminie Korzenna w latach 2015 - 2020	32
Wykres 34 Liczba ćwiczących w klubach sportowych na terenie gminy Korzenna w latach 2014 – 2018.....	32
Wykres 35 Korzystający z urządzeń sieciowych na terenie wybranych gmin powiatu nowosądeckiego i województwa małopolskiego w 2020 roku (%)	34
Wykres 36 Masa wytworzonych odpadów komunalnych na 1 mieszkańca (kg) w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz województwie małopolskim w 2020 roku	34
Wykres 37 Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz województwie małopolskim w 2020 roku (%).....	35
Wykres 38 Dochody i wydatki ogółem z budżetu gminy Korzenna w latach 2015 - 2020	36
Wykres 39 Dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca w wybranych gminach powiatu nowosądeckiego oraz województwie małopolskim w latach 2015 - 2020.....	36
Wykres 40 Struktura dochodów gminy Korzenna w latach 2015 – 2020	37
Wykres 41 Struktura wydatków gminy Korzenna w latach 2015 – 2020	37
Wykres 42 Luka finansowa w edukacji w gminie Korzenna w latach 2015 – 2020	38
Wykres 43 Ocena atrakcyjności i przyszłości gminy Korzenna	39
Wykres 44 Ocena aspektów jakości życia	40
Wykres 45 Ocena problemów społecznych w gminie.....	41
Wykres 46 Ocena jakości infrastruktury w gminie.....	42
Wykres 47 Kierunki rozwoju gospodarczego gminy, który w opinii mieszkańców jest najbardziej wskazany	42
Wykres 48 Szacunkowe ramy finansowe realizacji strategii w ramach wydatków gminy Korzenna do roku 2030	83

Spis tabel	
Tabela 1 Powierzchnia geodezyjna gminy Korzenna według kierunków wykorzystania w 2014 roku	12
Tabela 2 Opis poszczególnych sekcji PKD 2007	19
Tabela 3 Podmioty gospodarki narodowej - wskaźniki za 2020 rok	21
Tabela 4 Frekwencja w wyborach prezydenckich w 2020 roku w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego	27
Tabela 5 Pomniki przyrody na obszarze gminy Korzenna	33
Tabela 6 Czynniki analizy SWOT	44
Tabela 7 Wizja rozwoju gminy Korzenna	47
Tabela 8 Cele strategiczne i cele operacyjne gminy Korzenna	49
Tabela 9 Cele operacyjne i kierunki działań	50
Tabela 10 Układ hierarchiczny systemu osadniczego Gminy Korzenna	53
Tabela 11 Zgodność celów rozwoju gminy Korzenna i OSI regionalnych	68
Tabela 12 Zgodność celów strategii rozwoju gminy Korzenna z celami Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”	71
Tabela 13 Zgodność celów strategii rozwoju gminy z celami Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju	71
Tabela 14 Zgodność celów strategii rozwoju gminy z celami Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego	72
Tabela 15 Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych oraz jednolitych części wód podziemnych położonych w granicach gminy Korzenna wraz z celami środowiskowymi i działaniami środowiskowymi	75
Tabela 16 Kluczowe rezultaty działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	80

Spis rysunków

Rysunek 1 Struktura strategii rozwoju gminy Korzenna	8
Rysunek 2 Położenie gminy Korzenna w województwie małopolskim	9
Rysunek 3 Położenie gminy Korzenna w powiecie nowosądeckim	10
Rysunek 4 Kluczowe atuty gminy Korzenna	38
Rysunek 5 Kluczowe obszary rozwoju gminy w opiniach mieszkańców	43
Rysunek 6 Misja gminy Korzenna	46
Rysunek 7 Cele strategiczne gminy Korzenna	48

Spis map

Mapa 1 Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych w Małopolsce	66
Mapa 2 Regionalne i krajowe obszary zmarginalizowane z Małopolsce	67
Mapa 3 OSI obszary cenne przyrodniczo	68
Mapa 4 Obszary szczególnego zagrożenia powodziowego	74